

פתיחה לחכמת הקבלה

רבי יהודה הלוי אשלג (בעל הסולם)

את הספר הנ"ל וספרי קבלה נוספים ניתן להשיג באתר לספרי קבלה - www.kabbalah-sefer.co.il

או בטלפון - 707002-0577 / 5334718-02

[מבוא](#)
[הרצון לקבל](#)
[ד' בחינות](#)
[השואת צורה](#)
[צמצום א'](#)
[ה' בחינות שבמסך](#)
[ה' פרצופי א"ק](#)
[הזדככות המסך](#)
[ביטוש דאור פנימי ואור מקיף](#)
[יציאת הפרצופין זה למטה מזה](#)
[רשימו דעוביות ורשימו דהתלבשות](#)
[קומות זכר ונקבה](#)
[טעמים נקודות תגין ואותיות](#)
[ענין רת"ס שבכל פרצוף וסדר התלבשות הפרצופין זב"ז](#)
[צמצום ב' הנקרא צמצום נה"י דא"ק](#)
[המקום לד' העולמות אבי"ע, וענין הפרסא שבין אצילות לבי"ע](#)
[ענין הקטנות והגדלות שנתחדש בעולם הנקודים](#)
[עלית מ"ן ויציאת הגדלות דנקודים](#)
[ביאור ג' הנקודות חולם שורק חירק](#)
[ענין עלית מ"ן דז"ת דנקודים לאו"א](#)
[ספירת הדעת](#)
[ענין שבירת הכלים ונפילתם לבי"ע](#)
[עולם התיקון ומ"ה החדש שיצא מהמצח דא"ק](#)
[ה"פ אצילות וענין מ"ה וב"ן שבכל פרצוף](#)
[כלל גדול בעניני המוחין שבקביעות, ובעליות הפרצופין ...](#)
[ביאור ג' העולמות בריאה יצירה ועשיה](#)
[ביאור ענין עליות העולמות](#)
[ענין התחלקות כל פרצוף לכתר ואבי"ע](#)

א רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר (מכות כ"ג ע"ב) ונודע שזכות הוא מלשון הזדככות, והוא ע"ד שאמרו ז"ל לא נתנו מצות אלא לצרף בהן את ישראל (ב"ר רפמ"ד) ויש להבין ענין הזכות הזה שאנו משיגין ע"י תורה ומצות, וכן מהי העוביות שבנו שאנו צריכים לזכותה ע"י התורה ומצות. וכבר דברנו מזה בספרי, פנים מסבירות, ותלמוד עשר הספירות. ונחזור כאן בקיצור, כי מחשבת הבריאה היתה כדי להנות לנבראים כפי מתנת ידו הרחבה ית' וית', ומכאן הוטבע בהנשמות רצון וחשק גדול לקבל את שפעו ית', כי הרצון לקבל הוא הכלי על מדת התענוג שבהשפע, כי לפי מדת גדלו ותוקפו של הרצון לקבל את השפע, כן הוא מדת התענוג והחמדה שבהשפע לא פחות ולא יותר, והם מקושרים זה בזה עד שאין לחלק ביניהם זולת בהיחס, שהתענוג מיוחס להשפע והרצון הגדול לקבל את השפע מיוחס להנברא המקבל. ובהכרח ב' אלה נמשכים מהבורא ית', ובאו בהכרח במחשבת הבריאה, אלא שיש לחלק בהם על דרך הנזכר, אשר השפע הוא מעצמותו ית', כלומר שהוא נמשך יש מיש, והרצון לקבל הכלול שם, הוא השורש של הנבראים, כלומר, הוא השורש של חידוש, שפירושו יציאת יש מאין, כי בעצמותו ית' ודאי שאין שם בחינת הרצון לקבל ח"ו. וע"כ נבחן שהרצון לקבל האמור, הוא כל חומר של הבריאה מראשה עד סופה, עד שכל מיני הבריות המרובות ומקריהן שאין להן שיעור, ודרכי הנהגתן שכבר נתגלו והעתידים להתגלות, אינם רק שיעורים ושינוי ערכים של הרצון לקבל. וכל מה שיש בהן באותן הבריות, דהיינו כל מה שמקובל בהרצון לקבל המוטבע בהן, כל זה הוא נמשך מעצמותו ית' יש מיש, ואינו כלום מבחינת הבריאה המחודשת יש מאין, כי אינו מחודש כלל, והוא נמשך מנצחיותו ית', יש מיש.

הרצון לקבל

ב וכפי האמור, כלול הרצון לקבל, בהכרח תכף, במחשבת הבריאה, בכל ריבוי ערכים שבו, ביחד עם השפע הגדול שחשב להנותם ולהעניקם. ותדע, שז"ס אור וכלי, שאנו מבחינים בעולמות עליונים, כי הם באים בהכרח כרוכים יחד. ומשתלשלים יחד ממדרגה למדרגה, ובשיעור שהמדרגות יורדות מאת אור פניו ומתרחקות ממנו ית' כן הוא שיעור ההתגשמות של הרצון לקבל הכלול בהשפע. וכן אפשר לומר להיפך, אשר כפי שיעור ההתגשמות של הרצון לקבל בהשפע, כן הולך ויורד ממדרגה למדרגה, כמ"ש להלן. עד המקום הנמוך מכולם, דהיינו שהרצון לקבל

מתגשם שם בכל שיעורו הראוי, נבחן המקום ההוא בשם עולם העשיה, והרצון לקבל נבחן לבחינת גופו של אדם, והשפע שמקבל נבחן למדת תוכנו של החיים שבגוף ההוא. ועד"ז גם בשאר בריות שבעוה"ז. באופן, שכל ההבחן שבין העולמות העליונים לעוה"ז, הוא, כי כל עוד שהרצון לקבל הכלול בשפעו ית', לא נתגשם בצורתו הסופית, נבחן שעודו נמצא בעולמות הרוחנים, העליונים מעוה"ז, ואחר שהרצון לקבל נתגשם בצורתו הסופית, הוא נבחן שכבר הוא מצוי בעוה"ז.

ג וסדר השתלשלות האמור עד להביא את הרצון לקבל על צורתו הסופית שבעוה"ז, הוא על סדר ד' בחינות שיש בד' אותיות של השם בן ד'. כי ד' אותיות הוי"ה שבשמו ית' כוללות את כל המציאות כולה מבלי יוצא ממנה אף משהו מן המשהו. ומבחינת הכלל, הן מתבארות בהע"ס : חכמה, בינה, ת"ת, מלכות, ושרשם. והם עשר ספירות, כי ספירת התפארת כוללת בעצמה ששה ספירות הנקראות חג"ת נה"י, והשורש נקרא כתר, אמנם בעיקרם הם נקראים חו"ב תו"מ. וזכור זה. והן ד' עולמות הנק' : אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. ועולם העשיה כולל בתוכו גם את עוה"ז. באופן, שאין לך בריה בעוה"ז שלא תהיה מחודשת מא"ס ב"ה, דהיינו במחשבת הבריאה, שהיא בכדי להנות לנבראיו, כנ"ל. והיא בהכרח כלולה תיכף מאור וכלי, כלומר מאיזה שיעור של שפע עם בחינת רצון לקבל את השפע ההוא, אשר שיעור השפע הוא נמשך מעצמותו ית' יש מיש, והרצון לקבל השפע הוא מחודש יש מאין, כנ"ל. ובכדי שהרצון לקבל ההוא יבא על תכונתו הסופית, הוא מחויב להשתלשל עם השפע שבו דרך הד' עולמות : אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, ואז נגמרת הבריה באור וכלי, הנקרא גוף ואור החיים שבו.

ד והצורך להשתלשלות הרצון לקבל על ד' בחינות האמורות שבאבי"ע, הוא מפני שיש כלל גדול בענין הכלים, אשר התפשטות האור והסתלקותו הוא עושה את הכלי רצוי לתפקידו, פ"י כי כל עוד שהכלי לא נפרד פעם מהאור שלו, הרי הוא נכלל עם האור ובטל אליו כנר בפני האבוקה. וענין הביטול הזה הוא, מפני שיש הפכיות ביניהם הרחוקה מקצה אל הקצה, כי האור הוא שפע הנמשך מעצמותו ית' יש מיש. ומבחינת מחשבת הבריאה שבא"ס ית', הוא כולו להשפיע ואין בו מבחינת רצון לקבל אף משהו, והפכי אליו הוא הכלי, שהוא הרצון הגדול לקבל את השפע ההוא, שהוא כל שורשו של הנברא המחודש, הנה אין בו ענין של השפעה כלום. ולפיכך בהיותם כרוכים זה בזה יחד, מתבטל הרצון לקבל בהאור שבו. ואינו יכול לקבוע את צורתו אלא אחר הסתלקות האור ממנו פעם אחת, כי אחר הסתלקות האור ממנו הוא מתחיל להשתוקק מאד אחריו, והשתוקקות הזאת קובעת ומחליטה את צורת הרצון לקבל כראוי, ואח"ז כשהאור חוזר ומתלבש בו הוא נבחן מעתה לב' ענינים נבדלים, כלי ואור, או גוף וחיים. ושם כאן ענין כי הוא עמוק מכל עמוק.

ד' בחינות

ה ולפיכך, צריכים לד' בחינות שבשם הוי"ה, הנקראות חכמה בינה ת"ת מלכות. כי בחי"א הנק' חכמה, היא באמת כל כללותו של הנאצל אור וכלי, כי בו הרצון לקבל הגדול, עם כל כללות האור שבו הנק' אור החכמה, או אור החיה, כי הוא כל אור החיים שבהנאצל המלוּבש בהכלי שלו, אמנם בחינה הא' הזו, נבחנת לכלה אור, והכלי שבה כמעט שאינו ניכר, כי הוא מעורב עם האור ובטל בו כנר בפני האבוקה. ואחריה באה בחי"ב, והוא כי כלי החכמה בסופו הוא מתגבר בהשואת הצורה לאור העליון שבו, דהיינו שמתעורר בו רצון להשפיע אל המאציל, כטבע האור שבתוכו שהוא כולו להשפיע. ואז ע"י הרצון הזה שנתעורר בו, נמשך אליו מהמאציל אור חדש הנקרא אור חסדים, ומשום זה כמעט שנפרש לגמרי מאור החכמה שהשפיע בו המאציל, כי אין אור החכמה מקובל רק בהכלי שלו, שהוא הרצון לקבל הגדול בכל שיעורו, כנ"ל. באופן שהאור וכלי שבבחי"ב משונים לגמרי מבחי"א כי הכלי שבה הוא הרצון להשפיע והאור שבה נבחן לאור החסדים, שפירושו אור הנמשך מכח הדבקות של הנאצל בהמאציל : כי הרצון להשפיע גורם לו השואת הצורה למאציל, והשואת הצורה ברוחניות הוא דבקות, כמ"ש להלן. ואחריה באה בחינה ג'. והוא כי אחר שנתמעט האור שבהנאצל לבחינת אור חסדים בלי חכמה כלל, ונודע, שאור החכמה הוא עיקר חיותו של הנאצל, ע"כ הבחי"ב בסופה התעוררה והמשיכה בקרבה שיעור מאור החכמה, להאיר תוך אור החסדים שבה. והנה התעוררות הזו המשיכה מחדש שיעור מסוים מהרצון לקבל. שהוא צורת כלי חדשה הנק' בחינה ג' או ת"ת, ובחי"א האור שבה נק' אור חסדים בהארת חכמה : כי עיקר האור הזה הוא אור חסדים ומיעוטו הוא אור חכמה. ואחריה באה בחינה ד', והוא כי גם הכלי דבחי"ג בסופו התעורר להמשיך אור חכמה במילואו כמו שהיה בבחי"א, ונמצא התעוררות הזו היא בחינת השתוקקות בשיעור הרצון לקבל שבבחי"א, ונוסף עליו, כי עתה כבר נפרד מאור ההוא, כי עתה אין אור החכמה מלוּבש בו אלא שמשתוקק אחריו, ע"כ נקבע צורת הרצון לקבל על כל שלימותו, כי אחר התפשטות האור והסתלקותו משם, נקבע הכלי, כנ"ל, וכשיחזור אח"כ ויקבל בחזרה את האור, נמצא הכלי מוקדם להאור. וע"כ נבחנת בחינה ד' הזאת לגמר כלי. והיא נק' מלכות.

ו ואלו ד' ההבחנות הנ"ל ה"ס עשר ספירות הנבחנות בכל נאצל וכל נברא, הן בכלל כולו שהן ד' העולמות, והן בפרט קטן ביותר שבהמציאות. ובחי"א, נקראת חכמה או עולם האצילות. ובחי"ב נק' בינה או עולם הבריאה. ובחי"ג נק' תפארת או עולם היצירה. ובחי"ד נק' מלכות או עולם העשיה. ונבאר את הד' בחינות הנוהגות בכל נשמה. כי כשהנשמה נמשכת מא"ס ב"ה ובאה לעולם האצילות, היא בחי"א של הנשמה. ושם עוד אינה נבחנת בשם הזה, כי השם נשמה יורה שיש בה איזה הפרש מהמאציל ב"ה, שע"י ההפרש הזה יצאה מבחינת א"ס ובאה

לאיזה גילוי לרשות בפני עצמה, וכל עוד שאין בה צורת כלי, אין מה שיפריד אותה מעצמותו ית', עד שתהיה ראויה להקרא בשם בפני עצמה. וכבר ידעת שבחיי"א של הכלי אינה ניכרת כלל לכלי וכולה בטלה להאור, וז"ס הנאמר בעולם אצילות שכולו אלקיות גמור, בסוד איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון. ואפילו נשמות שאר בעלי החיים בהיותם עוברים את עולם אצילות נחשבים כעודם דבוקים בעצמותו ית'.

ז ובעולם הבריאה כבר שולטת בחינה הב' הנ"ל, דהיינו בחינת הכלי של הרצון להשפיע, וע"כ כשהנשמה משתלשלת ובאה לעולם הבריאה ומשגת בחינת הכלי ההוא אשר שם, אז נבחנת בשם נשמה, דהיינו שכבר יצאה ונתפרדה מבחינת עצמותו ית' והיא עולה בשם בפני עצמה להקרא נשמה. אמנם כלי זה זך מאוד, להיותו בהשואת הצורה להמאציל, וע"כ נחשבת לרוחניות גמורה.

ח ובעולם היצירה כבר שולטת בחינה הג' הנ"ל, שהיא כלולה מעט מצורת הרצון לקבל, וע"כ כשהנשמה משתלשלת ובאה לעולם היצירה ומשגת הכלי ההוא, יצאה מבחינת הרוחניות של הנשמה, ונקראת בשם רוח, כי כאן הכלי שלו כבר מעורב בעוביות מועטות, דהיינו מעט הרצון לקבל שיש בו. אמנם עדיין נבחנת לרוחני, כי אין שיעור עוביות זאת מספיק להבדילו לגמרי מן עצמותו ית' להקרא בשם גוף עומד ברשות עצמו.

ט ובעולם עשיה כבר שולטת בחינה הד', שהיא גמר הכלי של הרצון לקבל הגדול, כנ"ל, וע"כ משגת בחינת גוף נפרד ונבדל לגמרי מעצמותו ית', העומד ברשות עצמו. והאור שבו נקרא נפש, המורה על אור בלי תנועה מעצמו. ותדע שאין לך פרט קטן בהמציאות שלא יהיה כלול מכל האבי"ע.

י והנך מוצא איך שהנפש הזאת שהיא אור החיים המלוּבש בהגוף, נמשכת יש מיש מעצמותו ית' ממש, ובעברה דרך ד' עולמות אבי"ע, כן היא הולכת ומתרחקת מאור פניו ית', עד שבאה בכלי המיוחד לה הנקרא גוף, ואז נבחן הכלי לגמר צורתו הרצוי. ואם אמנם גם האור שבה נתמעט מאד עד שאין ניכר בו עוד שורש מוצאו, עכ"ז ע"י העסק בתורה ומצוות ע"מ להשפיע נחת רוח ליוצרו, הוא הולך ומזכך את הכלי שלו הנקרא גוף, עד שנעשה ראוי לקבל את השפע הגדול בכל השיעור הכלול במחשבת הבריאה בעת שבראה. וזה שאמר ר' חנניא בן עקשיא רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

יא ועם זה תבין גדר האמיתי להבחין בין רוחניות לגשמיות, כי כל שיש בו רצון לקבל מושלם בכל בחינותיו, שהוא בחי"ד, הוא נקרא גשמי והוא נמצא בפרטי כל המציאות הערוכה לעינינו בעוה"ז. וכל שהוא למעלה

משיעור הגדול הזה של הרצון לקבל, נבחן בשם רוחניות, שהם העולמות אבי"ע הגבוהים מעוה"ז וכל המציאות שבהם. ובזה תבין שכל ענין עליות וירידות האמורות בעולמות העליונים אינן בבחינת מקום מדומה ח"ו, רק בענין ד' הבחינות שברצון לקבל, כי כל הרחוק ביותר מבחי"ד נבחן למקום יותר גבוה, וכל המתקרב אל בחינה ד' נבחן למקום יותר תחתון.

השואת צורה

יב אמנם יש להבין, כיון שכל עיקרו של הנברא ושל כל הבריאה בכללה, הוא רק הרצון לקבל בלבד, ומה שיותר מזה אינו לגמרי בכלל בריאה, אלא נמשך יש מיש מעצמותו ית', א"כ למה אנו מבחינים את הרצון לקבל הזה לעוביות ועכירות, ואנו מצווים לזכות אותו על ידי תורה ומצות, עד שזולת זה לא נגיע אל המטרה הנעלה של מחשבת הבריאה.

יג והענין הוא, כי כמו שהגשמיים נפרדים זה מזה ע"י ריחוק מקום, כן נפרדים הרוחניים זה מזה ע"י שינוי הצורה שבהם. ותמצא זה גם בעוה"ז, למשל ב' בני אדם הקרובים בדעתם זה לזה, הם אוהבים זה את זה, ואין ריחוק מקום פועל עליהם שיתרחקו זה מזה. ובהפך כשהם רחוקים זה מזה בדעותיהם, הרי הם שונאים זה את זה, וקרבת המקום לא תקרב אותם במאומה. הרי ששינוי הצורה שבדעתם מרחקם זה מזה וקרבת הצורה שבדעתם מקרבתם זה אל זה. ואם למשל טבעו של האחד הוא הפוך בכל בחינותיו כנגד טבעו של השני, הרי הם רחוקים זה מזה כרחוק המזרח ממערב. ועד"ז תשכיל ברוחניות, שכל הענינים של התרחקות והתקרבות וזווג ויחוד הנבחנים בהם, הם משקלים של שינוי צורה בלבד, שלפי מדת שינוי הצורה הם מתפרדים זמ"ז, ולפי מדת השואת הצורה הם מתדבקים זה בזה. ועם זה תבין שהגם שהרצון לקבל הוא חוק מחויב בהנברא, כי הוא כל בחינת נברא שבו, והוא הכלי הראוי לקבל המטרה שבמחשבת הבריאה, עכ"ז הוא נעשה עי"ז נפרד לגמרי מהמאציל, כי יש שינוי צורה עד למדת הפכיות בינו לבין המאציל, כי המאציל הוא כולו להשפיע ואין בו מנצוצי קבלה אפילו משהו ח"ו, והוא, כולו לקבל ואין בו מנצוצי השפעה אף משהו. הרי אין לך הפכיות הצורה רחוקה יותר מזה, ונמצא ע"כ בהכרח, כי הפכיות הצורה הזו מפרידה אותו מהמאציל.

צמצום א'

יד ובכדי להציל את הנבראים מגודל הפירוד הרחוק הזה, נעשה סוד הצמצום הא', שענינו הוא, שהפריד הבחי"ד הנ"ל מן כל פרצופי הקדושה, באופן שמדת גדלות הקבלה ההיא נשארה בבחינת חלל פנוי וריקן מכל אור. כי כל פרצופי הקדושה יצאו בבחינת מסך מתוקן בכלי מלכות שלהם, שלא יקבלו אור בבחי"ד הזו, ואז בעת שהאור העליון נמשך ונתפשט אל הנאצל, והמסך הזה דוחה אותו לאחוריו, הנה זה נבחן כמו הכאה בין אור העליון ובין המסך, המעלה אור חוזר ממטה למעלה ומלביש הע"ס דאור העליון, כי אותו חלק האור הנדחה לאחוריו נק' אור חוזר, ובהלבשתו לאור העליון נעשה אח"כ כלי קבלה על אור העליון במקום הבחי"ד, כי אח"ז התרחבה כלי המלכות באותו שיעור האו"ח, שהוא אור הנדחה שעלה והלביש לאור העליון ממטה למעלה, והתפשטה גם ממעלה למטה, שבזה נתלבשו האורות בהכלים, דהיינו בתוך אור חוזר ההוא. וה"ס ראש וגוף שבכל מדרגה, כי הזוג דהכאה מאור העליון בהמסך, מעלה אור חוזר ממטה למעלה, ומלביש הע"ס דאור העליון בבחינת ע"ס דראש, שפירושו שרשי כלים, כי שם עוד לא יכולה להיות הלבשה ממש. ואח"ז כשהמלכות מתפשטת עם האו"ח ההוא ממעלה למטה, אז נגמר האור חוזר ונעשה לבחינת כלים על אור העליון, ואז נעשית התלבשות האורות בכלים, ונקראת גוף של מדרגה ההיא, שפירושו כלים גמורים.

טו הרי שנעשו נחינת כלים חדשים בפרצופין דקדושה במקום בחי"ד אחר הצמצום א', שהם נעשו מאור חוזר של זוג דהכאה בהמסך. ויש אמנם להבין את אור חוזר הזה, איך הוא נעשה לבחינת כלי קבלה, אחר שהוא מתחילתו רק אור נדחה מקבלה, ונמצא שמשמש תפקיד הפוך מענינו עצמו. ואסביר לך במשל מהויות דהאי עלמא. כי מטבע האדם לחבב ולהוקיר מדת ההשפעה, ומאוסה ושפלה בעיניו מדת הקבלה מחברו. ולפיכך הבא לבית חברו והוא מבקשו שיאכל אצלו, הרי אפילו בעת שהוא רעב ביותר יסרב לאכול, כי נבזה ושפל בעיניו להיות מקבל מתנה מחברו. אכן בעת שחברו מרבה להפציר בו בשיעור מספיק, דהיינו עד שיהיה גלוי לו לעינים, שיעשה לחברו טובה גדולה עם אכילתו זו, הנה אז מתרצה ואוכל אצלו. כי כבר אינו מרגיש את עצמו למקבל מתנה, ואת חברו להמשפיע, אלא להיפך, כי הוא המשפיע ועושה טובה לחברו ע"י קבלתו ממנו את הטובה הזאת, והנך מוצא, שהגם שהרעב והתאבון הוא כלי קבלה המיוחד לאכילה, והאדם ההוא היה לו רעבון ותאבון במדה מספקת לקבל סעודת חברו, עכ"ז לא היה יכול לטעום אצלו אף משהו מחמת הבושה. אלא כשחברו מתחיל להפציר בו, והוא הולך ומדחה אותו, הרי אז מתחילים להתרקם בו כלי קבלה חדשים על האכילה, כי כחות ההפצרה של חברו וכחות הדחיה שלו בעת שהולכים ומתרבים, סופם להצטרף לשיעור מספיק המהפכים לו מדת הקבלה למדת השפעה, עד שיוכל לצייר בעיניו שיעשה טובה ונחת רוח גדול לחברו עם אכילתו, אשר אז נולדו לו כלי קבלה על סעודת חברו. ונבחן עתה, שנח הדחיה

שלו נעשה לעיקר כלי קבלה על הסעודה, ולא הרעב והתאבון אע"פ שהם באמת כלי קבלה הרגילים.

טז ומדמיון הנ"ל בין אדם לחברו, אפשר להבין ענין הזווג דהכאה הנ"ל, ואת האו"ח העולה על ידו, שהוא נעשה כלי קבלה חדשים על אור העליון במקום בחי"ד, כי ענין ההכאה של אור העליון המכה בהמסך ורוצה להתפשט אל בחי"ד, יש לדמותו לענין ההפצרה לאכול אצלו, כי כמו שהוא רוצה מאד שחברו יקבל את סעודתו, כן אור העליון רוצה להתפשט להמקבל. וענין המסך המכה בהאור ומחזירו לאחוריו, יש לדמותו לדבר הדחיה והסירוב של חברו לקבל את סעודתו, כי דוחה את טובתו לאחור. וכמו שתמצא כאן אשר דוקא הסירוב והדחיה נתהפכו ונעשו לכלי קבלה נכונים לקבל את סעודת חברו, כן תוכל לדמות לך, כי האו"ח, העולה ע"י הכאת המסך ודחיתו את אור העליון, הוא שנעשה לכלי קבלה חדשים על אור העליון, במקום הבחי"ד ששמשה לכלי קבלה מטרם הצמצום א'. אמנם זה נתקן רק בפרצופי הקדושה דאבי"ע, אבל לא בפרצופי הקליפות ובעוה"ז, שבהם משמשת הבחי"ד עצמה לכלי קבלה. וע"כ הם נפרדים מאור העליון, כי שינוי הצורה של הבחי"ד מפריד אותם, וע"כ נבחנים הקלי' וכן הרשעים, למתים, כי הם נפרדים מחיי החיים ע"י הרצון לקבל שבהם. כנ"ל באות י"ג עש"ה, ודו"ק בזה, כי אי אפשר להסביר יותר.

ה' בחינות שבמסך

יז והנה נתבאר עד הנה ג' יסודות הראשונים שבהחכמה; הא' ענין אור וכלי, שהאור הוא המשבה ישרה מעצמותו ית', והבלי הוא בחינת הרצון לקבל הכלול בהכרח באור ההוא, שבשיעור הרצון הזה יצא מכלל מאציל לנאצל. והרצון לקבל הזה היא כחינת המלכות הנכחנת כאור העליון, וע"כ נק' מלכות, שמו, כסוד הוא ושמו אחד, כי שמו כגימטריא רצון. ענין הב', הוא ביאור הע"ס וד' עולמות אבי"ע. שהם ד' מדרגות זו למטה מזו. שהרצון לקבל מחויב להשתלשל על ידיהן עד לקביעות כלי על תוכנו. ענין הג', הוא ענין הצמצום ומסך שנעשה על כלי הקבלה הזה שהוא בחי"ד, ותמורתו נתהוו כלי קבלה חדשים בהע"ס הנקראים אור חוזר. והבן ושנן היטב אלו ג' היסודות הם ונימוקיהם בפי שנתבארו לפניך, כי זולתם אין הבנה אף במלה אחת בחכמה הזו.

יח ועתה נבאר ה' בחינות שיש בהמסך, שעל פיהם משתנים שיעורי הקומה בעת הזווג דהכאה שעושה עם אור העליון. ויש להבין תחלה היטב, כי אע"פ שלאחר הצמצום נפסלה הבחי"ד מלהיות כלי קבלה על

הע"ס, והאו"ח העולה מהמסך ע"י זווג דהכאה נעשה לכלי קבלה בתמורתה, עכ"ז היא מוכרחת להתלוות עם כח הקבלה שבה אל האו"ח, וזולת זה לא היה האו"ח מוכשר כלל להיות כלי קבלה. ותבין זה ג"כ מהמשל הנ"ל באות ט"ו. כי הוכחנו שם אשר כח הדחיה והסירוב לקבל הסעודה נעשה לכלי קבלה במקום הרעב והתאבון, כי הרעב והתאבון שהם כלי קבלה הרגילים, נפסלו כאן מלהיות כלי קבלה מחמת הבושה והבזיון להיות מקבל מתנה מחברו, ורק כחות הדחיה והסירוב נעשו במקומם לכלי קבלה, כי מתוך הדחיה והסירוב נתהפכה הקבלה להיות השפעה, והשיג על ידם כלי קבלה מוכשרים לקבל סעודת חברו. ועכ"ז אי אפשר לומר שעתה בבר אינו צריך לכלי הקבלה הרגילים שהם הרעב והתאבון, כי זה ברור שבלי תאבון לאכילה לא יוכל למלאות רעון חברו ולעשות לו נחת רוח עם אכילתו אצלו. אלא הענין הוא, כי הרעב והתאבון שנפסלו בצורתם הרגילה נתגלגלו עתה, מחמת כח הדחיה והסירוב, וקבלו צורה חדשה, שהוא קבלה ע"מ להשפיע, ועי"ז נהפך הבזיון להיות כבוד. הרי, אשר הכלי קבלה הרגילים עדיין פועלים עתה כמו תמיד, אלא שקבלו צורה חדשה, וכן תקיש בעניננו כאן, כי אמת הוא שבחיי"ד נפסלה מלהיות כלי קבלה על הע"ס. שהוא מחמת העוביות שבה. שפירושו שינוי הצורה כלפי המשפיע. המפריד מהמשפיע. כנ"ל. אמנם ע"י תיקון המסך בהבחי"ד. המכה על אור העליון ומחזירו לאחוריו. הנה נתגלגלה צורתה הקודמת הפסולה וקבלה צורה חדשה הנקראת או"ח, בדומה לגלגול צורת הקבלה בצורת השפעה הנ"ל בהמשל, אשר התוכן של צורה הראשונה לא נשתנה שם, כי גם עתה אינו אוכל בלי תאבון. כן גם כאן, כל העוביות, שהיא כח הקבלה, שהיה בבחי"ד, נתגלגל ובא תוך האו"ח, וע"כ נעשה האו"ח מוכשר להיות כלי קבלה. ותשכיל זה היטב. ולפיכך יש להבחין תמיד בהמסך ב' כחות : הא' קושיות, שהוא כח הדחיה שבו כלפי האור העליון, הב' עוביות, שהוא שיעור הרצון לקבל מבחי"ד הנכלל בהמסך, אשר ע"י זווג דהכאה מכח הקושיות שבו, נתהפכה העוביות שבו להיות זכות, דהיינו התהפכות הקבלה להשפעה. ואלו ב' הכחות שבהמסך פועלים בה' בחינות, שהם ד' הבחינות חו"ב תו"מ הנ"ל, ושורשם הנק' כתר.

יט כי הגם שביארנו שג' בחינות הראשונות אינן נחשבות עוד לבחינת כלי, אלא רק הבחי"ד לבדה נחשבת לכלי, כנ"ל באות ה'. עכ"ז מתוך שג' בחינות הראשונות הן סבות וגורמים להשלמת הבחי"ד, הנ"ל, ע"כ הן מתחברות בה בבחי"ד, באופן שהבחי"ד אחר שנשלמה נתרשמו בה ד' שעורים במדת הקבלה שבה : החל מבחי"א שהוא שיעור היותר קלוש שבה ממדת הקבלה, ואח"כ בחי"ב שהיא משהו עב ביותר מבחי"א במדת הקבלה שבה, ואח"כ בחי"ג העבה יותר מבחי"ב במדת הקבלה שבה, ולבסוף בחי"ד שהיא בחינתה עצמה העבה יותר מכולם, שמדת הקבלה שלה מושלמת בכל תוכנה. גם יש להבחין בה עוד, אשר גם השורש של הד' בחינות כלול בה, שהוא הזך מכולם. ואלו הן ה' בחינות הקבלה הכלולות בבחי"ד, ונקראות ג"כ בשמות הע"ס כח"ב תו"מ הכלולות

בבחי"ד, כי הד' בחינות הם חו"ב תו"מ כנ"ל באות ה', והשורש נקרא כתר.

ב ומה שה' בחינות הקבלה שבבחי"ד נקראות בשם הספירותה כח"ב תו"מ. הוא. כי הבחי"ד מטרם הצמצום. דהיינו בעוד שהבחי"ד היתה כלי הקבלה על הע"ס הכלולות באור העליון בסוד הוא אחד ושמו אחד, כי כל העולמות נכללים שם כמ"ש בתע"ס חלק א', נבחן שם הלבשה להע"ס ע"פ אותן ה' הבחינות הנ"ל, שכל בחינה מה' הבחינות שבה הלבשה הבחינה שכנגדה בהע"ס שבאור העליון : כי בחינת השורש שבבחינה ד' הלבשה לאור הכתר שבע"ס, ובחי"א שבבחי"ד הלבשה לאור החכמה שבעשר ספירות, ובחי"ב שבה הלגישה לאור הבינה, ובחי"ג שבה הלבשה לאור הת"ת, ובחינתה עצמה הלבשה לאור המלכות, ולפיכך גם עתה אחר הצמצום א', אחר שהבחי"ד נפסלה מלהיות עוד כלי קבלה, נקראות ג"כ ה' בחינות העוביות שבה על שם ה' הספירות כח"ב תו"מ.

כא וכבר ידעת שחומר המסך בכללו מתבאר בהשם קושיות. שפירושו כמו דבר קשה מאד. שאינו מניח למי שהוא לדחוק במשהו תוך גבולו. כן המסך אינו מניח משהו מאור העליון לעבור דרכו אל המלכות, שהיא בחי"ד, שעם זה נבחן, שכל שיעור האור הראוי להתלבש בכלי המלכות, מעכב עליו המסך ומחזירו לאחוריו, גם נתבאר שאותן ה' בחינות העוביות שבבחי"ד נכללות ובאות בהמסך ומתחברות במדת הקושיות שבו. ולפיכך נבחנים בהמסך ה' מינים של זווגים דהכאה ע"פ ה' שיעורי עוביות שבו : שזווג דהבאה על מסך שלם מכל ה' בחינות העוביות, מעלה או"ח המספיק להלביש הע"ס כולן, דהיינו עד קומת כתר. וזווג דהכאה על מסך החסר מעוביות דבחי"ד, שאין בו רק עוביות דבחי"ג, הנה האו"ח שהוא מעלה, מספיק להלביש הע"ס רק עד קומת חכמה, וחסר מכתר. ואם אין בו אלא עוביות דבחי"ב, הנה או"ח שלו קטן יותר ואינו מספיק להלביש הע"ס רק עד קומת בינה, וחסר מכתר חכמה, ואם אין בו אלא עוביות דבחי"א, הנה האו"ח שלו מוקטן יותר, ומספיק להלביש רק עד לקומת ת"ת, וחסר מכח"ב. ואם הוא חסר גם מעוביות דבחי"א, ולא נשאר בו אלא עוביות דבחינת שורש, הנה ההכאה שלו קלושה מאוד, ומספיק להלביש רק לקומת מלכות בלבדה, וחסר מט"ס הראשונות, שהם כח"ב ות"ת.

כב והנך רואה איך ה' שיעורי קומות של ע"ס יוצאים ע"י ה' מיני זווג דהכאה של המסך, המשוערים על ה' בחינות עוביות שבו, ועתה אודיעך טעם הדברים, כי נודע שאין אור מושג בלי כלי, גם ידעת שה' בחינות עוביות הללו באות מה' בחינות העוביות שבבחי"ד, שמטרם הצמצום היו ה' כלים בהבחי"ד שהלבישו להע"ס כח"ב תו"מ, כנ"ל באות י"ח. ואחר הצמצום אי' נכללו בה' בחינות של המסך. אשר עם האו"ח שהוא מעלה,

הם חוזרים להיות ה' כלים מבחינת או"ח על הע"ס כח"ב תו"מ, במקום הה' בלי שבתח"ד עצמה שמטרם הצמצום, ועל פי זה מובן מאליו שאם יש בהמסך כל ה' בחינות עוביות הללו, אז יש בו ה' כלים להלבשת הע"ס, אבל בעת שאין בו כל הה' בחינות, כי חסרה לו העוביות דבחי"ד, הרי אין בו אלא ד' כלים, וע"כ אינו יכול להלביש רק ד' אורות חו"ב חו"מ, והוא חסר מאור אחד שהוא אור הכתר, כמו שחסר לו כלי אחד שהוא העוביות דבחי"ד, וכמו כן, בעת שחסרה בו גם בחי"ג שאין בהמסך רק ג' בחינות עוביות דהיינו רק עד בחי"ב, הרי אז אין בו רק ג' כלים וע"כ אינו יכול להלביש רק ג' אורות, שהם בינה, ת"ת ומלכות, והקומה חסרה אז מב' האורות כתר וחכמה, כמו שחסרה מב' הכלים בחי"ג ובחי"ד. ובעת שאין בהמסך רק ב' בחינות עוביות דהיינו מבחינת שורש ומבחי"א, הרי אין בו אלא ב' כלים, וע"כ אינו מלביש רק ב' אורות שהם אור ת"ת ואור מלכות, ונמצאת הקומה חסרה מג' אורות בח"ב, כמו שחסרה ג' הכלים שהם בחי"ב ובחי"ג ובחי"ד. ובעת שאין בהמסך רק בחינה אחת דעוביות, שהיא בחינת שורש העוביות לבד, הרי אין לו אלא כלי אחד, לכן אינו יכול להלביש רק אור אחד, שהוא אור המלכות, וקומה זו חסרה מד' אורות כח"ב ות"ת, כמו שחסרה מד' הכלים שהם עוביות דבחי"ד ודבחי"ג ודבחי"ב ודבחי"א, הרי ששיעור הקומה של כל פרצוף תלוי בדיוק נמרץ בשיעור העוביות שיש כהמסך, שהמסך דכחי"ד מוציא קומת כתר, ודכחי"ג מוציא קומת חכמה ודבחי"ב מוציא קומת בינה, ודבחי"א מוציא קומת ת"ת, ודבחינת שורש מוציא קומת מלכות.

כג אמנם עוד נשאר לבאר, למה בחוסר בלי מלכות בהמסך שהוא בחי"ד, הוא נחסר מאור הכתר, ובחוסר גם כלי הת"ת נחסר מאור חכמה וכו', ולבאורה היה צריך להיות בהיפך, שבחוסר בלי מלכות בהמסך שהיא בחי"ד, יחסר בהקומה רק אור מלכות, ויהיו בה ד' אורות לכח"ב ות"ת, וכן בחוסר ב' כלים בחי"ג ובחי"ד, יחסרו האורות מת"ת ומלכות, ויהיו בהקומה ג', אורות דכח"ב. וכו' עד"ז. (עי' לעיל אות כ').

כד והתשובה היא, כי יש תמיד ערך הפכי בין האורות להכלים, כי מדרך הכלים הוא, שהכלים העליונים נגדלים תחילה בהפרצוף, שמתחלה נגדל הכתר ואחריו הכלי דחכמה וכו' עד שכלי המלכות נגדל באחרונה. וע"כ אנו מכנים להכלים בסדר כח"ב תו"מ מלמעלה למטה, כי כן טבע גידולם. והפכיים אליהם האורות, כי באורות. האורות התחתונים נכנסים תחלה בהפרצוף. כי מתחילה נכנסת הנפש שהיא אור המלכות. ואח"כ הרוח שהוא אור הז"א וכו' עד שאור היחידה נכנס באחרונה. וע"כ אנו מכנים להאורות בסדר נרנח"י ממטה למעלה, כי כן סדר כניסתם מתתא לעילא. באופן, בעת שעוד לא נגדל בהפרצוף רק כלי אחד, שהוא בהכרח כלי העליון כתר, כנ"ל, הנה אז לא נכנס בהפרצוף אור היחידה המיוחד לכלי ההוא, אלא רק אור התחתון מכולם, שהוא אור הנפש, ואור הנפש מתלבש בהכלי דכתר, וכשנגדלו ב' כלים בהפרצוף שהם ב' העליונים כתר וחכמה, הנה אז נכנס בו גם אור הרוח ויורד אז אור הנפש מכלי דכתר

אל כלי דחכמה ואור הרוח מתלבש בהכלי דכתר. וכן כשנגדל כלי ג' בהפרצוף שהוא כלי הבינה, אז נכנס בו אור נשמה, ואז יורד אור הנפש מכלי דחכמה לכלי דבינה, ואור הרוח לכלי דחכמה ואור הנשמה מתלבש בכלי דכתר. וכשנגדל בהפרצוף כלי ד' שהוא כלי דת"ת, הנה נכנס בהפרצוף אור החיה, ואז יורד אור הנפש מבלי דבינה לכלי דת"ת ואור הרוח לכלי דבינה ואור הנשמה לכלי דחכמה ואור החיה בכלי דכתר, וכשנגדל כלי חמישי בהפרצוף, שהוא כלי מלכות, נכנס בו אור היחידה, ואז באים כל האורות בהכלים המיוחדים להם, כי אור הנפש יורד מהכלי דת"ת לבלי דמלכות, ואור הרוח לכלי דת"ת, ואור הנשמה לכלי דבינה, ואור החיה לכלי דחכמה, ואור היחידה לכלי דכתר.

כה הרי שכל עוד שלא נגדלו כל ה' הכלים כח"ב תו"מ בהפרצוף. נמצאים האורות שלא במקומם המיוחדים להם. ולא עוד אלא שהם בערך ההפכי. שבחוסר כלי מלכות חסר שם אור היחידה. ובחוסר ב' הכלים תו"מ חסרים שם יחידה חיה. וכו'. שהוא מטעם שבכלים נגדלים העליונים תחילה, ובהאורות נכנסים האחרונים תחילה, כנ"ל, גם תמצא שכל אור הבא מחדש הוא מתלבש רק בכלי דכתר, והוא מטעם שכל המקבל מחויב לקבל בהכלי היותר זך שבו, שהוא הכלי דכתר, ומטעם זה מחויבים האורות שכבר משובשים בהפרצוף לרדת מדרגה אחת ממקומם בעת ביאת כל אור חדש. למשל בביאת אור הרוח. מחויב אור הנפש לירד מהכלי דכתר לכלי דחכמה. כדי לפנות מקום הכלי דכתר שיוכל לקבל את האור החדש. שהוא הרוח, וכו' אם האור החדש הוא נשמה, מחויב גם הרוח לרדת מהכלי דכתר לכלי דחכמה לפנות מקומו דכתר לאור החדש שהוא נשמה, ומשום זה מחויבת הנפש שהיתה בכלי דחכמה לרדת לכלי דבינה, וכו' עד"ז. וכל זה הוא כדי לפנות הכלי דכתר בשביל אור החדש. ושמור הכלל הזה בידך, ותוכל להבחין תמיד בכל ענין אם מדברים בערך כלים ואם בערך אורות, ואז לא תתבלבל כי יש תמיד ערך הפכי ביניהם. והנה נתבאר היטב ענין ה' בחינות שבהמסך, איך שעל ידיהן משתנים שיעורי הקומה זה למטה מזה.

ה' פרצופי א"ק

כו אחר שנתבאר היטב ענין המסך שנתקן בכלי המלכות. שהיא הבחי"ד אחר שנתצמצמה. וענין ה' מיני זווג דהכאה אשר בו. המוציאים ה' קומות של ע"ס זו למטה מזו. נבאר עתה ה' פרצופי א"ק הקודמים לדי' עולמות אבי"ע. וזאת כבר ידעת, שהאוי"ח הזה שעולה ע"י זווג דהכאה ממטה למעלה ומלביש הע"ס דאור העליון, הוא מספיק רק לשרשי כלים המכונים ע"ס דראש הפרצוף, ובכדי לגמור את הכלים, מתרחבת

המלכות דראש מאותם הע"ס דאוי"ח שהלבישו להע"ס דראש, והיא מתפשטת מינה ובה ממעלה למטה באותו שיעור קומה שבעשר ספירות דראש, ובהתפשטות הזה נגמרו הכלים, שהם נקראים גוף הפרצוף. כנ"ל, באות י"ד. באופן שבי' בחינות של ע"ס יש להבחין תמיד בכל פרצוף : ראש, וגוף. וזכור זה.

כז והנה תחילה יצא הפרצוף הראשון דא"ק. כי תיכף אחר צמצום א' אשר הבחי"ד נתצמצמה מלהיות כלי קבלה על אור העליון. והיא נתקנה במסך כנ"ל. הנה אז נמשך אור העליון להתלבש בכלי מלכות כדרכו. והמסך שבכלי מלכות עיכב עליו והחזיר את האור לאחוריו. וע"י הכאה זו שהיתה ממסך דבחי"ד. העלה או"ח עד קומת כתר שבאור העליון. ואותו או"ח נעשה ללבוש ובחינת שורשי כלים להע"ס שבאור העליון. הנקרא ע"ס דראש של הפרצוף הראשון דא"ק. ואח"ז התרחבה והתפשטה המלכות ההיא עם האו"ח, מכח ע"ס דראש, מינה ובה, לע"ס חדשות ממעלה למטה, ואז נגמרו הכלים בבחינת הגוף. וכל שיעור הקומה שיצא בע"ס דראש נתלבש ג"כ בהע"ס דגוף. ובזה נגמר הפרצוף הא' דא"ק ראש וגוף.

כח ואח"ז חזר ונשנה אותו הזווג דהכאה על מסך המתוקן שבכלי מלכות שאין בו רק עוביות דבחי"ג, ואז יצא עליו רק קומת חכמה ראש וגוף. כי מתוך שחסר בהמסך העוביות דבחי"ד, אין בו רק ד' כלים כח"ב ת"ת. וע"כ אין מקום באו"ח להלביש רק ד' אורות לבד, שהם חנר"נ, וחסר בו אור היחידה. ונק' ע"ב דא"ק. ואח"כ חזר אותו הזווג דהכאה הנ"ל על מסך שבכלי מלכות שאין בו רק עוביות דבחי"ב, ואז יצאו עליו ע"ס ראש וגוף בקומת בינה, והוא נקרא פרצוף ס"ג דא"ק, שחסרים בו ב' הכלים דז"א ומלכות ובי' האורות דחיה יחידה. ואח"כ יצא הזווג דהכאה על מסך שאין בו רק עוביות דבחי"א, ואז יצאו ע"ס ראש וגוף בקומת ת"ת, וחסרים בו ג' כלים בינה ז"א ומלכות, וג' אורות נשמה חיה יחידה, ואין בו אלא רוח ונפש מהאורות, המלובשים בכתר חכמה דבלים, והוא הנק' פרצוף מ"ה וב"ן דא"ק. וזכור כאן את ערך ההפכי שבין כלים לאורות כנ"ל באות כ"ד.

כט והנה נתבארו אופן יציאתם של ה"פ א"ק הנק' גלגלתא ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן זה למטה מזה, שכל תחתון חסר בחינה עליונה של העליון שלו, כי לפרעוף ע"ב חסר אור יחידה, ובפרצוף ס"ג חסר גם אור החיה שיש להעליון שלו שהוא ע"ב, ובפרצוף מ"ה וב"ן חסר גם אור הנשמה שיש בהעליון שלו שהוא ס"ג. והוא מטעם שזה תלוי בשיעור העוביות שבהמסך שעליו נעשה הזווג דהכאה. כמבואר באות י"ח. אמנם צריכים להבין מי ומה גרם שהמסך ילך ויתמעט בחינה אחר בחינה משיעור עוביותו, עד שיתחלק לה' שיעורי קומה שבה' מיני זווגים הללו.

הזדככות המסך

ל בכדי להבין ענין השתלשלות המדרגות בה' שיעורי קומה זה למטה מזה שנתבאר בה' פרצופין דא"ק לעיל, וכן בכל המדרגות המתבארים בה"פ של כל עולם ועולם מדי העולמות אבי"ע עד המלכות דעשיה, צריכים להבין היטב ענין הזדככות המסך דגוף הנוהג בכל פרצוף מפרצופי א"ק ועולם הנקודים ובעולסי התיקון.

לא והענין הוא שאין לך פרצוף או איזה מדרגה שהיא, שלא יהיה לה ב' אורות הנק' אור מקיף ואור פנימי. ונבארם בא"ק, כי האור מקיף של פרצוף הא' דא"ק ה"ס אור א"ס ב"ה הממלא את כל המציאות. אשר לאחר הצמצום א' והמסך שנתקן בהמלכות. נעשה זווג דהכאה מאור הא"ס על המסך הזה. וע"י האו"ח שהעלה המסך חזר והמשיך אור העליון לעולם הצמצום, בבחינת ע"ס דראש וע"ס דגוף, כנ"ל אות ב"ה. אמנם המשכה זו שבפרצוף א"ק מא"ס ב"ה אינה ממלא את כל המציאות כמטרם הצמצום, אלא שנבחן בראש וסוף : הן מבחינת מלמעלה למטה, כי אורו נפסק על הנקודה דעוה"ז, שה"ס מלכות המסיימת בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. והן מבחינת מבפנים לחוץ, כי במו שיש ע"ס ממעלה למטה כח"ב תו"מ והמלכות מסיימה את הא"ק מלמטה, כן יש ע"ס כח"ב תו"מ מפנים לחוץ, המכונים מוחא עצמות גידין בשר ועור, אשר העור, שהוא סוד המלכות, מסיימת את הפרצוף מבחוץ, אשר בערך הזה נבחן פרצוף א"ק, כלפי א"ס ב"ה הממלא את כל המציאות, רק כמו קו דק בלבד, כי פרצוף העור מסיימת אותו ומגבילה אותו סביב סביב מבחוץ, ואינו יכול להתרחב למלא את כל החלל שנתצמצם, ונשאר רק קו דק עומד באמצעו של החלל, והנה שיעור האור שנתקבל בא"ק, דהיינו קו הדק, נקרא אור פנימי, וכל ההפרש הגדול הזה שבי; האו"פ שבא"ק ובין אור א"ס ב"ה שמטרם הצמצום, נקרא אור מקיף, כי הוא נשאר בבחינת או"מ מסביב פרצוף א"ק, כי לא יכול להתלבש בפנימיות הפרצוף.

לב ונתבאר היטב סוד האו"מ דא"ק שלגדלו אין קט ותכלית. אמנם אין הכונה, שא"ס ב"ה הממלא את כל המציאות הוא עצמו הוא בבחינת או"מ לאי/ק. אלא הכונה הוא. שבעת שנעשה הזווג דהכאה על המלכות דראש אי/ק. אשר א"ס הכה בהמסך אשר שם. שפירושו שרצה להתלבש בבחי"ד דא"ק כמו מטרם הצמצום. אלא המסך שבמלכות דראש א"ק הכה בו, שפירושו שעיכב עליו מלהתפשט בבחי"ד. והחזירו לאחוריו. כנ"ל אות י"ד. שבאמת. האו"ח הזה שיצא ע"י החזרת האור לאחור נעשה ג"כ בחינת כלים להלבשת אור העליון. כנ"ל. אמנם יש הפרש גדא מאח בין קבלת הבחי"ד שמטרם הצמצום ובין קבלת האור חוזר שלאחר הצמצום. שהרי לא הלביש אלא בחינת קו דק בראש וסוף כנ"ל. אשר כל זה פעל המסך בסבת הכאתו על אור העליון. הנה זה השיעור שנדחה

מא"ק בסבת המסך. כלומר כל אותו השיעור שאור העליון מא"ס בטיה רצה להתלבש בבחי"ד לולא המסך שעיכב עליו, הוא הנעשה לאו"מ מסביב הא"ק, והטעם הוא כי אין שינוי והעדר ברוחני, וכיון שאור א"ס אשך להא"ק להתלבש בבחי"ד, הרי זה צריך להתקיים כן, לכן אע"פ שעתה עיכב עליו המסך והחזירו לאחוריו, עכ"ז אין זה סותר להמשכת א"ס ח"ו, אלא אדרבא הוא מקיים אותו, רק באופן אחר, והיינו ע"י ריבוי הזוגים בה' העולמות א"ק ואבי"ע, עד לגמר התיקון, שתהיה הבחי"ד מתוקנת על ידיהם בכל שלימותה, ואז א"ס יתלבש בה כבתחילה. הרי שלא נעשה שום שינוי והעדר ע"י הכאת המסך באור העליון. וזה סוד מ"ש בזוהר, א"ס לא נחית יחודיה עליה עד דיהבין ליה בת זוגיה. ובינתים, כלומר, עד הזמן ההוא. נבחן שאור א"ס הזה נעשה לאו"מ. שפירושו שעומד להתלבש בו לאחר מכאן. ועתה הוא מסבב ומאיר עליו רק מבחוץ בהארה מסוימת, שהארה זו מסגלתו להתפשט באותם החוקים הראוים להביאהו לקבל האו"מ הזה בהשיעור שא"ס ב"ה נמשך אליו בתחילה.

ביטוש דאור פנימי ואור מקיף

לג ועתה נבאר ענין הביטוש דאו"פ ואו"מ זה בזה, המביא להזדככות המסך ולאבידת בחינה אחרונה דעוביות. כי בהיות ב' האורות הללו הפוכים זה מזה, וקשורים יחד שניהם בהמסך שבמלכות דראש א"ק, ע"כ מבטשים ומכים זה בזה. פירוש, כי אותו זוג דהכאה הנעשה בפה דראש א"ק, דהיינו בהמסך שבהמלכות דראש, הנקראת פה, שהיה הסבה להלבשת אור פנימי דא"ק ע"י האו"מ שהעלה (כנ"ל אות יד.) הנה הוא ג"כ הסבה ליציאת האו"מ דא"ק, כי מחמת שעיכב על אור א"ס מלהתלבש בבחי"ד, יצא האור לחוץ בבחינת או"מ, דהיינו כל אותו חלק האור שהאו"מ אינו יכול להלבישו כמו הבחי"ד עצמה, הוא יצא ונעשה לאו"מ, כנ"ל בדיבור הסמוך. הרי שהמסך שבפה הוא סבה שוה לאור מקיף כמו לאו"פ.

לד ונתבאר שהאו"פ והאו"מ שניהם קשורים בהמסך, אלא בפעולות הפוכות זה לזה, ובה במדה שהמסך ממשיך חלק מאור העליון לפנימיות הפרצוף ע"י האו"מ המלבישו, כן הוא מרחיק את או"מ מלהתלבש בהפרצוף, ומתוך שחלק האור הנשאר מבחוץ, לאו"מ, גדול הוא מאוד, מפאת המסך המעכב עליו מלהתלבש בא"ק, כנ"ל באות ל"ב, ע"כ נבחן שהוא מכה בהמסך המרחיק אותו, במה שהוא רוצה להתלבש בפנימיות הפרצוף. ולעומתו נבחן ג"כ, אשר כח העוביות וקושיות שבהמסך מכה באו"מ, הרוצה להתלבש בפנימיותו, ומעכב עליו, ע"ד שהוא מכה באור

העליון בעת הזווג. ואלו ההכאות שהאו"מ והעוביות שבמסך מכים זה בזה מכונים ביטוש האו"מ באו"פ. אמנם ביטוש זה נעשה ביניהם רק בגוף הפרצוף, כי שם ניכר ענין התלבשות האור בהכלים המשאיר את האו"מ מחוץ לכלי. משא"כ בהע"ס דראש, שם אינו נוהג ענין הביטוש הזה, כי שם אין האו"מ נחשב לכלים כלל, אלא לשרשים דקים לבד, ומשום זה אין האור שבהם נחשב לאו"פ מוגבל, עד להבחין באור הנשאר מבחוץ לבחינת או"מ, וכיון שאין הבחן הזה ביניהם, לא שייך הכאה דאו"פ ואו"מ בהע"ס דראש. אלא רק אחר שהאורות מתפשטים מפה ולמטה לע"ס דגוף, ששם מתלבשים האורות בבליים, שהם הע"ס דאו"מ שמפה ולמטה, ע"כ נעשה שם הכאה בין האו"פ שבתוך הכלים ובין האור מקיף שנשאר מבחוץ, כנ"ל.

לה והנה הביטוש הזה נמשך, עד שהאו"מ מזכך את המסך מבל עוביותו ומעלה אותו לשרשו העליון שבפה דראש, כלומר שמזכך ממנו כל העוביות שממעלה למטה המכונה מסך ועוביות דגוף, ולא נשאר בו רק השורש דגוף שהוא בחינת המסך דמלכות דראש הנקי פה, דהיינו שנזדכך מכל העוביות שממעלה למטה, שהוא החוצץ בין או"פ לאו"מ, ולא נשאר רק העוביות שממטה למעלה, ששם עוד לא נעשה ההבדל מאו"פ לאו"מ, כנ"ל בדיבור הסמוך, ונדע שהשואת הצורה מדביק הרוחניים להיות אחד, ע"ב אחר שנזדכך המסך דגוף מכל עוביות של הגוף, ולא נשאר בו רק עוביות השוה להמסך דפה דראש, ונעשה צורתו שוה אל המסך דראש, הנה נכלל עמו להיות אחד ממש, כי אין ביניהם מה שיחלק אותם לשנים, וזה מכונה שהמסך דגוף עלה לפה דראש. וכיון שנכלל המסך דגוף בהמסך דראש נמצא נכלל שוב בהזווג דהכאה שבמסך דפה דראש, ונעשה עליו זווג דהכאה מחדש, ויוצאות בו ע"ס בקומה חדשה הנקי ע"ב דא"ק, או פרצוף חכמה דא"ק. והוא נחשב לבן ותולדה של הפרצוף הא' דא"ק.

לו ואחר שפרצוף ע"ב דא"ק יצא ונשלם בראש וגוף, חזר גם עליו ענין הביטוש דאו"מ באו"פ ע"ד שנתבאר לעיל בפרצוף הא' דא"ק, והמסך דגוף שלו נזדכך ג"ב מכל עוביות דגוף עד שהשוה צורתו לבחינת מסך דראש שלו, ונמצא אז שנכלל בהזווג שבפה הראש שלו, ונעשה עליו זווג דהכאה מחדש שהוציא קומה חדשה של ע"ס בשיעור קומת בינה הנקי ס"ג דא"ק, והוא נחשב לבן ותולדה של פרצוף הע"ב דא"ק, כי יצא מהזווג דפה דראש שלו. ועד"ז יצאו ג"כ הפרצופין שמהס"ג דא"ק ולמטה.

יציאת הפרצופין זה למטה מזה

לז והנה נתבאר יציאת הפרצופין, זה למטה מזה הנעשה מכח הביטוש דאוי"מ באוי"פ המזכך המסך דגוף עד שמחזירו לבחי' מסך דפה דראש, ואז נכלל שם בזווג דהכאה הנוהג בפה דראש, ומוציא ע"י זווגו קומה חדשה של ע"ס, שקומה חדשה זו נבחן לבן אל פרצוף הקודם. ובדרך הזה יצא הע"ב מפרצוף הכתר והס"ג מפרצוף ע"ב והמ"ה מפרצוף ס"ג, וכן יתר המדרגות בנקודים ואבי"ע. אלא עוד צריכים להבין, למה יצאו הע"ס דע"ב רק על בחי"ג ולא על בחי"ד. וכן הס"ג רק על בחי"ב וכו', דהיינו שכל תחתון נמוך במדרגה אחת כלפי עליונו, ולמה לא יצאו כולם זה מזה בקומה שוה.

לח ותחילה יש להבין למה נחשב הע"ס דע"ב לתולדה של פרצוף הא' דא"ק, כי מאחר שיצא מהזווג דפה דראש דפרצוף הא' כמו הע"ס דגוף הפרצוף עצמו, וא"כ במה יצא מבחינת פיצוף הא' להיות נחשב כפרצוף שני ותולדה אליו. וצריך שתבין כאן ההפרש הגדול ממסך דראש למסך דגוף, כי יש בי מיני מלכיות בפרצוף : הא' הוא מלכות המזדווגת, בכח המסך המתוקן בה, עם אור העליון, כנ"ל, הב' הוא מלכות המסיימת, בכח המסך המתוקן בה, את אור העליון שבע"ס דגוף. וההפרש ביניהם כרחוק מאציל מנאצל, כי המלכות דראש המזדווגת בזווג דהכאה עם אור העליון, נחשבת לבחינת מאציל אל הגוף, כי המסך המתוקן בה לא הרחיק אור העליון עם הכאתו בו, אלא אדרבא שע"י אור חוזר שהעלה, הלביש והמשיך את האור העליק בבחינת עט"ס דראש, ונמעא מתפשט ממעלה למטה עד שנתלבשו הע"ס דאור העליון בהכלי דאוי"ח הנקרא גוף. וע"כ נבחן המסך והמלכות דראש בבחינת מאציל להע"ס דגוף. ולא ניכר עדיין שום בחינת מגביל ומדחה בהמסך ומלכות הזאת, משא"כ המסך והמלכות דגוף, שפירושו, שאחר שהע"ס נתפשטו מפה דראש ממעלה למטה, אינם מתפשטים רק עד המלכות שבע"ס ההם, כי אור העליק אינו יכול להתפשט תוך המלכות דגוף, מפני המסך המתוקן שם המעכבו מלהתפשט אל המלכות, וע"כ נפסק הפרצוף שם ונעשה סוף וסיום על הפרצוף, הרי שכל כח הצמצום והגבול מתגלה רק בהמסך והמלכות הזאת של הגוף, ולפיכך כל הביטוש דאוי"מ באוי"פ הנ"ל, אינו נעשה רק בהמסך דגוף בלבד. כי הוא המגביל ומרחיק את האוי"מ מלהאיר בפנימיות הפרצוף. ולא במסך דראש. כי המסך של הראש הוא רק הממשיך ומלביש האורות, ואין עדיין כח הגבול מתגלה בו אף משהו.

לט ונתבאר, שמכח הביטוש דאוי"מ באוי"פ חזר המסך דמלכות המסיימת להיות לבחינת מסך ומלכות המזדווגת. (לעיל אות ל"ה) כי הביטוש דאור מקיף טיהר את המסך המסיים מכל העוביות דגוף שהיה בו, ולא נשאר בו רק רשימות דקות מהעוביות ההיא השוות להעוביות דמסך דראש, ונודע שהשתוות הצורה מדביק ומיחד הרוחניים זה בזה, לפיכך אחר שהמסך דגוף השווה צורת עוביותו להמסך דראש, הנה תיכף נכלל בו ונעשה עמו כאלו היו מסך אחד, ואז קבל כח לזווג דהכאה כמו

מסך דראש, ויצאו עליו הע"ס דקומה החדשה, כנ"ל. אמנם יחד עם זווג זה, נתחדשו בו בהמסך דגוף, הרשימות דעוביות דגוף שהי' בו מתחילה, ואז חזר וניכר בו שוב שינוי הצורה באיזה שיעור בינו להמסך דראש הנכלל עמו, והכר של השינוי הזה מבדילה ומוציאהו מהפה דראש דעליון. כי אחר שחזר וניכר מקורו הראשון, שהוא מפה ולמטה דעליון, הנה אז אינו יכול לעמוד עוד למעלה מפה דעליון, כי שינוי הצורה מפריד הרוחניים זה מזה, ונמצא שהוכרח לירד משם להמקום שמפה ולמטה דעליון. ולפיכך, נבחן בהכרח לגוף שני כלפי העליון, כי אפילו הראש של הקומה החדשה נבחן כלפי העליון כגופו בלבד, להיותו נמשך ממסך דגוף שלו. ט. ולפיכך שינוי הצורה הזו מבדיל אותם לב' גופים נבדלים, וכיון שהקומה החדשה היא כולה תולדה של המסך דגוף של פרצוף הקודם, ע"כ נחשב כבן אליו, וכמו ענף הנמשך ממנו.

מ ויש עוד דבר נוסף בהבדל מהתחתון לעליון. והוא כי כל תחתון יוצא מבחינת שיעור קומה אחרת שבה' בחינות שבהמסך, כנ"ל באות כ"ב וכ"ד, וכל תחתון חסר הבחינה העליונה של האורות דעליון והבחינה התחתונה של הכלים דעליון. והטעם הוא, כי מטבע הביטוש דאוי"מ בהמסך, להאביד מהמסך את בחינה אחרונה דעוביות שלו. ולמשל, בפרצוף הא' דא"ק, שהמסך יש לו כל ה' בחינות עוביות שלו, דהיינו עד לבחי"ד, הנה ע"י הביטוש דאוי"מ בהמסך דגוף, מזכך את העוביות דבחי"ד לגמרי, ואינו מניח ממנו אפי' רשימו של העוביות ההוא, ורק הרשימות מהעוביות דבחי"ג ולמעלה נשארים בהמסך. ולפיכך כשהמסך ההוא נכלל בהראש ומקבל שם זווג דהכאה על העוביות שנשאר בהרשימות שלו מהגוף, נמצא הזווג יוצא רק על בחי"ג דעוביות שבהמסך בלבד, כי הרשימו דעוביות דבחי"ד נאבדה ואינה שם, וע"כ הקומה שיוצאת על המסך הזה הוא בשיעור קומת חכמה לבד, הנק' הוי"ה דע"ב דא"ק, או פרצוף ע"ב דא"ק. ונתבאר לעיל אות כ"ד, אשר קומת חכמה היוצאת על המסך דבחי"ג חסרה המלכות דכלים ובחינת אור יחידה מהאורות, שהוא אור הכתר. ע"ש. הרי שפרצוף הע"ב חסר הבחינה אחרונה דכלים דעליון והבחינה עליונה דאורות דעליון. ומשום שינוי הצורה הרחוקה הזו, נבחן התחתון לפרצוף נבדל מהעליון.

מא ועד"ז אחר שנתפשט פרצוף ע"ב לראש וגוף, ונעשה הביטוש דאוי"מ על המסך דגוף דע"ב שהוא מסך דבחי"ג, הנה הביטוש הזה מעלים ומאביד ממנו את הרשימו דעוביות של הבחינה האחרונה שבהמסך, שהוא בחי"ג, ונמצא בעת עלית המסך אל הפה דראש ונכלל בו בהזווג דהכאה, נעשה ההכאה רק על עוביות דבחי"ב שנשארה בהמסך הזה, כי הבחי"ג נאבדה ממנו ואינה, וע"כ הוא מוציא רק ע"ס בקומת בינה, הנק' הוי"ה דס"ג דא"ק, או פרצוף ס"ג, ויחסר ז"א ומלכות דכלים ויחידה יחידה דאורות כנ"ל. ועד"ז כשנתפשט הפרצוף ס"ג הזה לראש וגוף, ונעשה הביטוש דאוי"מ בהמסך דגוף שלו שהוא מסך דבחי"ב, הנה הביטוש הזה מעלים ומאביד ממנו הבחינה אחרונה דעוביות שבהמסך,

שהוא בחי"ב, ולא נשארו בהמסך אלא הרשימות דעוביות שמבחי"א ולמעלה, וע"כ בעת עלית המסך להפה דראש, ונכלל בזווג דהכאה אשר שם, נעשה ההכאה רק על מסך דבחי"א שנשאר בהמסך, כי הבחי"ב כבר נאבדה ממנו, וע"כ הוא מוציא רק ע"ס בקומת ת"ת, הנק' קומת ז"א, והוא חסר בינה ז"א ומלכות דכלים, ונשמה חיה יחידה דאורות, וכו' עד"ז.

רשימו דעוביות ורשימו דהתלבשות

מב ונתבאר היטב הטעם של ירידות הקומות זו למטה מזו בעת השתלשלות הפרצופין זה מזה, שהוא משום שהביטוש דאוי"מ באוי"פ הנוהג בכל פרצוף מאביד תמיד שם את הבחינה אחרונה דרשימו דעוביות אשר שם. ויש לדעת אמנם שבאלו הרשימות הנשארות בהמסך לאחר הזדככותו יש בהם ב' בחינות: הא' נק' רשימו דעוביות, והב' נקרא רשימו דהתלבשות. למשל, אחר שנזדכך המסך דגוף דפרצוף הא' דא"ק, אמרנו שהבחינה האחרונה דרשימות דעוביות, שהיא הרשימו דבחי"ד, נאבדה ממנו, ולא נשאר בהמסך אלא הרשימו דעוביות דבחי"ג, אמנם הרשימו דבחי"ד כוללת ב' בחינות כנ"ל: דהתלבשות ודעוביות, ולא נאבד מהמסך בסבת ההזדככות ההיא רק הרשימו דעוביות דבחי"ד, אבל הרשימו דהתלבשות דבחי"ד, נשארה בהמסך ההוא ולא נאבד ממנו. ופירושו של הרשימו דהתלבשות הוא בחינה זכה מאד מהרשימו דבחי"ד, שאין בה עוביות מספיק לזווג דהכאה עם אור העליון. ורשימו זו נשארה מהבחינה אחרונה שבכל פרצוף בעת הזדככותו, ומה שאמרנו שהבחינה אחרונה נאבדה מכל פרצוף בעת הזדככותו הוא רק הרשימו דעוביות שבה בלבד.

קומות זכר ונקבה

מג וההשארה של הרשימו דהתלבשות מהבחינה אחרונה, שנשארה בכל מסך, גרם ליציאת ב' קומות זכר ונקבה, בהראשים דכל הפרצופים, החל מעי"ב דא"ק וכן בס"ג דא"ק וכן במ"ה וב"ן דא"ק ובכל פרצופי אצילות. כי בפרצוף עי"ב דא"ק, שאין שם בהמסך אלא רשימו דעוביות דבחי"ג, המוציא ע"ס בקומת חכמה, הנה הרשימו דהתלבשות מבחי"ד הנשארת שם בהמסך, שאינה ראויה כלל לזווג עם אור העליון, משום זכותה כנ"ל, הנה היא נכללת עם העוביות דבחי"ג ונעשה לרשימו אחת, ואז קנתה הרשימו דהתלבשות כח להזדווגות עם אור העליון, וע"כ יצא

עליה זווג דהכאה עם אור העליון, המוציא ע"ס בקירוב לקומת כתר, והוא מטעם היות בה בחי' התלבשות דבחי"ד. והתכללות זה נקרא התכללות הנקבה בהזכר, כי הרשימו דעוביות מבחי"ג נק' נקבה, להיותה הנושא לבחי' העוביות, והרשימו דהתלבשות דבחי"ד נק' זכר, משום שבא מקומה גבוה ממנה, ומשום שהוא זך מעוביות. ולפיכך הגם שהרשימו דזכר בלבד אינו מספיק לזווג דהכאה, אמנם ע"י התכללות הנקבה בו, נעשה גם הוא ראוי לזווג דהכאה.

מד ואחר זה, יש גם התכללות הזכר בהנקבה דהיינו שהרשימו דהתלבשות נכלל בהרשימו דעוביות, ואז יוצא זווג דהכאה על קומת הנקבה בלבד, שהוא רק קומת בחי"ג שהיא קומת חכמה הנקרא הוי"ה דע"ב, כנ"ל. והנה הזווג העליון, שהנקבה נכללה בהזכר, נבחן לקומת הזכר, שהיא קומת כתר בקירוב. וזווג התחתון שהזכר נכלל בהנקבה, נבחן לקומת הנקבה, שהיא קומת חכמה בלבדה. אמנם קומת הזכר, מתוך שהעוביות שבו אינו מעצמו, אלא ע"י התכללות עם הנקבה, הנה הגם שמספיק ליציאת קומת ע"ס ממטה למעלה הנק' ראש, כנ"ל, עכ"ז אין קומה זו יכולה להתפשט ממעלה למטה לבחינת גוף, שפירושו, התלבשות האורות בכלים, כי זווג דהכאה על עוביות הבא מבחינת התכללות, אינו מספיק להתפשט לבחינת כלים, ולפיכך אין בקומת הזכר רק בחינת ראש בלי גוף. וגוף הפרצוף נמשך רק מקומת הנקבה, שיש לה עוביות מבחי' עצמותו ומשום זה אנו מכנים את הפרצוף רק על קומת הנקבה בלבד, דהיינו בשם פרצוף ע"ב, כי עיקר, של הפרצוף הוא הבחינת גוף שלו, שהוא התלבשות האורות בכלים, והוא יוצא רק מקומת הנקבה כמבואר. ע"כ נקרא הפרצוף על שמה.

מה וע"ד שנתבארו ב' הקומות זכר ונקבה בהראש דפרצוף ע"ב, ממש על אותו דרך יוצאים ב' הללו גם בראש הס"ג, אלא שם קומת הזכר הוא בקירוב לבחינת חכמה, משום שהוא מהרשימו דהתלבשות דבחי"ג בהתכללות העוביות דבחי"ב. וקומת הנקבה היא בקומת בינה דהיינו מהעוביות דבחי"ב. וגם כאן נקרא הפרצוף רק על שם קומת הנקבה, משום שהזכר הוא ראש בלי גוף. ועד"ז בפרצוף מ"ה דא"ק, ושם קומת הזכר הוא בקירוב לקומת בינה, המכונה קומת ישו"ת, להיותו מרשימו דבחי"ב דהתלבשות בהתכללות עוביות מבחי"א, וקומת הנקבה היא קומת ז"א לבד, כי היא רק בחי"א דעוביות, וגם כאן אין הפרצוף נקרא אלא על שם הנקבה, דהיינו פרצוף מ"ה או פרצוף ו"ק, משום שהזכר הוא ראש בלי גוף. ועד"ז תשכיל בכל הפרצופין.

טעמים נקודות תגין ואותיות

מו אחר שנתבאר הביטוש דאו"מ באו"פ הנוהג אחר התפשטות הפרצוף לבחינת גוף, שבסבתו מזדכך המסך דגוף וכל האורות דגוף מסתלקים, והמסך עם הרשימות הנשארים בו עולים לפה דראש, ומתחדשים שם בזווג דהכאה מחדש, ומוציאים קומה חדשה בשיעור העוביות שבהרשימות, נבאר עתה, ד' מיני אורות טנת"א, הנעשים עם הביטוש דאו"מ ועליות המסך לפה דראש.

מז כי נתבאר שע"י הביטוש דאו"מ בהמסך דגוף, הוא מזכך להמסך מכל עוביות דגוף עד שנזדכך ונשתנה להמסך דפה דראש, שהשתוות הצורה עם הפה דראש נמצא מיחדהו כבחי' אחת עמו, ונכלל בזווג דהכאה שבו. אמנם נבחן שאין המסך מזדכך בבת אחת, אלא על פי סדר המדרגה, דהיינו מתחילה מבחי"ד לבחי"ג, ואח"כ מבחי"ג לבחי"ב ואח"כ מבחי"ב לבחי"א, ואחר כך מבחי"א לבחינת שורש, עד שנזדכך מכל בחינת עוביותו ונעשה זך כמו המסך דפה דראש. והנה אור העליון אינו פוסק מלהאיר אף רגע, והוא מזדווג עם המסך בכל מצב ומצב של הזדככותו, כי אחר שנזדכך מבחי"ד, ונסתלק כל הקומת כתר הזו והמסך בא לעוביות דבחי"ג, הרי אור העליון מזדווג עם המסך על פי העוביות דבחי"ג הנשארת בו, ומוציא ע"ס בקומת חכמה, ואחר כך כשנזדכך המסך גם מבחי"ג ונסתלק גם קומת חכמה, ולא נשאר בהמסך רק בחי' ב', נמצא אור העליון מזדווג עמו על בחי"ב ומוציא ע"ס בקומת בינה. ואחר כך כשנזדכך גם מבחי"ב ונסתלקה הקומה הזו, ולא נשאר בו רק עוביות דבחי"א, הנה אור העליון מזדווג עם המסך על עוביות דבחי"א הנשארת בו, ומוציא קומת ע"ס בקומת הז"א. וכשנזדכך גם מעוביות דבחי"א וקומת הז"א מסתלקת, ולא נשאר בו אלא שורש העוביות, מזדווג אור העליון גם על העוביות דשורש הנשארת בהמסך, ומוציא ע"ס בקומת המלכות. וכשנזדכך המסך גם מעוביות דשורש וגם קומת המלכות נסתלקה משם, כי לא נשאר בהמסך עוד שום עוביות דגוף, הנה אז נבחן שהמסך ורשימותיו עלו ונתחברו עם המסך דראש ונכלל שם בזווג דהכאה, ויוצאים עליו הע"ס החדשות, הנקראות בן ותולדה לפרצוף הראשון. והנה נתבאר, שענין הביטוש דאו"מ באו"פ המזכך להמסך דגוף של הפרצוף הא' דא"ק, ומעלהו לפה דראש שלו, שע"י נולד ויוצא פרצוף שני ע"ב דא"ק, אין זה נעשה בבת אחת, אלא על סדר המדרגה, אשר אור עליון מזדווג עמו בכל מצב ומצב מהד' מדרגות שהולך ובא עליהם במשך זמן הזדככותו, עד שנשתווה לפה דראש. ועד"ז שנתבאר יציאת ד' קומות במשך זמן הזדככות הגוף דפרצוף א' לצורך ע"ב, כן יוצאות ג' קומות במשך זמן הזדככות המסך דגוף דפרצוף ע"ב, בעת אצילותו לפרצוף ס"ג, וכן בכל המדרגות. כי זה הכלל, אין המסך מזדכך בבת אחת אלא בסדר המדרגה, ואור העליון שאינו פוסק להתפשט להתחתון, נמצא מזדווג עמו בכל מדרגה ומדרגה שבדרך זיכוכו.

מח אמנם אלו הקומות שיוצאות על המסך במשך זמן הזדככותו ע"פ סדר המדרגה אינן נחשבות להתפשטות מדרגות אמיתיות, כמו הקומה הראשונה שיצאה מטרם התחלת הזדככות, אלא שהן נחשבות לבחינות נקודות, ומכונות בשם או"ח ודין, כי כח הדין של הסתלקות האורות כבר מעורב בהם. כי בפרצוף הא', הנה תיכף כשהביטוש התחיל לפעול וזיכך את המסך דגוף מבחי"ד, הנה נחשב כאלו היה כבר נזדכך כולו, כי אין מקצת ברוחני, וכיון שהתחיל להזדכך כבר מוכרח להזדכך כולו, אלא מתוך שמדרך המסך להזדכך על סדר המדרגה, יש שהות לאור העליון להזדווג עמו, בכל מדרגה של עוביות שהמסך מקבל במשך זמן הזדככותו, עד שמזדכך כולו, כנ"ל, וע"כ אלו הקומות היוצאות במשך זמן הסתלקותו, כח ההסתלקות מעורב בהן, ונחשבות רק לבחינות נקודות ואו"ח ודין. ולפיכך אנו מבחינים בכל פרצוף ב' מיני קומות, בשם: טעמים, ונקודות. כי הע"ס דגוף שיצאו בראשונה בכל פרצוף, נק' בשם טעמים, ואותם הקומות היוצאות בהפרצוף בדרך זיכוכו, דהיינו אחר שכבר התחיל המסך להזדכך עד שמגיע להפה דראש, כנ"ל, הן נקראות בשם נקודות.

מט ואלו הרשימות הנשארות למטה בגוף אחר הסתלקות האורות דטעמים, נקראות בשם תגין. ואלו הרשימות הנשארות מקומות הנקודות נקראות בשם אותיות שהם כלים. והתגין שהם הרשימות מהאורות דטעמים הם חופפים על האותיות והכלים, ומקיימים אותם. ונתבאר ד' מיני אורות הנק' טעמים נקודות תגין ואותיות. אשר הקומה הראשונה היוצאת בכל פרצוף, מה"פ הנקראים: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן נק' בשם טעמים. וקומות היוצאות בכל פרצוף אחר שכבר התחיל להזדכך, עד שמזדכך כולו, נקראות בשם נקודות. והרשימות הנשארות מהאורות דטעמים שבכל קומה אחר הסתלקותם, נק' בשם תגין. והרשימות, הנשארות מהאורות של קומות הנקודות אחר הסתלקותם נק' בשם אותיות או כלים. ותזכור זה בכל ה"פ, הנק' גלגלתא, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן, כי בכולם יש הזדככות, ובכולם יש אלו ד' מיני אורות.

ענין רת"ס שבכל פרצוף וסדר התלבשות הפרצופין זב"ז

נ הנה כבר ידעת את ההבחן שיש ב' מיני מלכיות בכל פרצוף, שהם, מלכות המזדווגת ומלכות המסיימת. והנה מהמסך שבמלכות המזדווגת יוצאות ע"ס דאו"ח, ממנה ולמעלה, המלבישות לע"ס דאור העליון, שהם נק' ע"ס דראש, כלומר, שרשים לבד. ומשם ולמטה מתפשטות הע"ס

דגוף הפרצוף,* דהיינו בבחינות התלבשות האורות בכלים גמורים. ואלו הע"ס דגוף מתחלקות לב' בחי' של ע"ס, הנק' ע"ס דתוך וע"ס דסוף: שהע"ס דתוך מקומן מפה עד הטבור, ששם מקום התלבשות של האורות בכלים. והע"ס דסיום וסוף הפרצוף, מקומן מטבורו ולמטה עד סיום רגליו, שפירושן, אשר המלכות מסיימת לכל ספירה וספירה עד שמגיע לבחינתה עצמה שאינה ראויה לקבל שום אור, וע"כ נפסק שם הפרצוף. ובחינת הפסק זה מכונה סיום אצבעות רגליו של הפרצוף, שמשם ולמטה חלל פנוי וריקן בלי אור. ותדע, שב' מיני ע"ס הללו נמשכים מהע"ס דשרשים הנק' ראש. כי שניהם נכללים בהמלכות המזדווגת: כי יש שם כח הלבשה, שהוא האו"ח העולה ומלביש לאור העליון. גם יש שם כח העיכוב של המסך על המלכות, שלא תקבל האור, שע"כ נעשה הזווג דהכאה המעלה אור חוזר. וב' כחות הללו הנה בהראש רק שורשים בעלמא, אלא כשמתפשטים מלמעלה למטה, הנה בח הא' שהוא כח ההלבשה, יוצא לפועל בהע"ס דתוך שמפה ולמטה עד הטבור. וכח הב' שהוא כח העיכוב על המלכות מלקבל אור, יוצא לפועל בהע"ס דסוף וסיום שמטבור ולמטה עד סיום אצבעות רגליו. וב' מיני ע"ס הללו נק' תמיד חג"ת נהי"מ: שהע"ס דתוך שמפה עד הטבור נק' כולן בשם חג"ת, והע"ס דסוף שמטבור ולמטה נק' כולן בשם נהי"מ, וזכור זה.

נא עוד יש לדעת. כי ענין הצמצום לא היה אלא על אור החכמה, שהכלי שלה הוא הרצון לקבל הנגמר בבחי"ד, שבה נעשה הצמצום והמסך, אבל על אור דחסדים לא היה שום צמצום כלל, כי הכלי שלו הוא הרצון להשפיע, שאין בו שום עוביות ושינוי הצורה מהמאציל, ואינו צריך לשום תיקונים. וע"כ לפי שבהע"ס דאור העליון נמצאים אלו ב' האורות, חכמה וחסדים, מקושרים יחדיו, בלי שום הפרש ביניהם, להיותם אור אחד המתפשט לפי תכונתו, לפיכך כשבאים בהתלבשות בכלים, אחר הצמצום, הנה גם אור דחסדים נפסק על המלכות, אעפ"י שעליו לא נעשה צמצום. כי אם היה אור דחסדים מתפשט במקום שאין אור החכמה יכולה להתפשט שם אף משהו, דהיינו בהמלכות המסיימת, היתה נעשה שבירה באור העליון, כי האור דחסדים היה מוכרח להפרד לגמרי מאור החכמה, ולפיכך נעשה מלכות המסיימת לבחינת חלל פנוי וריקן לגמרי ואפי' מאור דחסדים.

נב ועם זה תבין תוכנם של הע"ס דסוף הפרצוף שמטבור ולמטה, כי אי אפשר כלל לומר שהן רק בחי' אור דחסדים בלי חכמה כלל, כי אין האור דחסדים נפרד לעולם לגמרי מאור החכמה, אלא שיש בהן בהכרח הארה מועטת גם מאור החכמה, ותדע שהארה מועטת הזו אנו מכנים תמיד בשם ו"ק בלי ראש. והנה נתבארו ג' בחי' הע"ס שבפרצוף, הנק' ראש תוך סוף.

נג ועתה נבאר ענין סדר הלבשת הפרצופין, גלגלתא ע"ב וס"ג דא"ק, זה לזה. וזה ידעת כי כל תחתון יוצא ממסך דגוף דעליון, אחר שנזדכך ונעשה בהשואת הצורה אל המלכות והמסך שבראש, כי אז נכלל בהמסך שבראש בזווג דהכאה שבו. כנ"ל. ואחר שנעשה עליו הזווג דהכאה בב' הרשימות עוביות והתלבשות הנשאר בהמסך דגוף, הנה הוכרה העוביות שבו שהיא מבחינת עוביות דגוף, וע"י הכר ההוא נבחן לנו, שהקומה יוצאת מבחינת ראש דפרצוף הא' דא"ק, ויורדת ומלבשת לבחי' הגוף שלו, דהיינו במקום שורשה, כי ממסך דגוף היא. ובאמת היה צריך לירד המסך עם המלכות המזדווגת של הפרצוף החדש, למקום הטבור דפרצוף הא', כי שם מתחיל המסך דגוף עם מלכות המסיימת של פרצוף הא' שמשם שורש הפרצוף החדש ואחיזתו. אלא מתוך שהבחינה האחרונה דעוביות נאבדה מהמסך בסבת הביטוש דאו"מ באו"פ, (כנ"ל באות מ') ולא נשאר בהמסך זולת בחי"ג דעוביות, אשר בחי"ג הזאת דעוביות נק' חזה, ולפיכך אין להמסך ומלכות המזדווגת דפרצוף החדש, שום אחיזה ושורש בהטבור דעליון, אלא רק בהחזה שלו, והוא דבוק שם כענף בשורשו.

נד ולפיכך נמצא, שהמסך דפרצוף החדש יורד למקום החזה דפרצוף הא', ומוציא שם, ע"י זווג דהכאה עם אור העליון, ע"ס דראש ממנו ולמעלה, עד הפה דעליון, שהוא המלכות דראש דפרצוף הא'. אבל את הע"ס דראש של פרצוף העליון אין התחתון יכול להלביש אף משהו, להיותו רק מבחינת מסך דגוף של העליון כנ"ל. ואח"כ מוציא ע"ס ממעלה למטה הנק' ע"ס דגוף בתוך וסוף של התחתון, ומקומן מחזה דפרצוף העליון ולמטה עד הטבור שלו בלבד, כי מטבור ולמטה הוא מקום הע"ס דסיום של העליון, שהיא בחי"ד, ואין להתחתון אחיזה בבחינה אחרונה של העליון, כי נאבדה ממנו בעת הזדככותו (כנ"ל באות מ'). וע"כ פרצוף התחתון ההוא הנק' פרצוף החכמה דא"ק או פרצוף ע"ב דא"ק, מוכרח להסתיים למעלה מטבור של פרצוף הא' דא"ק. ונתבאר היטב, שכל רת"ס דפרצוף ע"ב דא"ק, שהוא התחתון דפרצוף הא' דא"ק. המה עומדים ממקום שמתחת הפה דפרצוף הא' עד מקום הטבור שלו, באופן, שהחזה דפרצוף הא' הוא מקום פה דראש של פרצוף ע"ב, דהיינו מלכות המזדווגת, והטבור דפרצוף הא' הוא מקום סיום רגלין דפרצוף ע"ב, דהיינו מלכות המסיימת.

נה וכמו שנתבאר בסדר יציאת פרצוף ע"ב מפרצוף הא' דא"ק, כן הוא בכל הפרצופין עד סוף עולם העשיה, שכל תחתון יוצא ממסך דגוף דעליון שלו, אחר שנזדכך ונכלל במסך דמלכות דראש דעליון בהזווג דהכאה אשר שם, ואח"י יורד משם למקום אחיזתו בהגוף דעליון, ומוציא גם במקומו ע"י זווג דהכאה עם אור העליון את הע"ס דראש ממטה למעלה, וגם מתפשט ממעלה למטה לע"ס דגוף בתוך וסוף ע"ד שנתבאר בפרצוף ע"ב דא"ק, בטעמו ונימוקו. אלא בענין סיום הפרצוף יש חילוקים כמ"ש

צמצום ב' הנקרא צמצום נה"י דא"ק

נז והנה נתבאר היטב ענין הצמצום א' שנעשה על כלי המלכות, שהיא הבחי"ד, שלא תקבל לתוכה אור העליון. וכן ענין המסך והזווג דהכאה שלו עם האור העליון, המעלה או"ח, שהאו"ח הזה נעשה לכלי קבלה חדשים במקום הבחי"ד. וכן ענין ההזדככות של המסך דגוף הנעשה בהגופין דכל פרצוף, מפאת הביטוש דאו"מ באו"פ, המוציאה ד' הבחינות טנת"א דגוף דכל פרצוף, והמעלה את המסך דגוף לבחינת מסך של ראש, ומכשרתו לזווג דהכאה עם אור העליון, שעליו נולד פרצוף שני הנמוך במדרגה אחת מהפרצוף הקודם. וכן יציאת ג' פרצופין הראשונים דא"ק, הנק' גלגלתא ע"ב ס"ג, וסדר הלבשתם זה את זה.

נז ותדע, שבאלו הג' הפרצופין גלגלתא ע"ב וס"ג דא"ק, אין עוד אפי' שורש לד' העולמות אבי"ע, כי אפילו בחינת מקום לג' עולמות בי"ע עוד לא היה כאן, שהרי פרצוף הפנימי דא"ק היה נמשך עד הנקודה דעוה"ז. וכן לא נגלה עוד שורש לענין תיקון הנרצה, שבסבתו נעשה הצמצום, כי כל הנרצה בדבר הצמצום שנעשה בבחי"ד, היה, בכדי לתקנה שלא תהיה בה שום שינוי צורה עם קבלתה את אור העליון, (כנ"ל באות יו"ד). והיינו כדי לברוא גוף האדם מבחינה ד' ההיא, ועם העסק שלו בתורה ומצוות על מנת להשפיע נ"ר ליוצרו, יהפך את כח הקבלה שבבחי"ד שיהיה ע"מ להשפיע, שבוזה משווה צורת הקבלה להשפעה גמורה, ואז יהיה גמר התיקון, כי בזה תחזור הבחי"ד להיות לכלי קבלה על אור העליון, וגם תהיה בדביקות גמור עם האור, בלי שום שינוי צורה כלל. כנ"ל. אמנם עד עתה לא נגלה עוד שורש לתיקון הזה, כי לענין זה צריך האדם להיות כלול גם מבחינות העליונות שלמעלה מבחי"ד, כדי שיהיה בו ההכשר לעשות מעשים טובים של השפעה. ואם היה האדם יוצא מהמצב של פרצופי א"ק, היה כולו מבחינת חלל פנוי, כי הבחי"ד הצריכה להיות לשורש גופו של האדם, היתה כולה מלמטה מרגלי א"ק, בבחינת חלל פנוי וריקן בלי אור, להיותה נמצאת בהפכיות הצורה מאור העליון, שנבחנת משום זה לבחינת פרודא ומיתה. ואם היה נברא האדם ממנה, לא היה יכול לתקן מעשיו כלל, כי לא היה בו שום ניצוצין של השפעה, והיה נמשל כבהמות, שאין בהם מבחינת השפעה ולא כלום, שכל חייהם הוא אך לעצמם, וכדוגמת הרשעים, השקועים בתאות הקבלה לעצמם, ואפילו החסד דעבדין, לגרמייהו עבדין. שעליהם נאמר רשעים בחייהם נקראים מתים, להיותם בהפכיות הצורה מחי החיים.

נח וז"ס מ"ש חז"ל (ב"ר ספ"ב) בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין. פי' כי כל תחילה ואח"כ הנאמר ברוחניות, פירושו סבה ומסובב, וז"ש שהסבה הראשונה של העולמות, דהיינו פרצופי א"ק שנאצלו תחילת כל העולמות, נאצלו במדת הדין, דהיינו בבחינת מלכות לבד, הנק' מדת הדין, דהיינו הבחי"ד, שנצטמצמה ויצאה בבחינת חלל פנוי וסיוס לרגלי א"ק. שה"ס הנקודה דעוה"ז, הנמצאת למטה מסיוס רגלי א"ק בבחינת חלל פנוי וריקן מכל אור כנ"ל. וראה שאין העולם מתקיים, דהיינו כנ"ל, שבאופן זה לא היה שום אפשרות להאדם, הצריך להבראות מבחי"ד הזו, שיוכל לסגל מעשים של השפעה, שעל ידו יתקיים העולם במדת התיקון הנרצה, לכן הקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין. פי', ספירת בינה נק' מדת הרחמים, וספירת המלכות נק' מדת הדין, משום שעליה נעשה הצמצום. והמאציל העלה מדת הדין, שהוא כח הסיוס הנעשה בספירת המלכות, והעלה אותה אל הבינה, שהיא מדת הרחמים, ושיתף אותם יחד זה בזה, שע"י השתתפות הזה נעשה גם הבחי"ד, שהיא מדת הדין כלולה מניצוצי השפעה שבהכלי דבינה. (כנ"ל באות ה' ע"ש). שבוזה נעשה הכשר לגוף האדם היוצא מבחי"ד, שיהיה כלול גם ממדת ההשפעה, אשר אז יוכל לעשות מע"ט ע"מ להשפיע נ"ר ליוצרו, עד שיהפך מדת הקבלה שבו שתהיה כולה ע"מ להשפיע, שע"י יתקיים העולם לתיקון הנרצה מבריאת העולם, כנ"ל.

נט והנה השיתוף הזה של המלכות בבינה נעשה בפרצוף ס"ג דא"ק, וגרם לצמצום ב' בהעולמות שממנו ולמטה. כי נעשה בו סיוס חדש על אור העליון, דהיינו במקום הבינה. ונמצא שהמלכות המסיימת, שהיתה עומדת בסיוס רגלי הס"ג דא"ק, ממעל הנקודה דעוה"ז, עלתה וסיימה את אור העליון במקום חצי בינה דגוף הס"ג דא"ק, הנק' ת"ת. כי כח"ב דגוף נק' חג"ת, ונמצא הת"ת היא בינה דגוף. וכן מלכות המזדווגת, שהיתה עומדת במקום הפה דראש הס"ג דא"ק, עלתה למקום נקבי עינים דא"ק, שהוא חצי בינה של ראש, ונעשה שם הזווג, לצורך המ"ה דא"ק הנק' עולם הנקודים, במקום נקבי עינים.

ס וזה מכונה ג"כ צמצום נה"י דא"ק, כי הס"ג דא"ק שהיה מסתיים בשוה עם פרצוף גלגלתא דא"ק ממעל הנקודה דעוה"ז, הנה ע"י השיתוף ועלית המלכות במקום בינה, נמצא מסתיים ממעל לטבורל דא"ק הפנימי, דהיינו במקום חצי ת"ת, שהוא חצי בינה דגוף דא"ק הפנימי, כי שם עלתה מלכות המסיימת, ועכבה אור העליון שלא יתפשט ממנה ולמטה, וע"כ נעשה שם חלל פנוי וריקן בלי אור, ונמצאו התנה"י דס"ג, שנצטמצמו ונתרוקנו מאור העליון. ולפיכך נקרא הצמצום ב' בשם צמצום נה"י שנעשה במקום הטבור, מנתרוקנו הנה"י דס"ג דא"ק מאורותיהם. וכן נבחן שאח"פ דראש הס"ג יצאו ממדרגת ראש הס"ג, ונעשו לבחינת גוף שלו, כי המלכות המזדווגת עלתה לנקבי עינים, ויצאו

הע"ס דראש מהמסך שבנקבי העינים ולמעלה, ומנקבי העינים ולמטה, כבר נקרא גוף הפרצוף, כי אינו יכול לקבל רק הארה שמנקבי עינים ולמטה, שזו היא בחינת גוף. והנה קומת הע"ס הללו, שיצאה בנקבי עינים דס"ג דא"ק, הן הע"ס הנקראות עולם הנקודים, שירדו מנקבי עינים דס"ג ובאו למקומן, שהוא למטה מטבור דא"ק הפנימי, ונתפשטו שם ראש וגוף. ותדע כי הסיום החדש הנ"ל, הנעשה במקום הבינה דגוף, מכונה בשם פרסה. ויש כאן פנימיות וחיצוניות, ורק הע"ס החיצוניות נקראים עולם הנקודים, והעשר ספירות הפנימיות נק' מ"ה וב"ן דא"ק עצמו.

סא אמנם יש להבין, כיון שהע"ס דנקודים והמ"ה דא"ק, נאצלו ויצאו מנקבי עינים דראש הס"ג כנ"ל, הנה היו צריכים להלביש להס"ג מפה דראשו ולמטה, כמ"ש בפרצופין הקודמים, שכל תחתון מלביש לעליונו מפה דראש ולמטה, ולמה לא היה כן, אלא שירדו להלביש בהמקום שלמטה מטבור דא"ק. ובכדי להבין את זה, צריכים לידע היטב, איך נהווה השיתוף הנ"ל, שהבינה והמלכות נתחברו לאחת.

סב והעניו הוא, כי בעת יציאת פרצוף ס"ג, הוא נסתיים כולו למעלה מטבור דא"ק הפנימי, כמו שנתבאר בפרצוף ע"ב דא"ק, כי לא יכלו להתפשט מטבור ולמטה, כי שם מתחלת שליטת הבחי"ד דא"ק הפנימי בבחינת ע"ס דסיום שלה, ובפרצופי ע"ב ס"ג אין בהם מבחי"ד ולא כלום. (כנ"ל באות נ"ד). אמנם כשהתחילו לצאת הנקודות דס"ג דא"ק, דהיינו אחר שנזדכך המסך דס"ג, שהוא בחי"ב דעוביות, ע"י הביטוש דאוי"מ בו, ובא לבחי"ב דהתלבשות ובחי"א דעוביות, הנה אז נסתלקו הטעמים דס"ג, ויצאה קומת הנקודות על העוביות הנשארת בהמסך, בו"קס בלי ראש. כי הע"ס היוצאות על בחי"א דעוביות הן קומת ז"א בחסר ג"ר. וגם בקומת הזכר, שהוא בחי"ב דהתלבשות, אין שם בחינת בינה אלא בקירוב שהוא נבחן לו"ק דבינה. ולפיכך קומה זו דנקודות דס"ג, נשתנה צורתה עם הע"ס דסיום שלמטה מטבור דא"ק, שגם הן בבחינת ו"ק בלי ראש, (כנ"ל באות נ"ב), ונודע שהשתוות הצורה מקרבת הרוחניים לאחד, וע"כ ירדה קומה זו למטה מטבור דא"ק, ע' 1 ונ' 2 ונתערבה שם עם הזו"ן דא"ק, ושמשו כאחד יחד, להיותם שוים בשיעור קומה.

סג ואין להקשות הרי עדיין יש ביניהם מרחק רב מצד העוביות שבהם, כי הנקודות דס"ג באו מעוביות דבחי"ב ואין בהם מבחי"ד ולא כלום, והגם שהם קומת ז"א, אין זה עוד דומה לקומת ז"א של הלמטה מטבור דא"ק, שהוא ז"א דבחי"ד הרי שיש בהם הפרש גדול. התשובה היא, כי אין העוביות ניכרתצ בהפרצוף בעת התלבשות האור רק אחר הסתלקות האור, וע"כ בעת שהופיע פרצוף הנקודות דס"ג בקומת ז"א ירד ונתלבש בקומת זו"ן שמטבור ולמטה דא"ק ואז נתערבו הבחי"ב בהבחי"ד זה בזה, וגרם לצמצום הב' הנ"ל, שנעשה סיום חדש במקום בינה דגוף של

פרצוף ההוא. וכן גרם להשתנות מקום הזווג, ונעשה הפה דראש במקום נקבי העינים, כנ"ל.

סד והנך מוצא, שמקור השיתוף של המלכות בהבינה, הנק' צמצום ב', נעשה רק למטה מטבור דא"ק, ע"י התפשטות פרצוף נקודות דס"ג שמה, ולפיכך לא יכלה קומת ע"ס זו דנקודים הבאה מצמצום ב', להתפשט למעלה מטבור דא"ק כי אין שום כח ושליטה יכול להתגלות למעלה ממקור יציאתו. ומתוך שמקום התהוות הצמצום ב' התחיל מהטבור ולמטה, ע"כ הוכרחה גם קומת הנקחים להתפשט שם.

המקום לד' העולמות אבי"ע, וענין הפרסא שבין אצילות לבי"ע

סה והנה נתבאר, שכל עיקרו של צמצום הב' הנ"ל, נעשה רק בפרצוף נקודות דס"ג, שמקומו מטבור ולמטה דא"ק עד סיום רגליו, דהיינו עד ממעל לנקודה דעוה"ז. ותדע שכל אלו השינויים שנעשו בעקבות צמצום הב' הזה, באו רק בפרצוף נקודות דס"ג ההוא, ולא למעלה ממנו, ומה שאמרנו למעלה, שע"י עלית המלכות לחצי ת"ת דא"ק וסיימה שם הפרצוף, יצאו חצי ת"ת התחתון ונהי"מ דא"ק לבחינת חלל פנוי, לא נעשה זה בתנה"י דא"ק עצמו אלא רק בתנה"י דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, אבל בא"ק עצמו נבחנו השנויים הללו רק לבחינת עליית מ"ן לבד, שפירושו, שהוא נתלבש בשינויים הללו כדי להאציל להע"ס דנקודים בבחינתן, אבל בא"ק עצמו לא נעשה שום שינוי.

סו והנה תיכף בעת הצמצום, דהיינו בעת עלית המלכות להבינה, עוד מטרם העלית מ"ן והזווג שנעשה בנקבי עינים דא"ק, גרם זה שיתחלק פרצוף הנקודות דס"ג דא"ק, לד' חלוקות:

- א) כח"ב חג"ת עד החזה שלו, הנבחנו למקום אצילות.
- ב) ב"ש ת"ת שמחזה ולמטה עד סיום הת"ת שנעשה למקום בריאה.
- ג) ג' הספירות נה"י שלו שנעשה למקום עולם היצירה.
- ד) המלכות שבו שנעשה למקום עולם העשיה.

סז וטעם הדברים הוא, כי מקום עולם אצילות, פירושו, המקום הראוי להתפשטות אור העליון, ומתוך עלית המלכות המסיימת למקום בינה דגוף הנק' ת"ת, נמצא מסתיים שם הפרצוף, ואין האור יכול לעבור משם ולמטה, הרי שמקום האצילות נסתיים שם בחצי ת"ת על החזה. וכבר

ידעת שסיום החדש הזה שנעשה כאן, נקרא בשם פרסא שמתחת עולם האצילות. ובאלו הספירות שהן למטה מהפרסא יש בהם ג' חלוקות. והוא מטעם, כי באמת לא היו צריכים לצאת למטה מהאצילות רק ב' הספירות זו"ן דגופא הנקרא נהי"מ, כי מאחר שהסיום נעשה בהבינה דגופא, שהוא ת"ת, נמצאים רק הזו"ן שלמטה מת"ת שהם למטה מהסיום, ולא הת"ת, אמנם גם חצי ת"ת התחתון יצא ג"כ למטה מסיום. והטעם הוא, כי הבינה דגוף נכללת ג"כ מע"ס כח"ב זו"ן, ומתוך שהזו"ן הללו דבינה הם שרשים של הזו"ן דגוף הכוללים שנכללו בהבינה, הם נחשבים כמוהם, וע"כ יצאו גם הזו"ן דבינה למטה מהפרסא דאצילות ביחד עם הזו"ן הכוללים. ומטעם זה נסדקה ספירת הת"ת לרחבה במקום החזה, כי המלכות שעלתה לבינה עומדת שם, ומוציאה גם את הזו"ן דבינה לחוץ, שהם ב"ש הת"ת שמחזה ולמטה עד סיומו. ועכ"ז יש הפרש בין ב"ש ת"ת לבין נהי"מ, כי הב"ש ת"ת שייכים באמת להבינה דגוף, ולא יצאו למטה מסיום האצילות מחמת עצמם, רע מפני שהם שורשי הזו"ן, לכן אין הפגם גדול בהם, כי אין יציאתם מחמת עצמם, וע"כ נבדלו מהנהי"מ, ונעשו לעולם בפני עצמו, והוא הנקרא עולם הבריאה.

סח גם הזו"ן דגוף הנקרא נהי"מ נתחלקו ג"כ לב' בחינות, כי המלכות להיותה בחינת נוקבא נמצא פגמה יותר קשה, והיא נעשית למקום עולם העשיה. והז"א שהוא נהי"י, נעשה לעולם היצירה למעלה מעולם עשיה. והנה נתבאר, איך נחלק פרצוף הנקודות דס"ג, בסבת הצמצום ב', ונעשה מקום לד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. אשר הכח"ב חג"ת עד החזה שבו, נעשה מקום לעולם אצילות. וחצי ת"ת התחתון שמחזה עד סיום הת"ת, נעשה מקום לעולם הבריאה. והנהי"י שבו לעולם היצירה. והמלכות שלו לעולם העשיה. ומקומם מתחיל מנקודת הטבור דא"ק, ומסתיים ממעל לנקודת עוה"ז, דהיינו עד סיום רגליו דא"ק, שהוא סוף שיעור הלבשת פרצוף נקודות דס"ג לפרצוף גלגלתא דא"ק, כנ"ל.

ענין הקטנות והגדלות שנתחדש בעולם הנקודים

סט והנה אחר שידעת בדרך כלל ענין הצמצום ב', שנעשה בפרצוף הנקודות דס"ג, לצורך אצילות הע"ס דעולם הנקודים, שהוא פרצוף הרביעי דא"ק, נחזור ונבאר ענין יציאת הע"ס דנקודים בפרטיות. וכבר נתבאר ענין יציאת פרצוף מפרצוף, שכל פרצוף תחתון נולד ויוצא ממסך דגוף דעליון אחר הזדככותו ועליתו להתחדשות הזווג להפה דעליון והגורם להזדככות הזה הוא הביטוש דאוי"מ בהמסך דפרצוף העליון,

המזכך להמסך מעוביות דגוף שבו, ומשווה אותו לבחינת עוביות דראש. (כנ"ל באות ל"ה, עש"ה.) שבדרך זה יצא פרצוף ע"ב דא"ק מפרצוף הכתר דא"ק, וכן פרצוף ס"ג דא"ק מפרצוף ע"ב דא"ק, כמ"ש שם. והנה גם פרצוף הדי' דא"ק הנקרא ע"ס דעולם הנקודים, נולד ויצא מהעליון שלו, שהוא ס"ג דא"ק, ג"כ באותו הדרך.

ע אמנם יש כאן ענין נוסף, כי בפרצופין הקודמים, בעת הזדככות המסך והעליה לפה דראש דעליון, לא היה המסך כלול רק מהרשימות דעוביות דגוף העליון בלבד, משא"כ כאן בהזדככות המסך דס"ג דא"ק לצורך הנקודים, היה המסך הזה כלול מבי' מיני רשימות. כי מלבד שהוא כלול מרשימות העוביות של עצמו, דהיינו מבחינת הסבירות דגוף דס"ג דא"ק, הנה הוא כלול עוד מרשימות העוביות דזו"ן דא"ק שלמטה מטבור. והוא, מטעם התערבותם יחד למטה מטבור דא"ק כמ"ש לעיל באות ס"א, שהנקודות דס"ג ירדו למטה מטבור דא"ק, ונתערבו יחד עם הזו"ן דא"ק אשר שם.

עא ומכח זה נתחדש כאן בפרצוף הנקודים, ענין קטנות וגדלות, אשר מבחינת הרשימות דעוביות שבהמסך, ק יצאו עליהם הע"ס דקטנות נקודים. ומבחינת הרשימות דזו"ן דא"ק שלמטה מטבור, שנתחברו ונתערבו עם הרשימות של המסך, יצאו עליהם הע"ס דגדלות נקודים.

עב גם תדע, אשר הע"ס דקטנות נקודים שיצאו על המסך, נחשבים לעיקר הפרצוף נקודים, משום שיצאו על סדר המדרגה, דהיינו מעצם המסך דגוף דעליון. ע"ד שיצאו ג' פרצופין הקודמים דא"ק. אבל הע"ס דגדלות נקודים נבחנות רק לתוספת בלבד על פרצוף הנקודים, משום שיצאו רק מזווג על הרשימות דזו"ן דא"ק שלמטה מטבור, שלא באו על סדר המדרגה, אלא שנתחברו ונתוספו על המסך מסבת ירידתו דפרצוף נקודות דס"ג למטה מטבור דא"ק, כנ"ל, אות ע'.

עג והנה תחילה נבאר הע"ס דקטנות נקודים. וכבר ידעת, כי אחר התפשטות הס"ג דא"ק, נעשה בו הביטוש דאו"מ באו"פ, דהיינו על המסך שלו, וזיכך אותו על דרך המדרגה, אשר הקומות היוצאות בדרך הזדככותו, נקראות נקודות דס"ג, והן שירדו למטה מטבור דא"ק ונתערבו עם הבחי"ד אשר שם, (כנ"ל באות ס"ב, עש"ה). והנה אחר שנגמר להזדכך מכל העוביות דגוף שבמסך, ולא נשאר בו רק בחינת עוביות דראש, נבחן שעלה לראש הס"ג וקבל שם זווג מחדש על שיעור העוביות שנשארו בהרשימות שבהמסך. ע"ד שנתבאר לעיל באות ל"ה.

עד וגם כאן נבחן, שבחינה אחרונה דעוביות, שהיא העוביות דבחי"ב שהיתה בהמסך, נאבדה לגמרי, ורק רשימו דהתלבשות נשאר ממנה, ומהעוביות לא נשאר כי אם בחי"א בלבד, ולפיכך קבל המסך שם בראש

הס"ג, ב' מיני זווגים : (כנ"ל באות מ"ג), שמהתכללות בחי"א דעוביות תוך בחי"ב דהתלבשות, הנקרא התכללות הרשימו דנקבה בהרשימו דזכר, יצאה עליהן *קומת בינה בקירוב, שהוא בערך ו"ק דבינה, וקומה זו נקרא ספירת הכתר דנקודים. ומהתכללות הזכר בהרשימו דנקבה, דהיינו התכללות הרשימו דבחי"ב דהתלבשות בבחי"א דעוביות, יצאה קומת ז"א, שהוא בחינת ו"ק בלי ראש, הנקרא אבא ואמא דנקודים אב"א. וב' קומות הללו נקראות ג"ר דנקודים, כלומר, בחינת ע"ס דראש נקודים, כי כל ראש מכונה בשם ג"ר או כח"ב. ויש חילוק ביניהם, כי הכתר דנקודים, שהוא קומת הזכר, אינו מתפשט לגוף, ורק בראש הוא מאיר, ואו"א דנקודים, שהם קומת הנקבה, היא לבדה מתפשטת לגוף הנקרא ז"ס תחתונות דנקודים, או חג"ת נה"י דנקודים.

עה באופן שיש כאן ג' מדרגות זה תחת זה : הא' הוא הכתר דנקודים, שיש לו קומת ו"ק דבינה. הב' הוא קומת או"א דנקודים שיש להם קומת ז"א. והם שניהם בחינת ראש כנ"ל. הג' הוא ז"ת דנקודים חג"ת נה"מ, שהם בחינת הגוף דנקודים.

עו ותדע, שמכח עלית המלכות לבינה נבחנות אלו המדרגות דנקודים, שבעת יציאתן נתבקעו לב' חצאים הנק' פנים ואחורים, כי מאחר שהזווג נעשה בנקבי עינים, אין בהראש אלא ב' ספירות וחצי, שהם גלגלתא ועינים ונקבי עינים, דהיינו כתר חכמה וחצי העליון דבינה, והם מכונים כלים דפנים. והכלים דאח"פ, שהם חצי בינה התחתון וז"א ונוקבא, יצאו מהע"ס דראש ונעשים לבחינתה של המדרגה שלמטה מהראש, ועל כן, אלו הכלים דראש, שיצאו לחוץ מהראש, נבחנים לכלים דאחורים. ועד"ז נבקה כל מדרגה ומדרגה.

עז ונמצא לפי"ז, שאין לך מדרגה שאין בה פנים ואחורים. כי האח"פ דקומת זכר שהם הכתר דנקודים, יצאו ממדרגת הכתר וירדו למדרגת או"א דנקודים, שהם קומת הנקבה. ואח"פ דקומת הנקבה שהם או"א דנקודים ירדו ונפלו למדרגת הגוף שלהם, דהיינו למדרגות ז"ס חג"ת נה"י דנקודים. ונמצא שאו"א כלולים מב' בחינות פנים ואחורים, כי בפנימיותם נמצאים אחורים של מדרגת הכתר, דהיינו האח"פ דכתר, ועליהם מלביש הכלים דפנים דאו"א עצמם, דהיינו גלגלתא ועינים ונקבי עינים שלהם עצמם. וכן הז"ת דנקודים כלולים מפנים ומאחורים, כי הכלים דאחורים דאו"א, שהם אח"פ שלהם, נמצאים בפנימיות הז"ת, והכלים דפנים דז"ת נמצאים מלבישים עליהם מבחוץ.

עח וענין זה דהתחלקות המדרגות לב' חצאים גרם ג"כ, שאי אפשר להיות בכל אלו המדרגות דנקודים יותר מבחינת נפש רוח, דהיינו ו"ק בחסר ג"ר, כי מתוך שחסר בכל מדרגה ג' הכלים בינה וזו"ן מטעם הנ"ל, הרי חסר שם ג"ר דאורות שהם נשמה חיה יחידה (כמ"ש לעיל באות כ"ד,

עש"ה). והנה נתבארו היטב הע"ס דקטנות נקודים, שהן ג' מדרגות הנק': כתר, או"א, ז"ת. ואין בכל מדרגה זולת כתר חכמה דכלים ונפש רוח דאורות, כי הבינה וזו"ן דכל מדרגה נפלה למדרגה שמתחתיה.

עלית מ"ן ויציאת הגדלות דנקודים

עט ועתה נבאר הע"ס דגדלות הנקודים, שיצאו על המ"ן דרשימות של הזו"ן דא"ק שלמטה מטבורו, (כנ"ל באות ע"א). ויש לידע מקודם ענין עלית מ"ן. כי עד עתה לא דברנו, כי אם מעלית המסך דגוף לפה דראש דעליון אחר שנודכך, שעל הרשימות הנכללות בו נעשה שם הזווג דהכאה המוציאות קומת ע"ס לצורך התחתון. אמנם עתה, נתחדש ענין עלית מיין נוקבין, כי אלו האורות שעלו מלמטה מטבור דא"ק לראש הס"ג, שהם הרשימות דזו"ן דגופא דא"ק, מכונים בשם עלית מ"ן.

פ ודע שמקורו של עלית מ"ן הוא מהז"א ובינה של הע"ס דאו"י, שנתבארו לעיל באות ה' עש"ה. ונתבאר שם, אשר הבינה שהיא בחינת אור דחסדים, בעת שהאצילה את ספ"י הת"ת הנקרא בחי"ג. חזרה להתחבר עם החכמה והמשיבה ממנו הארת חכמה בשביל הת"ת שהוא ז"א, ויצא הז"א בעיקרו מבחינת אור חסדים של הבינה ומיעוטו בהארת חכמה. עש"ה. ומכאן נעשה קשר בין הז"א והבינה, שכל אימתת שהרשימות דז"א עולות אל הבינה, מתחברת הבינה עם החכמה וממשיכה ממנו הארת חכמה בשביל הז"א. והעליה הזו של הז"א אל הבינה, המחברת אותה עם החכמה, מכונה תמיד בשם עלית מ"ן. כי בלי עלית הז"א להבינה אין הבינה נחשבת לנוקבא אל החכמה, בהיותה בעצמותה רק אור דחסדים ואינה צריכה לאור החכמה. ונבחנת שהיא תמיד אחור באחור עם החכמה, שפירושו שאינה רוצית לקבל מהחכמה, ורק בעת עלית הז"א אליה חוזרת להעשות נוקבא לחכמה, כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הז"א, כנ"ל. הרי שעלית הז"א עושה אותה לנוקבא, לפיכך מכונה עליתו בשם מיין נוקבין, כי עליתו דז"א מחזירה פנים בפנים עם החכמה, שפירושו שמקבלת ממנו כבחינת נוקבא מהדכר, והנה נתבאר היטב סוד עלית המ"ן, וזכור זה.

פא וכבר ידעת שפרצוף ע"ב דא"ק הוא פרצוף החכמה. ופרצוף הס"ג דא"ק הוא פרצוף הבינה, דהיינו שהם נבחינים לפי בחינה העליונה של הקומה שלהם, כי הע"ב שבחי' העליונה שלו הוא חכמה נחשב לכולו חכמה, והס"ג שבחינה העליונה שלו היא בינה נחשב לכולו בינה. ולפיכך, בעת שהרשימות דזו"ן דגוף, שלמטה מטבורו דא"ק, עלו לראש הס"ג, נעשו שמה למ"ן אל הס"ג, שבסבתם נזדווג הס"ג, שהוא בינה, עם

פרצופא ע"ב שהוא חכמה, והשפיע הע"ב להס"ג אור חדש לצורך הזו"ן שלמטה מטבור שעלה שמה, ואחר שקבלו הזו"ן דא"ק אור חדש הזה, חזרו וירדו למקומם, למטה מטבור דא"ק, ששם נמצאים הע"ס דנקודים והאירו את אור החדש תוך הע"ס דנקודים, והוא המוחין דגדלות של הע"ס דנקודים. והנה נתבאר הע"ס דנקודים שיצאו על המין הב' דרשימות, שהם הרשימות דזו"ן שלמטה מטבור דא"ק (המובא לעיל באות ע"א), אמנם המוחין דגדלות האלו גרמו לשבירת הכלים, כמ"ש להלן.

פב ונתבאר לעיל באות ע"ד, שיש ב' מדרגות בהראש דנקודים, הנקראות כתר, ואו"א. ולפיכך כשהאירו הזו"ן דא"ק את אור החדש דע"ב ס"ג אל הע"ס דנקודים כנ"ל, האיר תחילה אל הכתר דנקודים דרך טבורו דא"ק, ששם מלביש הכתר, והשלימו בג"ר דאורות ובינה וזו"ן דכלים. ואח"כ האיר אל או"א דנקודים דרך היסוד דא"ק, ששם מלבישים או"א, והשלימו בג"ר דאורות, ובינה וזו"ן דכלים, כמ"ש לפנינו.

פג ונתבאר תחילה ענין הגדלות, שגרם אור חדש הזה אל הע"ס דנקודים. והענין הוא, כי יש להקשות על מ"ש לעיל (באות ע"ד), שקומת הכתר ואו"א דנקודים היו בבחינת ו"ק, משום שיצאו על עוביות דבחי"א, והלא אמרנו שע"י ירידת הנקודות דס"ג למטה מטבור דא"ק, נתחברה הבחי"ד בהמסך דנקודות דס"ג שהוא בינה, וא"כ הרי יש במסך הזה גם רשימו של בחי"ד דעוביות, וא"כ היה צריך לצאת על המסך בעת התכללותו בראש הס"ג, ע"ס בקומת כתר ואור היחידה, ולא קומת ו"ק דבינה בספירת הכתר, וקומת ו"ק בלי ראש באו"א. והתשובה היא, כי המקוסד גורם, כי מתוך שהבחי"ד נכללה בבינה שהיא נקבי עינים, נעלמה שם העוביות דבחי"ד בפנימיות הבינה, ודומה כמו שאיננה שם, וע"כ לא נעשה הזווג רק על הרשימות דבחי"ב דהתלבשות ובחי"א דעוביות, שהם מעצם המסך דבינה לבד. כנ"ל באות ע"ד, ולא יצאו שם אלא אלו ב' הקומות: ו"ק דבינה, וו"ק גמורים.

פד ולפיכך עתה, אחר שהזו"ן דא"ק שלמטה מטבור המשיכו את אור החדש, ע"י המ"ן שלהם, מע"ב ס"ג דא"ק, והאירו אותו להראש דנקודים, כנ"ל (באות פ"א, ע"ש), הנה מתוך שפרצוף ע"ב דא"ק אין לו שום נגיעה בהצמצום ב' הזה, שהעלה את הבחי"ד למקום נקבי עינים, ע"כ, כשהאור שלו נמשך להראש דנקודים, חזר וביטל בו את הצמצום ב', שהעלה מקום הזווג לנקבי עינים, והוריד בחזרה את הבחי"ד למקומה לפה, כמו שהיתה, בעת הצמצום הא', דהיינו במקום הפה דראש. ונמצאו ג' הכלים אוזו חוטם ופה, שמסבת צמצום הב' נפלו מהמדרגה, (כנ"ל באות ע"ו), הנה עתה חזרו ועלו למקומם למדרגתם כבתחילה, ואז ירד שוב מקום הזווג מנקבי עינים אל הבחי"ד במקום

הפה דראש, ומאחר שהבחי"ד כבר הוא במקומה, יצאו שם ע"ס בקומת כתר. והנה נתבאר, שע"י אור החדש שהמשיך הזו"ן דא"ק אל הראש דנקודים, הרויח ג' האורות נשמה חיה יחידה, וג' הכלים אח"פ, שהם בינה וזו"ן, שהיו חסרים לו בעת יציאתו מתחילה.

ביאור ג' הנקודות חולם שורק חירק

פז דע, שהנקודות נחלקות לג' בחינות ראש תוך סוף, שהם נקודות עליונות שממעל להאותיות הנכללות בשם חולם. ונקודות אמצעיות שבתוך האותיות הנכללות בשם שורק או מלאפוס, דהיינו ו' ובתוכה נקודה. ונקודות תחתונות שמתחת האותיות הנכללות בשם חירק.

פז וזה ביאורם. כי אותיות פירושם כלים, דהיינו הספירות דגוף, כי הע"ס דראש הם רק שרשים לכלים ולא כלים ממש. ונקודות פירושם אורות המחיים את הכלים ומנענעים אותם, והיינו אור החכמה הנקרא אור חיה, והוא בחינת אור חדש הנ"ל, שהזו"ן דא"ק קבלו מע"ב ס"ג והאירו לכלים דנקודים, והורידו את ה"ת בחזרה לפה דכל מדרגה, והשיבו להמדרגה את האח"פ דכלים וג"ר דאורות כנ"ל, הרי שאור הזה מנענע הכלים דאח"פ ומעלה אותם מהמדרגה שלמטה ומחבר אותם להעליונה כבתחילה, שז"ס נקודות המנענעות להאותיות. וזה האור להיותו נמשך מע"ב דא"ק שהוא אור חיה, ע"כ הוא מחיה לאותם הכלים דאח"פ ע"י התלבשותו בתוכם.

פח וכבר ידעת שהזו"ן דא"ק האירו את אור החדש הזה להע"ס דנקודים דרך ב' מקומות: דרך הטבור האיר להכתר דנקודים, ודרך היסוד האיר לאו"א דנקודים. ותדע, שהארה דרך הטבור מכונה בשם חולם המאיר להאותיות מלמעלה מהם. והוא מטעם, שהארת הטבור אינו מגיע אלא להכתר דנקודים, שהוא קומת הזכר דראש הנקודים (כנ"ל באות ע"ד), וקומת הזכר אינו מתפשט להז"ת של הנקודים, שהם הכלים דגוף שנקראים אותיות, כמ"ש שם, לפיכך נבחן שהוא מאיר אליהם רק ממקומו למעלה ואינו מתפשט בהאותיות עצמם. וההארה דרך היסוד מכונה בשם שורק דהיינו ו' עם נקודה, ו, שהיא עומדת תוך שורת האותיות, והטעם, כי הארה זו מגיע לאו"א דנקודים, שהם קומת הנקבה דראש הנקודים, שאורותיה מתפשטים גם לגוף, שהם הז"ת דנקודים הנק' אותיות, וע"כ נמצא נקודת השורק תוך שורת האותיות.

פט והנה נתבארו היטב החולם והשורק, אשר הארת אור חדש דרך הטבור המוריד ה"ת מנקבי עינים דכתר להפה, ומעלה בחזרה האח"פ

דכתר, הוא סוד נקודת החולם שממעל להאותיות. והארת אור חדש דרך היסוד המוריד ה"ת מנקבי עינים דאוי"א להפה שלהם, ומשיב להם את האחי"פ, ה"ס נקודת השורק שבתוך האותיות, מטעם שמוחין אלו באים גם בז"ת דנקודים הנק' אותיות.

צ וסוד החירק, הוא בחינת האור חדש, שהז"ת עצמם מקבלים מאוי"א, להוריד בחינת ה"ת המסיימת, העומדת בחזה שלהם, אל מקום סיום רגלי א"ק, שעיי"ז חוזרים אליהם האח"פ שלהם, שהסו הכלים שמחזה ולמטה שנעשו למקום ביי"ע, אשר אז יוחזרו הבי"ע להיות כמו אצילות. אמנם הז"ת דנקודים לא יכלו להוריד הה"ת מהחזה, ולבטל לגמרי את הצמצום ב', והפרסא, והמקום ביי"ע, אלא בעת שהמשיכו האור לביי"ע, נשברו תיכף כל הכלים דז"ת. כי כח ה"ת המסיימת העומדת בהפרסא היה מעורב בהכלים האלו, והיה האור מוכרח תיכף להסתלק משם, והכלים נשברו ומתו ונפלו לביי"ע. ונשברו גם הכלים דפנים שלהם העומדים למעלה מפרסא, דהיינו הכלים שמחזה ולמעלה, כי גם מהם נסתלק כל האור ונשברו ומתו ונפלו לביי"ע, וזה היה מחמת חיבורם עם הכלים דאחורים לגוף אחד.

צא והנך רואה, שנקודת החירק לא יכלה לצאת לשליטתה בעולם הנקודים, כי אדרבה היא גרמה לשבירת הכלים. והיינו משום שרצתה להתלבש בתוך האותיות, דהיינו בהתנהי"מ שלמטה מפרסא דאצילות שנעשו לביי"ע. אמנם אח"כ בעולם התיקון, קבלה נקודת התירק את תיקונה, כי שם נתקנה להאיר מתחת האותיות, דהיינו שבעת שהז"ת דאצילות מקבלים את אור הגדלות מאוי"א, הצריך להוריד את ה"ת המסיימת ממקום החזה לסיום רגלין דא"ק, ולחבר את הכלים דתנהי"מ לאצילות, והאורות יתפשטו למטה עד סיום רגלין דא"ק, אינם עושים כן, אלא שהם מעלים התנהי"מ הללו ממקום ביי"ע אל מקום האצילות שלמעלה מפרסא, ומקבלים האורות בהיותם למעלה מפרסא דאצילות, כדי שלא יארע בהם שוב שביה"כ כבעולם הנקודים. וזה נבחן שנקודת החירק המעלה את הכלים דתנהי"מ דז"ת דאצילות עומדת מתחת אלו הכלים תנהי"מ שהעלתה, דהיינו שעומדת במקום הפרסא דאצילות. הרי שנקודת החירק משמשת מתחת האותיות. והנה נתבאר סוד ג' נקודות חולם שורק חירק, בדרך כלל.

ענין עלית מ"ן דז"ת דנקודים לאוי"א

צב כבר נתבאר, שבסבת עלית ה"ת לנקבי עינים שנעשה בצמצום ב', דהיינו לעת יציאת הקטנות דע"ס דנקודים, נחלקה כל מדרגה לבי

חצאים: גלגלתא ועינים נשארים בהמדרגה ונקראים משום זה כלים דפנים, ואזן חוטם פה, הנפולים מהמדרגה להמדרגה שמתחתיה, נקראים משום זה כלים דאחורים. כנ"ל באות ע"ו, באופן שכל מדרגה ומדרגה נעשית כפולה מפנימיות וחיצוניות, באשר הכלים דאחורים דעליונה נפלו בפנימיות הכלים דפנים של עצמה, ונמצאים אח"פ הנפולים ז דכתר נקודים מלובשים תוך גלגלתא ועינים דא"א, ואח"פ הנפולים דא"א מלובשים תוך גלגלתא ועינים דז"ת דנקודים, עש"ה.

צג ומכאן נמשך, שגם בביאת האור חדש דע"ב ס"ג דא"ק להמדרגה, המוריד בחזרה את הה"ת למקומה לפה, דהיינו לעת הגדלות דנקודים כנ"ל, אשר אז מחזרת המדרגה אליה את האח"פ שלה, ונשלמים לה הע"ס דכלים והע"ס דאורות, כנ"ל, נבחן אז, אשר גם המדרגה התחתונה שהיתה דבוקה על אח"פ דעליונה, עולה גם היא עמהם ביחד להעליונה, כי זה הכלל שאין העדר ברוחני, וכמו שהתחתונה היתה דבוקה באח"פ דעליון בעת הקטנות, כן אינם נפרדים זה מזה בעת הגדלות, דהיינו בעת שהאח"פ דעליונה שבים למדרגתם. ונמצא, שמדרגה התחתונה נעשתה עתה לבחינת מדרגה עליונה ממש. כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו.

צד ונמצא בעת שאו"א קבלו האור חדש דע"ב ס"ג, והורידו הה"ת מנקבי עינים בחזרה אל הפה שלהם, והעלו אליהם את האח"פ שלהם. הנה גם הז"ת המלבישים האח"פ אלו בעת קטנות, עלו עתה גם הם עמהם ביחד לאו"א ונעשו הז"ת למדרגה אחת עם או"א. והנה עליה הזו של הז"ת לאו"א, נקרא בשם עלית מ"ן, ובהיותם מדרגה אחת עם או"א נמצאים מקבלים גם אורותיהם דאו"א.

צה ומה שנקרא בשם מ"ן, הוא מטעם המתבאר לעיל אות פ', שעלית הז"א אל הבינה מחזיר אותה פנים בפנים עם החכמה, ונודע שכל ז"ת הם זו"ן, וע"ב בעת שהז"ת נתעלו עם האח"פ דאו"א למדרגת או"א כנ"ל, נעשו מ"ן אל הבינה דע"ס דאו"א, והיא חוזרת עם החכמה דאו"א פב"פ, ומשפעת הארת חכמה אל הזו"ן, שהם הז"ת דנקאים שעלו אליהם.

צו אמנם עלית הז"ת לאו"א שאמרנו, אין הפירוש שנעדרו ממקומם לגמרי ועלו לאו"א, כי אין העדר ברוחני, וכל שינוי מקום הנאמר ברוחניות, אין הפירוש שנעדרה ממקומה הקודם ובאה למקום החדש, כדרך העתקת מקום בגשמיות, אלא רק תוספת יש כאן, כי באו למקום החדש וגם נשארו במקומם הקודם. באופן שהגם שהז"ת עלו לאו"א למ"ן כנ"ל, מ"מ נשארו ג"כ במקומם במדרגתם למטה כמקודם לכן.

צז וכן עד"ז תבין, אע"פ שאנו אומרים, שאחר שעלו הזו"ן למ"ן לאו"א וקבלו שם אורותיהם, יוצאים משם וחוזרים למקומם למטה, הנה גם

כאן, אין הפירוש שנעדרו ממקומם למעלה ובאו להמקום שלמטה. כי אם היו הזו"ן נעדרים ממקומם למעלה באו"א, היה נפסק הזווג פב"פ דאו"א תיכף, והיו חוזרים אב"א* כמקודם לכן, ואז היה נפסק השפע שלהם, וגם הזו"ן שלמטה היו אובדים את המוחין שלהם. כי כבר נתבאר למעלה שהבינה מטבעה חושקת רק באור דחסדים, בסו"ה כי חפץ חסד הוא, ואין לה ענין כלל לקבל אור חכמה, וע"כ נמצאת עם החכמה אב"א, ורק בעת עלית הזו"ן להם למ"ן, חוזרת הבינה בזווג פב"פ עם החכמה, בכדי להשפיע הארת חכמה אל הזו"א. כנ"ל באות פ' ע"ש. ולפיכך, הכרח הוא, שהזו"ן ישארו שם תמיד, כדי ליתן קיום והעמדה אל הזווג דאו"א פב"פ. וע"כ אי אפשר לומר שהזו"ן נעדרו ממקום או"א בעת שבאים למקומם למטה, אלא כמו שאמרנו, שכל שינוי מקום אינו אלא תוספת בלבד, באופן שהגם שהזו"ן ירדו למקומם למטה, מ"מ נשארו ג"כ למעלה.

ספירת הדעת

צח (צט) ומכאן תבין סוד ספירת הדעת, שנתחדש בעולם הנקודים. כי בכל פרצופי א"ק עד הנקודים, אין שם כי אם ע"ס כח"ב זו"ן, ומעולם הנקודים ואילך כבר יש גם ספירת הדעת, ואנו חושבים כחב"ד זו"ן. והענין הוא כי כבר נתבאר לעיל באות ע"ט, שגם ענין עלית מ"ן לא היה בפרצופי א"ק, אלא רק ענין עלית המסך לפה דראש, ע"ש. ותדע, שספירת הדעת נמשך מעלית מ"ן דזו"ן אל או"א. כי נתבאר, שהזו"ן שעלו שם למ"ן לחו"ב, המה נשארים שם גם אחר יציאתם משם למקומם למטה, בכדי ליתן קיום והעמדה להזווג דאו"א פב"פ, והזו"ן האלו הנשארים באו"א, נקראים ספירת הדעת. וע"כ יש עתה לחו"ב ספירת הדעת המקיים ומעמיד אותם בזווג פב"פ, שהם הזו"ן שעלו שמה למ"ן, ונשארו שמה גם אחר יציאת הזו"ן למקומם. וע"כ אנו חושבים מכאן ואילך את הע"ס בהשמות כחב"ד זו"ן. אבל בפרצופי א"ק, שמקודם עולם הנקודים שעוד לא היה שם ענין עלית מ"ן, ע"כ לא היה שם ספירת הדעת. גם תדע שספירת הדעת מכונה תמיד בשם ה' חסדים וה' גבורות. כי הזו"א הנשאר שם הוא בחינת ה"ח, והנוקבא שנשארה שם היא בחינת ה"ג.

ק ואיו להקשות הרי איתא בספר יצירה, שהע"ס, הן עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר, ולפי האמור שבעולם הנקודים נתחדש ספירת הדעת הרי יש אחד עשר ספירות: כחב"ד זו"ן. והתשובה היא, שאין זה הוספה של כלום על הע"ס, כי נתבאר, שספירת הדעת היא הזו"ן שעלו למ"ן ונשארו שם, וא"כ אין כאן הוספה אלא שיש ב' בחינות זו"ן: הא' הם

הזו"ן שבמקומם למטה, שהם בחינת גוף, והב' הם הזו"ן שנשארו בראש באו"א, מטעם שכבר היו שם בעת עליית מ"ן ואין העדר ברוחני. הרי שאין כאן שום הוספה על הע"ס, כי סוף סוף אין כאן אלא ע"ס כח"ב זו"ן בלבד, ואם נשארו גם בחינת הזו"ן בראש באו"א, אין זה מוסיף כלום על בחינת הע"ס.

ענין שבירת הכלים ונפילתם לבי"ע

קא ונתבאר היטב סוד עליית מ"ן וספירת הדעת, שהם בחינת הכלים דפנים דז"ת דנקודים שנמשכו ועלו לאו"א, כי או"א קבלו אור החדש דע"ב ס"ג דא"ק מן הזו"ן דא"ק בסוד נקודת השורק, והורידו הה"ת מנקבי עינים שלהם אל הפה, והעלו את הכלים דאחורים שלהם שהיו נפולים בהז"ת דנקודים, שמתוך כך עלו גם הכלים דפנים דז"ת הדבוקים בהכלים דאחורים דאו"א (ע"י לעיל אות פ"ט ואות צ"ד), ונעשו הז"ת דנקודים שם בבחי' מ"ן, והחזירו או"א בבחינת פב"פ. ומתוך שה"ת שהיא בחי"ד כבר חזרה למקומה במקום הפה, ע"כ הזווג דהכאה שנעשה על המסך הזה דבחי"ד, הוציא ע"ס שלמות בקומת כתר באור היחידה (כנ"ל באות פ"ד), ונמצאים הז"ת הנכללות שם בסוד מ"ן, שגם הן קבלו אורות הגדולים ההם דאו"א. וכל זה הוא רק בבחינת ממטה למעלה, כי או"א הם בחינת הראש דנקודים, ששם נעשה הזווג המוציא ע"ס ממטה למעלה. ואח"ז מתפשטים ג"כ לבחינת גוף דהיינו ממעלה למטה, (כנ"ל באות נ') ואז נמשכו הז"ת עם כל האורות שקבלו באו"א, אל מקומם למטה. ונגמר הראש והגוף של פרצוף הגדלות דנקודים, והתפשטות זו נבחן לבחינת הטעמים דפרצוף גדלות הנקודים. ע"י לעיל אות כ"ו.

קב כי גם בפרצוף נקודים נבחנו ד' הבחינות: טעמים נקודות תגין אותיות (כנ"ל באות מ"ז וההמשך ע"ש). כי כל הכחות שישנם בעליונים, הכרח הוא שיהיו גם בתחתונים, אלא בתחתון נתוספים ענינים על העליון. ונתבאר שם שעיקר התפשטות כל פרצוף נק' בשם טעמים, ואחר התפשטותו נעשה בו הביטוש דאו"מ באו"פ, שע"י הביטוש הזה מזדכך המסך בדרך המדרגה, עד שמשתווה לפה דראש, ומתוך שאור העליון אינו פוסק, נמצא אור העליון מזדווג בהמסך בכל מצב של עוביות שבדרך זיכוכו, דהיינו, כשמזדכך מבחי"ד לבחי"ג, יוצא עליו קומת חכמה, וכשבא לבחי"ב יוצא עליו קומת בינה, וכשבא לבחינה א' יוצא עליו קומת ז"א, וכשבא לבחינת שורש יוצא עליו קומת מלכות. וכל אלו הקומות שיוצאים על המסך בעת הזדככותו נקראים בשם נקודות. והרשימות הנשארים מהאורות אחר הסתלקותם נק' בשם תגין, והכלים הנשארים אחר הסתלקות האורות מהם נק' בשם אותיות. ח ואחר שהמסך מזדכך

כולו מהעוביות דגוף, נמצא נכלל בהמסך דפה דראש בהזווג אשר שם, ויוצא עליו שם פרצוף שני. עש"ה כל ההמשך בטעמים ונימוקים.

קג והנה ממש על דרך זה נעשה גם כאן בפרצוף נקודים, כי גם כאן יוצאים ב' פרצופין: ע"ב, ס"ג, זה תחת זה, ובכל אחד מהם, טעמים, נקודות, תגין אותיות. וכל ההפרש הוא, כי ענין הזדככות המסך לא נעשה כאן מחמת הביטוש דאוי"מ באוי"פ, אלא מחמת כח הדין דמלכות המסיימת שהיה כלול בהכלים ההם, כנ"ל באות צ', ומטעם זה לא נשארו הכלים הריקים בפרצוף אחר הסתלקות האורות, כמו בג' הפרצופין גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, אלא נשברו ומתו ונפלו לבי"ע.

קד והנה פרצוף הטעמים שיצא בעולם הנקודים, שהוא פרצוף א' דנקודים, שיצא בקומת כתר, כבר נתבאר (לעיל באות ק"א), שיצא בראש וגוף, שהראש יצא באוי"א, והגוף הוא התפשטות הז"ת מפה דאוי"א ולמטה. והנה התפשטות הזאת שמפה דאוי"א ולמטה נקרא מלך הדעת, והוא באמת כללות כל הז"ת דנקודים, שחזרו ונתפשטו למקומן אחר העלית מ"ן, אלא מתוך ששרשם נשאר באוי"א לקיום והעמדה לפב"פ דאוי"א, (כנ"ל באות צ"ח), שנק' שם בשם מוח הדעת המזווג לאוי"א, לפיכך גם התפשטותם ממעלה למטה לבחינת גוף נק' ג"כ בשם הזה, דהיינו מלך הדעת, והוא מלך הא' דנקודים.

קה ונודע, שכל הכמות והאיכות שבע"ס דראש מתגלה ג"כ בהתפשטות ממעלה למטה לגוף, ולפיכך כמו שבאורות דראש חזרה וירדה מלכות המזדווגת ממקום נקבי עינים למקום הפה, וגו"ע וני"ע שהם הכלים דפנים חזרו וחיברו להם את הכלים דאחורים, שהם האח"פ, והאורות נתפשטו בהם, כן בהתפשטותם ממעלה למטה לגוף נמשכו האורות גם לכלים דאחורים שלהם, שהם התנהי"מ שבבי"ע למטה מפרסא דאצילות. אמנם לפי שכח מלכות המסיימת (כ) שבפרסא דאצילות מעורב בכלים ההם, ע"כ תיכף בפגישת האורות דמלך הדעת בכח הזה, נסתלקו לגמרי מהכלים ועלו לשורשם, וכל הכלים דמלך הדעת נשברו פנים ואחור, ומתו ונפלו לבי"ע, כי הסתלקות האורות מהכלים הוא כמו הסתלקות החיות מגוף הגשמי, הנק' מיתה. ואז נזדכך המסך מהעוביות דבחי"ד, מאחר שהכלים האלו כבר נשברו ומתו, ונשאר בו רק עוביות דבחי"ג.

קו וכמו שנתבטלה העוביות דבחי"ד מהמסך דגוף מחמת השבירה, כן נתבטלה העוביות ההיא גם בהמלכות המזדווגת של ראש באוי"א, כי העוביות דראש ועוביות דגוף, דבר אחד הוא אלא שזה כח וזה פועל (כנ"ל באות נ). ולכן נפסק הזווג דקומת כתר גם בראש באוי"א, והכלים דאחורים, שהם האח"פ שהשלימו לקומת כתר, חזרו ונפלו להמדרגה

שמתחתיה דהיינו להז"ת. וזה מכונה ביטול האחורים דקומת כתר מאו"א. ונמצא שכל קומת הטעמים דנקודים, ראש וגוף, נסתלקה.

קז ומתוך שאור העליון אינו פוסק מלהאיר, נמצא שחזר ונזדווג על העוביות דבחי"ג הנשאר בהמסך של ראש באו"א, ויצאו ע"ס בקומת חכמה. והגוף שממעלה למטה, נתפשט לספירת החסד, והוא מלך הבי' דנקודים. וגם הוא נמשך לבי"ע ונשבר ומת, ואז נתבטלה גם העוביות דבחי"ג מהמסך דגוף ודראש כנ"ל, וגם הכלים דאחורים, האח"פ שהשלימו לקומת חכמה זו דאו"א, חזרו ונתבטלו ונפלו למדרגה שמתחתיה, להז"ת, כנ"ל בקומת כתר. ואח"כ נעשה הזווג על העוביות דבחי"ב שנשאר בהמסך ויצאו ע"ס בקומת בינה, והגוף שממעלה למטה נתפשט בספירת הגבורה, והוא מלך הג' דנקודים. וגם הוא נמשך לבי"ע ונשבר ומת. ונתבטלה גם העוביות דבחי"ב בראש וגוף, ונפסק הזווג דקומת בינה גם בראש, והאחורים של קומת בינה דראש נפלו למדרגה שמתחתיה בהז"ת. ואח"כ נעשה הזווג על העוביות דבחי"א שנשאר בהמסך, ויצאו עליה ע"ס בקומת ז"א, והגוף שלו ממעלה למטה נתפשט בשליש עליון דת"ת, וגם הוא לא נתקיים ונסתלק האור ממנו, ונזדככה גם העוביות דבחי"א בגוף וראש, והאחורים דקומת ז"א נפל למדרגה שמתחתיה, להז"ת.

קח ובאו נגמרו כל האחורים דאו"א לירד, שהם האח"פ, כי בשבירת מלך הדעת נתבטלו באו"א רק אח"פ השייכים לקומת כתר. ובשבירת מלך החסד נתבטלו באו"א רק אח"פ השייכים לקומת חכמה. ובשבירת מלך הגבורה נתבטלו האח"פ השייכים לקומת בינה. ובהסתלקות שליש עליון דת"ת נתבטלו האח"פ דקומת ז"א. ונמצא שנתבטלה כל בחינת הגדלות דאו"א ולא נשאר בהם רק הגו"ע דקטנות. ונשאר בהמסך רק עוביות דשורש, ואח"כ נזדכך המסך דגוף מכל עוביותו ונשתוו למסך דראש, אשר אז נמצא נכלל בהזווג דהכאה של ראש, ומתחדשים שמה הרשימות שבו חוץ מהבחינה האחרונה, (כנ"ל באות מ"א), ובכח התחדשות הזה יצא עליו קומה חדשה הנק' ישו"ת.

קט ומתוך שהבחינה אחרונה נאבדה לא נשאר בו כי אם בחי"ג, ויוצאים עליו ע"ס בקומת חכמה, וכשהוכרה עוביות דגוף שבו, יצא מהראש מאו"א, וירד והלביש במקום החזה דגוף דנקודים. (כנ"ל באות נ"ה), ומוציא מחזה ולמעלה הע"ס דראש, והראש הזה מכונה ישו"ת. והגוף שלו הוא מוציא מהחזה ולמטה בבי"ש ת"ת עד סיום הת"ת. והוא מלך הד"ל דנקודים, וגם הוא נמשך לבי"ע ונשבר ומת, ונזדככה העוביות דבחי"ג ראש וגוף, והכלים דאחורים של ראש נפלו למדרגה שמתחתיה במקום גוף שלהם. ואח"כ נעשה הזווג על עוביות דבחי"ב הנשאר בו, ויצא עליו קומת בינה, והגוף שלו, שממעלה למטה, נתפשט בבי' הכלים נצח והוד. והם שניהם מלך אחד, דהיינו מלך ה' דנקודים, וגם הם נמשכו

לבי"ע ונשברו ומתו, ונזדככה גם העוביות דבחי"ב בראש וגוף, והכלים דאחורים של הקומה נפלו להמדרגה שמתחתיה, להגוף. ואח"כ נעשה הזווג על עוביות דבחי"א שנשארה בו, ויצא עליו קומת ז"א, והגוף שלו, שממעלה למטה, נתפשט בהכלי דיסוד, והוא מלך ה' דנקודים. וגם הוא נמשך לבי"ע ונשבר ומת, ונזדככה גם העוביות דבחי"א בראש וגוף, והכלים דאחורים שבראש נפלו להמדרגה שמתחתיהם, לגוף. ואח"כ נעשה הזווג על העוביות דבחינת שורש הנשאר בהמסך, ויצא עליו קומת מלכות, והממעלה למטה שלו נמשך להכלי דמלכות, והוא מלך ה' דנקודים. וגם הוא נמשך לבי"ע ונשבר ומת, ונזדככה גם העוביות דשורש בראש וגוף, והאחורים דראש נפלו להמדרגה שמתחתיה, בגוף. ועתה נגמרו להתבטל כל הכלים דאחורים דישסו"ת, וכן שביה"כ דכל ז"ת דנקודים, הנק' ז' מלכים.

קי והנה נתבארו הטעמים ונקודות שיצאו בב' הפרצופין או"א וישסו"ת דנקודים, הנק' ע"ב ס"ג, שבאו"א יצאו ד' קומות זה למטה מזה שהם: קומת כתר הנק' הסתכלות עיינין דאו"א, וקומת חכמה הנקראת גופא דאבא, וקומת בינה הנק' גופא דאמא, וקומת ז"א הנק' יסודות דאו"א שמהם נתפשטו ד' גופין, שהם מלך הדעת ומלך החסד ומלך הגבורה ומלך ש"ע דת"ת עד החזה. וד' הגופין אלו נשברו פנים ואחורים יחד, אבל מבחי' הראשים דהיינו בד' הקומות שבאו"א, נשארו בהקומות כל הכלים דפנים שבהם, דהיינו בחינת הגו"ע ונ"ע דכל קומה שהיה בהם מעת הקטנות דנקודים. ורק הכלים דאחורים שבכל קומה שנתחברו בהם בעת הגדלות, הם בלבדם חזרו ונתבטלו בסבת השבירה ונפלו להמזרקה שמתחתיהם, ונשארו כמו שהיו לפני יציאת הגדלות דנקודים. כנ"ל אות ע"ו ע"ז ע"ש.

קיא ועד"ז ממש היה בפרצוף ישסו"ת יציאת ד' קומות זה למטה מזה, שקומה הא' היא קומת חכמה, ונק' הסתכלות עיינין דישסו"ת זה בזה, וקומת בינה, וקומת ז"א, וקומת מלכות, שמהם נתפשטו ד' גופין, שהם: מלך ב"ש תתאין דת"ת, ומלך נו"ה, ומלך היסוד, והמלכות. וד' הגופים שלהם נשברו פנים ואחור יחד, אבל בהראשים, דהיינו בד' הקומות דישסו"ת, נשארו הכלים דפנים שבהם, ורק האחורים בלבד נתבטלו בסבת השבירה, ונפלו להמדרגה שמתחתיהם. והנה אחר ביטול אלו ב' הפרצופים או"א וישסו"ת, יצא עוד קומת מ"ה בנקודים, ו לפי שלא נתפשט ממנה לבחינת גוף אלא רק תיקוני כלים בלבד, לא אאריך בו. וכבר נתבאר בתלמוד ע"ס דף תקמ"ג אות ע'. ובאו"פ ד"ה וכאשר, ע"ש.

עולם התיקון ומ"ה החדש שיצא

מהמצח דא"ק

ק"ב והנה נתבאר היטב, מתחילת הפתיחה עד כאן, ד' פרצופין הראשונים דא"ק: פרצוף הא' דא"ק הנקרא פרצוף גלגלתא, שהזווג דהכאה נעשה בו על בחי"ד והע"ס שבו הן בקומת כתר. פרצוף הב' דא"ק נק' ע"ב דא"ק, אשר הזווג דהכאה נעשה בו על עוביות דבחי"ג והע"ס שלו הן בקומת חכמה. והוא מלביש מפה ולמטה דפרצוף הגלגלתא. פרצוף הג' דא"ק נקרא ס"ג דא"ק, שהזווג דהכאה נעשה בו על עוביות דבחי"ב, והע"ס שלו הן בקומת בינה, והוא מלביש מפה ולמטה דפרצוף ע"ב דא"ק. פרצוף הד' דא"ק נקרא מ"ה דא"ק, שהזווג דהכאה נעשה בו על עוביות דבחי"א, והע"ס שבו הן בקומת ז"א. ופרצוף זה מלביש מטבור ולמטה דס"ג דא"ק, והוא נחלק לפנימיות וחיצוניות, שהפנימיות נק' מ"ה וב"ן דא"ק, והחיצוניות נק' עולם הנקודים. וכאן נעשה: ענין השיתוף של המלכות בבינה הנק' צמצום ב', והקטנות והגדלות, ועלית מ"ן, ענין הדעת המכריע והמזווג החו"ב פב"פ, וענין שבירת הכלים. כי כל אלו נתחדשו בפרצוף הד' דא"ק הנק' מ"ה, או עולם הנקודים.

ק"ג ואלו ה' בחינות עוביות שבהמסך, נקראים על שם הספירות שבראש, דהיינו גלגלתא עינים ואח"פ, שהעוביות דבחי"ד נק' פה, שעליה יצא פרצוף הא' דא"ק. ועוביות דבחי"ג נק' חוטם, שעליה יצא פרצוף ע"ב דא"ק. ועוביות דבחי"ב נק' אזן, שעליה יצא פרצוף ס"ג דא"ק. ועוביות דבחי"א נקרא נקבי עינים, שעליה יצא פרצוף מ"ה דא"ק ועולם הנקודים. ועוביות דבחינת שורש, נקרא גלגלתא או מצח, שעליה יצא עולם התיקון, והוא נקרא מ"ה החדש. כי פרצוף הד' דא"ק הוא עיקר פרצוף מ"ה דא"ק, כי יצא מנקבי עינים בקומת ז"א, המכונה בשם הוי"ה דמ"ה. אבל פרצוף החמישי דא"ק שיצא מן המצח, דהיינו בחינת הגלגלתא, שהיא בחינת עוביות דשורש, אין בו באמת אלא קומת מלכות הנק' ב"ן, אמנם מטעם שנשארה שם גם בחי"א דהתלבשות, שהוא בחינת ז"א, ע"כ נק' גם הוא בשם מ"ה, אלא בשם מ"ה שיצא מהמצח דא"ק, שפירושו מהתכללות עוביות דשורש הנק' מצח. וכן הוא נקרא בשם מ"ה החדש, בכדי להבדילו מהמ"ה שיצא מנקבי עינים דא"ק. ופרצוף מ"ה החדש הזה, נקרא בשם עולם התיקון, או עולם אצילות.

ק"ד אמנם יש להבין למה ג' הקומות הראשונות דא"ק, הנק' גלגלתא ע"ב ס"ג, אינו נבחנות לג' עולמות, אלא לג' פרצופין, ולמה נשתנה פרצוף הד' דא"ק להקרא בשם עולם, וכן פרצוף החמישי דא"ק, כי פרצוף הד' נקרא בשם עולם הנקודים, ופרצוף הה' נקרא בשם עולם האצילות או בשם עולם התיקון.

קטו וצריכים לידע ההפרש מפרצוף לעולם. והוא כי בשם פרצוף נקרא, כל קומת ע"ס היוצאת על המסך דגוף דעליון, אחר שנזדכך ונכלל בפה דראש דעליון, (כנ"ל באות נ'), שאחר יציאתו מהראש דעליון הוא מתפשט בעצמו לרת"ס, גם יש בו ה' קומות זה למטה מזה הנק' טעמים ונקודות (כנ"ל באות מ"ז), אמנם נקרא רק על שם קומת הטעמים שבו. ועד"ז יצאו ג' פרצופין הראשונים דא"ק: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, (כנ"ל באות מ"ז). אבל עולם, פירושו שהוא כולל כל מה שנמצא בעולם העליון ממנו כעין חותם ונחתם, שכל מה שיש בהחותם עובר כולו על הנחתם ממנו.

קטז ולפי זה תבין, שג' פרצופין הראשונים גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, נבחנו רק לעולם אחד, דהיינו עולם הא"ק, שיצא בצמצום הראשון. אבל פרצוף הדי דא"ק, שבו נעשה ענין הצמצום ב', נעשה לעולם בפני עצמו, מטעם הכפולות שנעשה בהמסך דנקודות דס"ג בירידתו למטה מטבור דא"ק, כי נכפל עליו גם העוביות דבחי"ד, בסוד ה"תנ בעינים (כנ"ל באות ס"ג). אשר בעת גדלות חזרה הבחי"ד למקומה לפה והוציאה קומת כתר (כנ"ל באות פ"ד), ונמצאת קומה זו נשתווה לפרצוף הא"ס דא"ק. ואחר שנתפשט לרת"ס בטעמים ובנקודות יצא עליו פרצוף ב' בקומת חכמה הנק' ישו"ת, והוא דומה לפרצוף ב' דא"ק הנק' ע"ב דא"ק. ואחר התפשטותו לטעמים ונקודות יצא פרצוף ג' הנק' מ"ה דנקודים (כנ"ל באות קי"א). והוא דומה לפרצוף ג' דא"ק. הרי שיצא כאן בעולם הנקודים כל מה שהיה בעולם א"ק, דהיינו ג' פרצופיו זה תחת זה שבכל אחד מהם טעמים ונקודות וכל מקריהם, בדומה לג' פרצופין גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק שבעולם הא"ק. וע"כ נבחן עולם הנקודים שהוא נחתם מעולם הא"ק, *ונקרא משום זה עולם שלם בפני עצמו. (ומה שג' פרצופי נקודים אינם נקראים גלגלתא ע"ב ס"ג, אלא ע"ב ס"ג מ"ה, הוא מטעם שהבחי"ד שנתחברה בהמסך דס"ג אין עוביותה שלמה, מפאת מקרה ההזדככות שהיה מכבר בפרצוף הא' דא"ק, וע"כ ירדו לבחינת ע"כ ס"ג מ"ה).

קיז והנה נתבאר, איך עולם הנקודים נחתם מעולם הא"ק. ועד"ז נחתם פרצוף הה' דא"ק, דהיינו המ"ה החדש, שנחתם כולו מעולם הנקודים, באופן שכל הבחינות ששמשו בנקודים, אע"פ שנשברו וננבטלו שם, מ"מ חזרו כולם ונתחדשו במ"ה החדש, וע"כ הוא נק' עולם בפני עצמו. ונק' עולם האצילות, מטעם שנסתיים כולו למעלה מפרסא שנתקנה בצמצום ב'. ונק' ג"כ עולם התיקון מטעם שעולם הנקודים לא נתקיים, כי היה בו ביטול ושבירה, כנ"ל, אלא אחר כך במ"ה החדש, שחזרו כל הבחינות ההם שהיו בעולם הנקודים ובאו במ"ה החדש, הנה נתקנו שם ונתקיימו, וע"כ נקרא עולם התיקון, כי באמת הוא עולם הנקודים עצמו, אלא שמקבל כאן במ"ה החדש את תיקונו משלם. כי ע"י מ"ה החדש חוזרים ומתחברים לג"ר, כל אלו האחורים שנפלו לגוף, מן

או"א וישסו"ת, וכן הפנים ואחורים דכל הז"ת שנפלו לבי"ע ומתו חוזרים ועולים על ידו לאצילות.

ק"ח וטעם הדברים, כי כל פרצוף תחתון חוזר וממלא הכלים דעליון אחר הסתלקות אורותיהם בעת הזדככות המסך, כי אחר הסתלקות האורות דגוף דפרצוף הא' דא"ק מפאת הזדככות המסך, קבל המסך זווג חדש בקומת ע"ב, אשר חזר ומילא הכלים הריקים דגוף דעליון, דהיינו דפרצוף הא'. וכן אחר הסתלקות האורות דגוף דע"ב מפאת הזדככות המסך, קבל המסך זווג חדש בקומת ס"ג, שחזר ומילא הכלים הריקים דעליון שהוא ע"ב. וכן אחר הסתלקות האורות דס"ג מפאת הזדככות המסך, קבל המסך זווג חדש בקומת מ"ה שיצא מנקבי עינים שהם הנקודים, שחזר ומילא את הכלים הריקים דעליון שהוא הנקודות דס"ג. וממש עד"ז אחר הסתלקות האורות דנקודים, מחמת ביטול האחורים ושבירת הכלים, קבל המסך זווג חדש בקומת מ"ה שיצא מהמצח דפרצוף ס"ג דא"ק, וממלא את הכלים הריקים דגוף דעליון, שהם הכלים דנקודים שנתבטלו ונשברו.

ק"ט אמנם יש הפרש גדול כאן במ"ה החדש כי הוא נעשה לבחינת דכר ובחינת עליון להכלים דנקודים, שהוא מתקן אותם, משא"כ בפרצופין הקודמים אין התחתון נעשה לדכר ולעליון אל הכלים דגוף דעליון אע"פ שהוא ממלא אותם ע"י קומתו. והשינוי הזה הוא כי בפרצופים הקודמים לא היה שום פגם בהסתלקות האורות, כי רק הזדככות המסך גרם להסתלקותם אבל כאן בעולם הנקודים היה פגם בהכלים, כי כח מלכות המסיימת היה מעורב בהכלים דאחורים דז"ת כנ"ל, ואינם ראויים לקבל האורות, שמסבה זו נשברו ומתו ונפלו לבי"ע. לפיכך הם תלויים לגמרי במ"ה החדש, להחיותם, לבררם ולהעלותם לאצילות, ומתוך זה נחשב המ"ה החדש לבחינת זכר ומשפיע, ואלו הכלים דנקודים הנבררים על ידי נעשו בחינת נוקבא אל המ"ה, ולכן נשתנה שמם, לשם ב"ן, כלומר שנעשו בחינת תחתון אל המ"ה. ואע"פ שהם עליון למ"ה החדש, כי הם כלים מעולם הנקודים ובחינת מ"ה ונקבי עינים, שבחינה עליונה שבו הוא ו"ק דס"ג דא"ק, (כנ"ל באות ע"ד) מ"מ נעשו עתה לתחתון אל המ"ה החדש, ונק' ב"ן, מטעם האמור.

ה"פ אצילות וענין מ"ה וב"ן שבכל פרצוף

קב ונתבאר, שקומת מ"ה החדש נתפשטה ג"כ לעולם שלם בפני עצמו כמו עולם הנקודים וטעם הדבר הוא, כמו שנתבאר בקומת הנקודים, שהוא מכח כפילת המסך גם מבחי"ד. (כנ"ל באות קט"ז), כי הגם שהארת הזו"ן דא"ק שהאיר דרך הטבור והיסוד לג"ר דנקודים החזירה הצמצום א' למקומו, וה"ת ירדה מנקבי עינים לפה, שעיי"ז יצאו כל אלו הקומות דגדלות נקודים, (כנ"ל באות ק"א ע"ש), אמנם כל אלו הקומות חזרו ונתבטלו ונשברו, וכל האורות נסתלקו, וע"כ חזר הצמצום ב"ע למקומו, והבחי"ד חזרה ונתחברה בהמסך.

קכא ולפיכך גם במ"ה החדש שיצא מהמצח נוהג ג"כ ב' בחינות קטנות וגדלות כמו בעולם הנקודים, אשר תחילה יוצאת הקטנות, דהיינו לפי העוביות המגולה בהמסך, שהוא קומת ז"א דהתלבשות המכונה חג"ת, וקומת מלכות דעוביות הנק' נה"י מטעם ג' הקוין שנעשה בקומת מלכות, שקו ימין נק' נצח וקו שמאל נק' הוד וקו אמצעי יסוד. אמנם כיון שאין מבחי"א רק בחינת התלבשות בלי עוביות ע"כ אין בה כלים, ונמצאה קומת חג"ת בלי כלים, והיא מתלבשת בהכלים דנה"י, וקומה זו נקראת עובר, שפירושו שאין שם אלא שיעור עוביות דשורש, שנשאר בהמסך אחר הזדככותו, בעת עליתו לזווג בהמצח דעליון, שקומה היוצאת שם, היא רק קומת מלכות. אמנם בפנימיותה יש בחינת ה"תפ בגניזו, והוא בחינת ה"ת במצח ואחר שהעובר מקבל הזווג בהעליון יורד משם למקומו, (כנ"ל באות נ"ד), ואז מקבל מוחין דיניקה מהעליון שהם עוביות דבחי"א, צ בבחינת ה"ת בנקבי עינים, ועיי"ז קונה כלים גם להחג"ת, מתפשטים החג"ת מתוך הנה"י, ויש לו קומת ז"א.

קכב והנה אח"ז עולה פעם ב' למ"ן להעליון ונקרא עיבור ב'. ומקבל שם מוחין מע"ב ס"ג דא"ק, ואז יורדת הבחי"ד מנקבי עינים למקומה לפה (כנ"ל באות ק"א), ואז נעשה הזווג על בחי"ד במקומה, ויוצאות ע"ס בקומת כתר, והכלים דאח"פ מתעלים וחוזרים למקומם בראש, ונשלם הפרצוף בע"ס דאורות וכלים. ואלו המוחין נקראים מוחין דגדלות של הפרצוף. וזהו קומת פרצוף הא' דאצילות, הנק' פרצוף הכתר או פרצוף עתיק דאצילות.

קכג וכבר ידעת, שאחר שביה"כ חזרו ונפלו כלהו אח"פ מהמדרגות כל אחד להמדרגה שמתחתיו. (כנ"ל באות ע"ז, ובאות ק"ו). ונמצאים אח"פ דקומת כתר דנקודים בגו"ע דקומה חכמה, ואח"פ דקומת חכמה בגו"ע דקומת בינה, וכו', ולפיכך בעת העיבור ב' דגדלות דפרצוף הא' דאצילות הנקרא עתיק, שחזרו ונתעלו האח"פ שלו כנ"ל, הנה עלו עמהם יחד גם הגו"ע דקומת חכמה ונתקנו יחד עם האח"פ דקומת עתיק, וקבלו שם עיבור הא'.

קבד ואחר שהגוי"ע דחכמה קבלו קומת העיבור והיניקה שלהם, (כנ"ל באות קכ"א). חזרו ועלו לראש דעתיק, וקבלו שם עיבור ב' שלהם למוחין דגדלות, וירדה הבחיי"ג למקומה לפה, ויצאו עליה ע"ס בקומת חכמה, והכלים דאח"פ שלהם חזרו ועלו למקומם בראש, ונשלם פרצוף החכמה בע"ס דאורות וכלים. ופרצוף זה נקרא פרצוף אריך אנפין דאצילות.

קכה ועם אח"פ הללו דא"א עלו ביחד גם גוי"ע דקומת בינהר כנ"ל, וקבלו שם עיבור הא' ויניקה שלהם. ואח"ז עלו לראש דא"א לעיבור ב', והעלו האח"פ שלהם וקבלו המוחין דגדלות, ונשלם פרצוף הבינה בע"ס דאורות וכלים. ופרצוף זה נקרא או"א וישסו"ת, כי הגי' נקראות או"א, והז"ת נקראות ישסו"ת.

קכו ועם אח"פ הללו דאו"א, עלו ביחד גם גוי"ע דזו"ן, וקבלו שם העיבור א' שלהם והיניקה, ובזה נשלמים הזו"ן בבחינת ו"ק לז"א, ונקודה להנוקבא. והנה נתבארו ה"פ מ"ה החדש שיצאו בעולם האצילות בבחינת קביעות, הנקראים עתיק א"א או"א וזו"ן, שעתיק יצא בקומת כתר, וא"א בקומת חכמה, ואו"א בקומת בינה, וזו"ן בו"ק ונקודה, שהוא קומת ז"א. ובאלו ה' הקומות לא יארע שום מיעוט לעולם. כי בהגי'ר, אין מעשי התחתונים מגיעים להם שיוכלו לפוגם, והז"א ונוקבא, שאליהם מגיעים מעשי התחתונים, היינו דוקא בהכלים דאחורים שלהם, שמשיגים בעת הגדלות, אבל בהכלים דפנים, שהם גוי"ע באורות דו"ק ונקודה, הנה גם בהם לא יגיעו מעשי התחתונים. ולפיכך נבחנו ה' הקומות הנ"ל, לבחינת מוחין הקבועים באצילות.

קכז וסדר הלבשתם זא"ז ולהפרצוף א"ק, הוא, כי פרצוף ש עתיק דאצילות אע"פ שיצא מראש הס"ג דא"ק (כנ"ל באות קי"ח), מ"מ לא יכול להלביש מפה ולמטה דס"ג דא"ק רק למטה מטבור, כי למעלה מעבור דא"ק הוא בחינת צמצום א' ונק' עקודים. והן אמת, שפרצוף עתיק, להיותו בחינת ראש הא' דאצילות, עדיין אין הצמצום ב' שולט בו, וא"כ היה ראוי שילביש למעלה מטבור דא"ק. אמנם כיון שהצמצום ב' כבר נתקן בפהת1ת2 דראשו, בשביל שאר פרצופי אצילות שממנו ולמטה, ע"כ אינו יכול להלביש רק למטה מטבור דא"ק. ונמצא קומת עתיק מתחלת מטבור דא"ק, והיא מסתיימת בשוה עם רגלי א"ק, דהיינו למעלה מנקודה דעוה"ז. וזהו מפאת פרצופו עצמו, אמנם מפאת התקשרותו עם שאר פרצופי אצילות, שמבחינתם עחן שהוא כלול ג"כ מצמצום ב', הנה מבחינה זו הוא נבחן שרגליו מסתיימים למעלה מפרסא דאצילות, כי הפרסא הוא הסיום החדש של הצמצום ב' כנ"ל באות ס"ח.

קכח ופרצוף הב' דמ"ה החדש הנק' א"א, שהוא נאצל ויצא מפה דראש עתיק, הנה קומתו מתחיל ממקום יציאתו, דהיינו מפה דראש

עתיק ומלביש את הז"ת דעתיק המסתיימים למעלה מפרסא דאצילות, כנ"ל. ופרצוף הג' הנק' או"א, שנאצלו מפה דראש א"א, הם מתחילים מפה דראש א"א ומסתיימים למעלה מטבור דא"א. והזו"ן מתחילים מטבור דא"א ומסתיימים בשוה עם סיום א"א, דהיינו למעלה מפרסא דאצילות.

קכט ותדע, שנל קומה וקומה מה"פ אלו דמ"ה החדש בעת שיצאה, ביררה וחיברה לעצמה חלק מהכלים דנקודים, שנעשה לה לבחינת נוקבא. כי הנה בעת שיצא פרצוף עתיק, לקח וחיבר אליו, כל הגי' דנקודים, שנשארו שלמים בעת שביה"כ, דהיינו בחינת הגו"ע שבהם שיצאו בעת קטנותם. הנקי כלים דפנים, (כנ"ל באות ע"ו) שבקטנות הנקודים לא באו עמהם רק מחציתה העליונה דכל מדרגה, שהם גו"ע ונקבי עינים, ומחציתה התחתונה דכל אחת, הנק' אח"פ, ירדו להמדרגה התחתונה, עש"ה. ולפיכך נבחן שפרצוף עתיק דמ"ה החדש לקח לו מהכלים דנקודים, את מחציתה העליונה דכתר, ומחציתה העליונה דחוי"ב, וז' השרשים דז"ת הכלולים בגי' דנקודים, והם נעשו לבחינת פרצוף נוקבא אל העתיק דמ"ה החדש. ונתחברו יחד זה בזה. והם המכונים מ"ה ובין דעתיק דאצילות, כי הזכר דעתיק נק' מ"ה, והכלים דנקודים הנ"ל שנתחברו אליו נקראים בין, (מטעם הנ"ל באות קי"ט. ע"ש). וסדר עמידתם הוא פו"א, העתיק דמ"ה בפנים והעתיק דבין באחוריו.

קל ופרצוף א"א דמ"ה החדש, שיצא בקומת חכמה, בירר וחיבר אליו את חציו התחתון דכתר הנקודים, שהם האח"פ דכתר, שבעת הקטנות היו בהמדרגה שמתחת הכתר, דהיינו בחכמה ובינה דנקודים (כנ"ל באות ע"ז), ונעשה לבחינת נוקבא אל הא"א דמ"ה החדש. ונתחברו יחד זה בזה. וסדר עמידתם הוא ימין ושמאל, שא"א דמ"ה שהוא הזכר עומד בימין, וא"א דבין שהיא הנוקבא, עומדת בשמאל. ומה שפרצוף עתיק דמ"ה לא לקח גם את חציו התחתון דכתר נקודים, הוא, כי עתיק מתוך שהוא ראש הא' דאצילות, שמעלתו גבוה מאד, לכן לא חיבר אליו רק הכלים דפנים דגי' דנקודים, שבהם לא אירע שום פגם בעת השבירה, מה שאין כן בחצי הכתר התחתון, שהם אח"פ שהיו נפולים בעת הקטנות בחוי"ב, ואח"כ בעת הגדלות עלו מחוי"ב ונתחברו בהכתר דנקודים (כנ"ל באות פ"ד), אשר אח"כ בעת שבירת הכלים, חזרו ונפלו מהכתר דנקודים ונתבטלו, כנ"ל, הרי המה כבר נפגמו עם נפילתם וביטולם, ואינם ראויים משום זה לעתיק, ולכן לקח אותם א"א דמ"ה.

קלא ופרצוף או"א דמ"ה החדש, שהם בקומת בינה, ביררו וחיברו להם את חצים התחתון דחוי"ב דנקודים, שהם האח"פ דחוי"ב, שבעת הקטנות היו נפולים בהז"ת דנקודים, אלא אח"כ בעת הגדלות נקודים, עלו ונתחברו לחוי"ב דנקודים (כנ"ל באות צ"ד), ואשר בעת שביה"כ חזרו

ונפלו להז"ת דנקודים ונתבטלו (כנ"ל באות ק"ז), ואותם ביררו להם או"א דמ"ה לבחינת נוקבא אליהם, והם מכוונים ז"ת דחכמה וז"ת דבינה דב"ן, כי בחינת החסד דבינה נשארה עם הג"ר דחו"ב דב"ן בפרצוף עתיק, ולא נשאר בחציה התחתון דבינה כי אם וז"ת מגבורה ולמטה. ונמצא הזכר דאו"א הוא קומת בינה דמ"ה, והנוקבא דאו"א היא ז"ת דחו"ב דב"ן. ועמידתם הם בימין ושמאל, או"א דמ"ה בימין, ואו"א דב"ן בשמאל. והישושו"ת דמ"ה שהם הז"ת דאו"א, לקחו המלכיות דחו"ב דב"ן.

קלב ופרצוף זו"ן דמ"ה החדש, שהם בקומת ו"ק ונקודה, ביררו וחיברו אליהם, את הכלים דפנים דז"ת דנקודים מתוך שבירתם בבי"ע, דהיינו בחינת הגו"ע של הז"ת דנקודים (כנ"ל באות ע"ח), והם נעשו לנוקבא אל הזו"ן דמ"ה ועמידתם הוא בימין ושמאל, הזו"ן דמ"ה בימין, והזו"ן דב"ן בשמאל.

קלג והנה נתבאר המ"ה וב"ן שבה"פ אצילות, אשר ה' הקומות דמ"ה החדש, שיצאו בעולם האצילות, ביררו להם מהכלים הישנים ששימשו בזמן הנקודים, ונתקנו להם לבחינת נוקבא הנקראת בשם ב"ן. שהב"ן דעתיק נעשה ונתקן ממחציתן העליונה דג"ר דנקודים, והב"ן דא"א ואו"א נבררו ונתקנו ממחציתן התחתונה דג"ר דנקודים, ששמשו להם בעת גדלות דנקודים וחזרו ונתבטלו. והב"ן דזו"ן נברר ונתקן מהכלים דפנים, שיצאו בעת קטנות דנקודים, שבעת הגדלות נשברו ונפלו ביחד עם הכלים דאחורים שלהם.

כלל גדול בעניני המוחין שבקביעות, ובעליות הפרצופין והעולמות הנוהגין בשתא אלפי שני

קלד כבר נתבאר לעיל (באות פ"ו ואילך), שיציאת הגדלות של הג"ר וז"ת דנקודים באו בג' סדרים, בסוד ג' הנקודות חולם שורק חירק. עש"ה כל הענין. ומשם תבין שיש ב' מינים של השלמת הע"ס לקבלת המוחין דגדלות: הא' מצד עליתו והתכללותו בהעליון. דהיינו בעת שהזו"ן דא"ק האירו את האור חדש דרך הטבור אל הכתר דנקודים, והורידו הה"ת מנקבי עינים דכתר להפה שלו, שבזה נתעלו האח"פ הנפולים דכתר שהיו באו"א, וחזרו למדרגתם להכתר והשלימו הע"ס שלו, הנה נבחן אז שעלו עמהם גם גו"ע דאו"א, שהיו דבוקים על האח"פ

דכתר, ונמצאים גם או"א נכללים בהע"ס השלמות של הכתר (כנ"ל באות צ"ג). עש"ה, כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו. ונבחן משום זה שגם או"א השיגו האח"פ החסרים להם להשלמת ע"ס שלהם, מכח התכללותם בהכתר. וזהו מין הא' של מוחין דגדלות.

קלה ומין הב' הוא, שהמדרגה נשלמת בע"ס בכחה עצמה. דהיינו בעת שהזו"ן דא"ק האירו את האור חדש דרך היסוד דא"ק, הנק' נקודת השורק, לאו"א, והוריד הה"ת מנקבי עינים דאו"א עצמם להפה שלהם, שבזה העלה את הכלים דאח"פ דאו"א, ממקום נפילתם בהז"ת, אל הראש דאו"א, והשלימו להם הע"ס, שעתה נשלמים או"א ע"י עצמם, כי עתה השיגו הכלים דאח"פ ממש החסרים להם. משא"כ במין הא' בעת שקבלו שלמותם מהכתר ע"י הדבקות באח"פ שלו, הרי באמת היו עוד חסרים אח"פ, אלא ע"י התכללותם בהכתר, קבלו על ידו הארה מאח"פ ב שלהם, שהספיק רק להשלימם בע"ס בעודם במקום הכתר, ולא כלל בעת ג יציאתם משם למקומם עצמם.

קלו ועד"ז נמצא ב' מיני השלמות הנ"ל גם בהז"ת, הא' בעת הארת השורק ועלית אח"פ דאו"א, שאז גם הגו"ע דז"ת הדבוקים בהם נתעלו יחד עמהם ועלו לאו"א, וקבלו שם בחינת אח"פ להשלמת הע"ס שלהם, שאח"פ אלו אינם עוד אח"פ הממשיים שלהם, אלא רק הארת אח"פ המספיק להשלמת ע"ס בעודם באו"א, ולא כלל בירידתם למקומם עצמם. כנ"ל. ומין הב' דהשלמת הע"ס, השיגו הז"ת בעת התפשטות המוחין מאו"א אל הז"ת, שע"יז הורידו גם הם בחינת ה"ת המסיימת מהחזה שלהם אל מקום סיום רגלי א"ק, והעלו את התנה"י שלהם מבי"ע וחיברו אותם למדרגתם לאצילות, שאז לולא נשברו ומתו, היו נשלמים בע"ס שלמות ע"י עצמם, כי עתה השיגו את האח"פ הממשיים החסרים להם.

קלוז וגם בד' פרצופים שיצאו מאו"א להכלים דחג"ת וכן בד' הפרצופין שיצאו מהישסו"ת להכלים דתנהי"מ (כנ"ל באות ק"ז וק"ט) הנה גם בהם נמצאים אלו ב' מיני השלמות הע"ס הנ"ל, כי מבחינה אחת היה נשלם כל אחד מהם, ע"י התדבקותם באח"פ דאו"א וישסו"ת בעודם בראש, שהיא השלמת ע"ס דמין הא'. ואח"כ שנתפשטו לבי"ע, היו רוצים להשתלם בהשלמת הע"ס דמין הב'. וענין זה נוהג גם בפרטי פרטיות.

קלח ותדע, כי אלו ה"פ אצילות הנ"ל עתיק וא"א ואו"א וזו"ן שנתקנו בקביעות ואין שום מיעוט נוהג בהם, (כנ"ל באות קכ"ו), שעתיק יצא בקומת כתר וא"א בקומת חכמה ואו"א בקומת בינה וזו"ן בקומת ז"א, ו"ק בלי ראש. הנה הכלים דאח"פ שנתבררו להם מעת הגדלות, היו מבחינת השלמת ע"ס דמין הא', והיינו על דרך נקודת החולם שהאיר בהכתר דנקודים, שאז נשלמו גם או"א על ידי הכתר והשיגו הארת כלים

דאח"פ, (כנ"ל באות קל"ד), ולפיכך אע"פ שהיה לכל אחד מעתיק וא"א ואו"א ע"ס שלמות בראש, מ"מ לא הגיע מזה בחי' ג"ר להגופין שלהם, ואפילו פרצוף עתיק לא היה לו בגוף אלא בחינת ו"ק בלי ראש, וכן א"א ואו"א. והטעם הוא, כי כל הזך נברר תחילה, וע"כ לא נברר בהם רק השלמת ע"ס דמין הא', שהוא מצד עליתו בהעליון, דהיינו בחינת הארת כלים דאח"פ המספיק להשלים הע"ס בהראש, אבל אין עוד התפשטות מהראש להגוף. כי בעת שאו"א נכללו בכתר דנקודים היה מספיק להם הארת אח"פ מכח הכתר, ולא כלל בהתפשטותם למקומם ד עצמם מפה דכתר דנקודים ולמטה. (כנ"ל באות קל"ה). וכיון שהגופין דעתיק וא"א ואו"א היו בו"ק בלי ראש, מכ"ש הזו"ן עצמם שהם בחינת גוף הכולל דאצילות, שיצאו בו"ק בלי ראש.

קלט אמנם בא"ק לא היה כן, אלא כל הכמות שיצא בהראשים דפרצופי א"ק, נתפשט ג"כ להגופין שלהם. ולפיכך נבחנו כל ה"פ אצילות שהם רק בחינת ה ו"ק דפרצופי א"ק. וע"כ הם מכוונים מ"ה החדש, או מ"ה דה"פ א"ק, דהיינו קומת ז"א, שהוא מ"ה בחוסר ג"ר, שהן גלגלתא ע"ב ס"ג. כי עיקר המדרגה נבחנת ע"פ התפשטותה אל הגוף מפה ולמטה, וכיון שגם לגי' פרצופין הראשונים אין מהם התפשטות להגוף רק ו"ק בלי ראש, ע"כ הם נבחנו לבחינת מ"ה, שהוא קומת ו"ק בלי ראש, אל ה"פ א"ק.

קמ באופן, שעתיק דאצילות, שיש לו בראש קומת כתר, נבחן לבחינת ו"ק לפרצוף הכתר דא"ק, וחסר נשמה חיה יחידה דכתר א"ק, וא"א דאצילות שיש לו בראש קומת חכמה, נבחן לבחינת ו"ק לפרצוף ע"ב דא"ק שהיא חכמה, וחסר נשמה חיה יחידה דע"ב דא"ק. ואו"א דאצילות, שיש להם בראש קומה בינה, נבחנו לבחינת ו"ק של פרצוף ס"ג דא"ק וחסר לו נשמה חיה יחידה דס"ג דא"ק. והזו"ן דאצילות נבחנו לבחינת ו"ק דפרצוף מ"ה וב"ן דא"ק, וחסר להם נשמה חיה יחידה דמ"ה וב"ן דא"ק. וישו"ת וזו"ן הם תמיד במדרגה א': זה ראש וזה גוף.

קמא וע"י העלאת מ"ן ממע"ט של התחתונים נבררים השלמת האח"פ דע"ס דמין הב'. דהיינו השלמתם דאו"א מבחי' עצמם, על דרך בחינת נקודת השורק, שאז או"א עצמם מורידים הה"ת מנקבי עינים שלהם, ומעלים אליהם האח"פ שלהם, שאז יש להם כח גם להשפיע אל הז"ת, שהם זו"ן דהיינו אל הגופין ממעלה למטה. כי הגו"ע דזו"ן הדבוקים באח"פ ואו"א, נמשנים עמהם לאו"א ומקבלים מהם השלמת ע"ס (כנ"ל באות צ"ד), ואז נמצא כל כמות המוחין שישנם באו"א מושפעים ג"כ להזו"ן, שעלו אליהם ביחד עם האח"פ שלהם. ולפיכך בעת שה"פ אצילות מקבלים השלמה זו דמין הב' אז יש ג"ר גם להגופין דגי' פרצופין הראשונים שהם עתיק וא"א ואו"א דאצילות וכן להזו"ן דאצילות, שהם

גוף הכולל דאצילות. ואז עולים ה' פרצופי אצילות ומלבישים לה"פ א"ק, כי בעת התפשטות הג"ר גם אל הגופין דה"פ אצילות, הרי הם משתוים עם ה"פ א"ק. ועתיק דאצילות עולה ומלביש לפרצוף כתר דא"ק וא"א לע"ב דא"ק. ואו"א לסיג דא"ק. וזו"ן למ"ה ובי"ן דא"ק. ואז מקבל כל אחד מהם הנשמה חיה יחידה מהבחינה שכנגדו בא"ק.

קמב אמנם כלפי הזו"ן דאצילות נבחנים המוחין הללו רק לבחינת מין הא' דהשלמת הע"ס, כי אלו האח"פ אינם אח"פ גמורין, רק הארת האח"פ שהם מקבלים ע"י או"א, הוא בעת שהם במקום או"א, אבל בהתפשטותם למקומם עצמם, הרי הם עוד חסרים האח"פ שלהם, (כנ"ל באות קל"ו). ומטעם זה נבחנים כל המוחין שהזו"ן משיג בשתא אלפי שני בשם מוחין דעליה, כי אי אפשר להם להשיג מוחין דג"ר רק בעת עלותם למקום ג"ר, כי אז נשלמים על ידם, אמנם אם אינם עולים למעלה למקום הג"ר אי אי אפשר להיות להם מוחין, כי עדיין לא נבררו להזו"ן בחינת המוחין דמין הב', שזק לא יהיה זולת בגמר התיקון.

קמג והנה נתבאר, שהמוחין דה"פ הקבועים באצילות, הם מבחינת בירורי כלים דמין הא' דאו"א, שבעולם הנקודים מכונה הארה זו בשם הארת הטבור, או נקודת החולם, שאפילו או"א אין להם השלמה אלא מבחינת מין הא'. וע"כ אין מגיע מהראשים דעתיק וא"א ואו"א, להגופים שלהם עצמם וכן להזו"ן, שום הארת ג"ר, כי גם הז"ת ו דנקודים לא קבלו כלום מהארה זו דבחינת החולם (כנ"ל אות פ"ח). והמוחין דשתא אלפי שני עד גמר התיקון הבאים ע"י העלאת מ"ן של התחתונים, הם מבחינת בירורי כלים להשלמת ע"ס דמין הב' דאו"א, שבעולם הנקודים מכונה הארה זו בשם הארת היסוד, או נקודת השורק, כי אז מעלה או"א את האח"פ של עצמם, שעליהם דבוקים גם הגו"ע דז"ת וע"כ גם הז"ת מקבלים במקום או"א בחינת מוחין דג"ר. אפיכך מגיע המוחין הללו גם להגופין דה"פ אצילות ולזו"ן הכוללים, אלא בלבד שהם צריכים להיות למעלה במקום הג"ר ולהלביש אותם. תעתיך לבא בגמר התיקון, יקבלו אז הזו"ן את בחינת השלמת ע"ס דמין הב', ויורידו ה"ת המסיימת מבחינת החזה שלהם, שהוא הפרסא דאצילות, אל מתום סיום רגלי א"ק. (כנ"ל אות קל"ו). ואז יתחברו התנה"י דזו"ן שבבי"ע, אל מדרגת הזו"ן דאצילות, וישתוו סיום רגלין דאצילות לסיום רגלים דא"ק, ואז יתגלה מלכא משיחא. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. ונתבאר היטב, שבשתא אלפי שני אין תיקון להעולמות רק בדרך עליה.

ביאור ג' העולמות בריאה יצירה ועשיה

קמד ז' עיקרים כוללים יש להבחין בג' העולמות בי"ע: הא' הוא, מהיכן נעשה המקום לג' העולמות הללו. הב' הוא, שיעורי קומת פרצופי בי"ע ועמידת העולמות בראשונה, בעת שנאצלו ויצאו מהנוקבא דאצילות. הג' הוא, כל אלו שיעורי קומה מהמוחין דתוספת ומצב עמידתם, שהשיגו מטרם חטאו של אדה"ר. הד' הוא, המוחין שנשתיירו בפרצופי בי"ע ומקום נפילת העולמות לאחר שנפגמו בחטאו של אדה"ר. הה' הוא, המוחין דאמא שקבלו פרצופי בי"ע אחר נפילתם למטה מפרסא דאצילות. הו' הוא, בחינת פרצופי האחור דה"פ אצילות שירדו ונתלבשו בפרצופי בי"ע ונעשו להם לבחינת נשמה לנשמה. הז' הוא, בחי' המלכות דאצילות שירדה ונעשית בחינת עתיק לפרצופי בי"ע.

קמה הנה הבחן הא' כבר נתבאר (לעיל מאות ס"ו ואילך), שמפאת עלית המלכות המסיימת שמתחת הסיום רגלי א"ק, למקום החזה דז"ת דנקודות דס"ג, הנעשה בזמן צמצום ב', יצאו ונפלו ב"ש תתאין דת"ת ונהי"ם למטה מנקודת הסיום החדשה שבחזה דנקודות, ואינם ראויים עוד לקבל אור העליון, ונעשו מהם המקום לג' העולמות בי"ע: שמב"ש תתאין דת"ת נעשה מקום עולם הבריאה, ומג' ספירות נה"י נעשה מקום עולם היצירה, ומהמלכות נעשה מקום עולם העשיה. עש"ה.

קמו והבחן הב' שהוא שיעורי קומת פרצופי בי"ע ומקום עמידתם בעת יציאתם ולידתם מבטן הנוקבא דאצילות. דע, שבעת הזאת כבר השיג הז"א בחינת חיה מאבא, והנוקבא כבר השיגה בחינת נשמה מאמא. וכבר ידעת שאין הזו"ן מקבלים המוחין מאו"א אלא בדרך עליה והלבשה, כנ"ל באות קמ"ב ע"ש. וע"כ נמצא הז"א מלביש את אבא דאצילות הנק' או"א עילאין. והנוקבא מלבשת לאמא דאצילות הנק' ישסו"ת. ואז הנוקבא דאצילות ביררה והאצילה את עולם הבריאה בכללות ה"פ שבו.

קמז וכיון שהנוקבא עומדת במקום אמא, הרי היא נחשבת למדרגת אמא, כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו. ולפיכך עולם הבריאה שנבררה על ידה נבחנת למדרגת ז"א, להיותה מדרגה תחתונה לנהנוקבא שהיא בחינת אמא והתחתון מאמא הוא ז"א. ונמצא אז עולם הבריאה, שעומדת במקום ז"א דאצילות מתחת לנהנוקבא דאצילות, שהיתה אז בחינת אמא דאצילות.

קמח ועפ"ז נבחן עולם היצירה שנברר ונאצל ע"י עולם הבריאה שהוא אז במדרגת הנוקבא דאצילות, להיותה מדרגה תחתונה לעולם הבריאה שהיה אז בחינת הז"א דאצילות, והתחתון מהז"א היא בחינת נוקבא. אמנם לא כל הע"ס דעולם היצירה הם בחינת הנוקבא דאצילות אלא רק הד' ראשונות דיצירה בלבד. והטעם הוא, כי יש ב' מצבים בהנוקבא, שהם פב"פ ואב"א, שבהיותה פב"פ עם הז"א קומתה שוה אל

הז"א, ובהיותה אב"א, היא תופשת רק ד' ספירות תנה"י דז"א. ומשום שאז היה מצב כל העולמות רק אב"א, לא היה בבחינת הנוקבא אלא ד"ס לבד, וע"כ גם עולם היצירה אין לו במקום הנוקבא דאצילות, רק ד"ס ראשונות שלו, ושאר ששה תחתונות דיצירה, היו בששה ספירות ראשונות דעולם הבריאה של עתה. דהיינו ע"פ תכונות מקום בי"ע שבהבחן הא' הנ"ל (באות קמ"ה), ששם נפלו העולמות בי"ע אחר חטאו של אדה"ר, ושם היא מקום קביעותם עתה.

קמט ועולם העשיה שנברר ע"זי עולם היצירה נבחן למדרגת בריאה של עתה, כי מתוך שעולם היצירה היה אז במדרגת הנוקבא דאצילות נמצא המדרגה שמתחתיה, עולם העשיה, שהוא בבחינת עולם הבריאה של עתה. אלא מתוך שרק הד"ר דיצירה היה בבחינת הנוקבא דאצילות, והשש תחתוניות שלה היו בעולם הבריאה, לכן גם עולם העשיה שמתחתיה, נמצאים רק הד"ר שלו בבחינת ד"ס תחתונות דעולם הבריאה, והשש התחתונות דעולם העשיה היו במקום שש ראשונות דעולם היצירה של עתה. ונמצאו אז י"ד הספירות, שהם נהי"ס דיצירה של עתה וכל הע"ס דעולם עשיה של עתה, היו ריקנות מכל קדושה, ונעשו למדור הקליפות, כי רק הקליפות היו נמצאות במקום י"ד ספירות הללו. כי העולמות דקדושה נסתיימו במקום החזה דעולם היצירה של עתה כמבואר. והנה נתבאר מדרגות שיעורי הקומה של פרצופי בי"ע ומקום עמידתם בעת שנאצלו בראשונה.

קנ ועתה נבאר הבחן הג', שהוא שיעורי קומה דפרצופי בי"ע ומצב עמידתם, שהיה להם מהמוחין דתוספת, מטרם חטאו של אדה"ר. והוא כי ע"י הארת תוספת שבת היה להם אז ב' עליות, הא' בשעה חמשית בערב שבת, שבו נולד אדה"ר, שאז מתחיל להאיר תוספת שבת, בסוד הה' דיום הששי. ואז השיג הז"א בחינת יחידה, ועלה והלביש לא"א דאצילות, והנוקבא בחינת חיה, ועלתה והלבישה לאו"א דאצילות, והבריאה עלתה לישסו"ת. והיצירה עלתה כולה לז"א, והד"ס ראשונות דעשיה, עלו למקום הנוקבא דאצילות, והשש תחתונות דעשיה, עלו במקום שש ראשונות דבריאה. ועליה הב' היתה בערב שבת בין הערבים, שע"י תוספת שבת, עלו גם הו' תחתונות דעשיה למקום הנוקבא דאצילות, והיו עומדים עולם היצירה ועולם העשיה בעולם האצילות במקום זו"ן דאצילות בבחינת פב"פ.

קנא ועתה נבאר הבחן הד', שהוא קומת המוחין שנשתיירו בבי"ע, ומקום נפילתן לאחר החטא. והוא, כי מחמת פגם חטאו של עצה"ד, נסתלקו מהעולמות כל המוחין דתוספת, שהשיגו ע"י ב' העליות הנ"ל, והזו"ן חזר לו"ק ונקודה. וגי העולמות בי"ע, נשתיירו בהם רק המוחין שיצאו בהם בראשונה בעת אצילותם, שעולם הבריאה היה במדרגת הז"א שפירשו ו"ק, וכן היצירה ועשיה בשיעור הנ"ל (באות קמ"ח),

ונוסף ע"ז, כי נסתלק מהם כל בחינת אצילות ונפלו למתחת הפרסא דאצילות בתכונת מקום בי"ע שהוכן ע"י צמצום ב', (כנ"ל באות קמ"ה). ונמצאו ד"ת דיצירה וע"ס דעולם העשיה, שנפלו ועמדו במקום הי"ד ספירות של הקליפות, (כנ"ל באות קמ"ט). הנק' מדור הקליפות ע"ש.

קנב הבחו הה', הוא המוחין דאמא, שקבלו בי"ע במקום נפילתו. כי אחר שיצאו הבי"ע מאצילות, ונפלו למתחת הפרסא דאצילות, לא היה בהם אלא בחינת ו"ק, (כנ"ל באות קנ"א), ואז נתלבשו היסודות בהזו"ן דאצילות, ונזדווגו היסודות מבחינת התלבשות בזו"ן, והשפיעו מוחין דנשמה לפרצופי בי"ע במקומם, שעולם הבריאה קבל מהם ע"ס שלמות בקומת בינה. ועולם היצירה קבל מהם ו"ק. ועולם העשיה רק בחינת אב"א.

קנג הבחן הו', הוא בחינת נשמה לנשמה, שהשיגו פרצופי בי"ע מפרצופי האחור דה"פ אצילות, כי בעת מיעוט הירח, נפל פרצוף האחור דנוקבא דאצילות ונתלבש בפרצופי בי"ע, והוא כולל ג' פרצופין המכונים, עבור, יניקה, מוחין ובחינת המוחין נפלה לבריאה, ובחינת היניקה נפלה ליצירה, ובחינת העיבור נפלה לעשיה, ונעשו בחינת נשמה לנשמה לכל פרצופי בי"ע, שהיא בחינת חיה אליהם.

קנד הבחן הז', הוא הנוק' דאצילות שנעשתה לרדל"א ולהארת יחידה בבי"ע. כי נתבאר שבעת מיעוט הירח, נפלו ג' הבחינות עי"מ דפרצוף האחור דנוקבא דאצילות ונתלבשו בבי"ע. והם בחינת אחורים דט"ת דנוק', שהם עי"מ, שנה"י נק' עיבור, וחג"ת נק' יניקה, וחב"ד נק' מוחין. אמנם בחינת האחור דבחינתו הכתר דנוקבא, נעשתה לבחינת עתיק לפרצופי בי"ע. באופו שבחי' עיקר אורותיהם דפרצופי בי"ע של עתה, הם מהשירים שנשארו בהם אחר חטאו של אדה"ר, שהוא בחינת הו"ק דכל פרט מהם (כנ"ל באות קנ"א). ובחינת נשמה, קבלו ממוחין דאמא (כנ"ל באות קנ"ב). ובחינת נשמה לנשמה, שהוא בחינת חיה, קבלו מט"ת דפרצוף האחור דנוקבא. ובחינת יחידה, קבלו מבחינת האחור דכתר דאצילות.

ביאור ענין עליות העולמות

קנה עיקר ההפרש מפרצופי א"ק לפרצופי עולם האצילות הוא, כי פרצופי א"ק הם מבחינת צמצום א', שבכל מדרגה שבו יש בה ע"ס שלמות ואין בהע"ס רק בחינת כלי אחד, שהוא כלי מלכות, אבל הט"ס ראשונות הן רק בחינת אורות לבד. משא"כ פרצופי אצילות הם מבחי

צמצום הב', בסו"ה ביום עשות הוי"ה אלהים ארץ ושמים, ששיתף רחמים בדין (כנ"ל באות נ"ט). שמדת הדין שהיא מלכות, עלתה ונתחברה בהבינה שהיא מדת הרחמים, ונשתתפו יחד ע"ש. שעייז נעשה סיום חדש על אור העליון במקום הבינה, שהמלכות המסיימת את הגוף עלתה לבינה דגוף, שהיא ת"ת, במקום החזה, והמלכות המזדווגת שבפה דראש, עלתה לבינה דראש הנק' נקבי עינים, (כנ"ל באות ס"א), שעייז נתמעטו שיעור קומת הפרצופין לגו"ע, שהם כתר חכמה דכלים, בקומת ו"ק בלי ראש, שהוא נפש רוח דאורות (כנ"ל באות ע"ד), ונמצאו חסרים מאח"פ דכלים שהם בינה וזו"ן, ומנשמה חיה יחידה דאורות.

קנו והגם שנתבאר לעיל באות קכ"ד, שעיי עלית מ"ן לעיבור ב', השיגו פרצופי אצילות הארת המוחין מע"ב ס"ג דא"ק, המוריד הה"ת מנקבי עינים בחזרה למקומה לפה, כבצמצום א', ומשיגים שוב האח"פ דכלים והנשמה חיה יחידה דאורות. אמנם זה הועיל רק לבחינת הע"ס דראש של הפרצופין, ולא להגופין שלהם, כי המוחין הללו לא נמשכו מפה ולמטה אל הגופין שלהם (כנ"ל באות קל"ח), וע"כ גם לאחר המוחין דגדלות, נשארו הגופין בצמצום ב' כמו בזמן הקטנות ע"ש. ומשום זה נחשבו כל ה"פ אצילות שאין להם רק קומת ע"ס היוצאת על עוביות דבחי"א, שהוא קומת ז"א, ו"ק בלי ראש, הנק' קומת מ"ה. והם מלבישים על קומת מ"ה דה"פ א"ק, דהיינו מטבור ולמטה דה"פ א"ק.

קנו באופן, שפרצוף עתיק דאצילות, מלביש על פרצוף הכתר דא"ק מטבורו ולמטה, ומקבל שפעו מקומת מ"ה דפרצוף הכתר דא"ק אשר שם. ופרצוף א"א דאצילות, מלביש מטבור ולמטה דפרצוף ע"ב דא"ק, ומקבל שפעו מקומת מ"ה דע"ב דא"ק אשר שם. ואו"א דאצילות, מלבישים מטבור ולמטה דפרצוף ס"ג דא"ק, ומקבלים שפעם מקומת מ"ה דס"ג אשר שם. זו"ן דאצילות, מלבישים מטבור ולמטה דפרצוף מ"ה וב"ן דא"ק, ומקבלים שפעם מקומת מ"ה דפרצוף מ"ה וב"ן דא"ק, הרי שכל פרצוף מה"פ אצילות אינו מקבל מפרצוף שכנגדו בא"ק, רק בחינת ו"ק בלי ראש, הנק' קומת מ"ה. ואע"פ שיש בהראשים דה"פ אצילות בחי ג"ר, מ"מ אנו מתחשבים רק בהמוחין המתפשטים מפה ולמטה להגופים שלהם שהוא רק ו"ק בלי ראש, כנ"ל באות קל"ט.

קנח ואין הכונה, שה"פ אצילות מלבישים כל אחד על הבחינה שכנגדו בא"ק, כי זה אי אפשר, שהרי ה"פ א"ק מלבישים זה על זה, וכן ה"פ אצילות. אלא הכונה היא, שקומת כל פרצוף מפרצופי אצילות, מכוונת לעומת הבחינה שכנגדו שבה"פ א"ק, שמשם מקבל שפעו, (וצריך שתעיין בהאילן שסדרתי, ציור ג').

קנט ובכדי שיושפעו המוחין מפה ולמטה אל הגופין דה"פ אצילות, נתבאר לעיל באות קמ"א, שצריכים לעלית מ"ן מהתחתונים, שאז

מושפעים להם השלמת הע"ס דמין הב' המספיק גם להגופין, עש"ה. והנה באלו המ"ן שהתחתונים מעלים, יש ג' בחינות, כי כשמעלים מ"ן מבחינת עוביות דבחי"ב, יוצאות עליהם ע"ס בקומת בינה, הנק' קומת ס"ג, שהן מוחין דאור הנשמה. וכשמעלים מ"ן מעוביות דבחי"ג, יוצאות עליהם ע"ס בקומת חכמה, הנק' קומת ע"ב, שהן מוחין דאור החיה. וכשמעלים מ"ן מעוביות דבחי"ד, יוצאות עליהם ע"ס בקומת כתר, הנק' קומת גלגלתא, שהן מוחין דאור היחידה. כנ"ל באות כ"ט ע"ש.

קס ודע שהתחתונים הראויים להעלות מ"ן הנ"ל, הם רק בחינת נר"ן דצדיקים, שכבר כלולים מבי"ע, ויכולים להעלות מ"ן לזו"ן דאצילות, הנחשבים לבחינת העליון שלהם, ואז הזו"ן מעלים מ"ן אל העליון שלהם, שהם או"א, ואו"א יותר למעלה, עד שמגיעים לפרצופי א"ק, ואז יורד אור העליון מא"ס ב"ה לפרצופי א"ק, על המ"ן שנתעלו שמה, ויוצאות קומת ע"ס ע"פ מדת העוביות של המ"ן שהעלו, אם הוא מבחי"ב הוא קומת נשמה, אם מבחי"ג הוא קומת חיה וכו' כנ"ל. ומשם יורדים המוחין ממדרגה למדרגה דרך פרצופי א"ק, עד שבאים לפרצופי אצילות, וכן עוברים ממדרגה למדרגה דרך כל פרצופי אצילות, עד שבאים להזו"ן דאצילות, שהם משפיעים המוחין האלו אל הנר"ן דצדיקים שהעלו את המ"ן הללו מבי"ע. וזה הכלל שכל חידוש מוחין אינו בא אלא רק מא"ס ב"ה לבדו. ואין מדרגה יכולה להעלות מ"ן או לקבל שפע, רק מהעליון הסמוך לו.

קסא ומכאן תדע, שאי אפשר שהתחתונים שיקבלו משהו מהזו"ן דאצילות מטרם שיתגדלו על ידיהם כל הפרצופים העליונים דעולם האצילות ועולם הא"ק. כי נתבאר, שאין חידוש מוחין אלא מא"ס ב"ה, אמנם אין הנר"ן דצדיקים יכולים לקבלם אלא מהעליון הסמוך להם, שהם זו"ן דאצילות. ולפיכך צריכים המוחין להשתלשל דרך העולמות והפרצופים העליונים עד שמגיעים אל הזו"ן, שהם המשפיעים לנר"ן דצדיקים. וכבר ידעת שאין העדר ברוחני, וענין העברה ממקום למקום, אין הפירוש שנעדרים ממקום הא' ובאים למקום הב', כנוהג בהגשמיים, אלא שנשארים במקום הא' גם אחר שעברו ובאו למקום הב', כמו מדליק נר מנר ואין חברו חסר. ולא עוד, אלא זה הכלל, שעיקר ושורש האור נשאר במקום הא', ובמקום הב' נמשך רק בחינת ענף ממנו. ועם זה תבין, שאותו השפע העובר דרך העליונים עד שמגיע להנר"ן דצדיקים, נשאר בכל מדרגה ומדרגה שעבר דרכה, ונמצאות כל המדרגות מתגדלות בסבת השפע שהם מעבירים לצורך נר"ן דצדיקים.

קסב ובהאמור תבין, איך התחתונים במעשיהם גורמים עליות וירידות להפרצופין והעולמות העליונים. כי בעת שמטיבים מעשיהם ומעלים מ"ן וממשיכים שפע, הרי כל העולמות והמדרגות, שדרכם עברה השפע, מתגדלים ועולים למעלה בסבת השפע שמעבירים, כנ"ל, ובעת

שחוזרים ומקלקלים מעשיהם, הנה מתקלקל המ"ן, והמוחין מסתלקים גם ממדרגות העליונות, כי נפסק ענין העברת השפע מהן לצורך התחתונים, ונמצאות חוזרות ויורדות למצבן הקבוע כבתחילה.

קסג ועתה נבאר סדר עליות ה"פ אצילות לה"פ א"ק, וג' העולמות בי"ע לישסו"ת וזו"ן דאצילות, החל ממצבם הקבוע, עד להגובה שאפשר להיות בהשתא אלפי שני מטרם גמר התיקון. שבדרך כלל, הן רק ג' עליות, אמנם הן מתחלקות לפרטים מרובים. והנה מצב העולמות א"ק ואבי"ע בקביעות כבר נתבאר לעיל, כי פרצוף הראשון הנאצל לאחר צמצום א', הוא פרצוף גלגלתא דא"ק, שעליו מלבישים ד' פרצופי א"ק: ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, וסיום רגלי א"ק הוא למעלה מנקודת העוה"ז (כנ"ל באות כ"ז ואות ל"א ע"ש), ועליו מסבבים המקיפים דא"ק מא"ס ב"ה, שלגדלם אין קץ ושיעור, (כנ"ל באות ל"ב, ע"ש). וכמו שא"ס ב"ה מקיף מסביב לו, כן הוא מתלבש בפנימיותו, והוא המכונה קו א"ס ב"ה.

קסד ובפנימיות מ"ה וב"ן דא"ק, יש פרצוף תנהי"מ דא"ק, המכונה ג"כ נקודות דס"ג דא"ק, (לעיל באות ס"ג וס"ו עש"ה), שבעת צמצום הב', עלתה מלכות המס"מת, שעמדה ממעל לנקודה דעוה"ז, וקבעה מקומה בהחזה דפרצוף הזה, מתחת שליש עליון דת"ת שלו, ונעשה שם סיום חדש על אור העליון, שלא יתפשט משם ולמטה וסיום חדש הזה נק' בשם פרסא שמתחת האצילות. (כנ"ל באות ס"ח), ואלו הספירות שמחזה ולמטה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, שנשארו מתחת הפרסא, נעשו מקום לג' העולמות בי"ע: ב"ש ת"ת עד החזה, נעשה מקום לעולם הבריאה. ונה"י נעשו מקום לעולם היצירה. והמלכות, נעשה מקום לעולם העשיה. (כנ"ל באות ס"ז). ונמצא שמקום ג' העולמות בי"ע, מתחיל מתחת הפרסא ומסתיים ממעל לנקודה דעוה"ז.

קסה . ונמצאים ד' העולמות, אצילות, בריאה, יצירה ועשיה, שמתחילים ממקום למטה מטבור דא"ק, ומסתיימים ממעל לנקודה העוה"ז, כי ה"פ עולם האצילות, מתחילים ממקום שלמטה מטבור דא"ק, ומסתיימים ממעל להפרסא הנ"ל. מהפרסא ולמטה עד לעוה"ז, עומדים ג' העולמות בי"ע. וזהו מצב הקבוע של העולמות א"ק ואבי"ע, שלעולם לא יארע בהם שום מיעוט. וכבר נתבאר לעיל (באות קל"ח) שבמצב הזה אין בכל הפרצופין והעולמות אלא רק בחינת ו"ק בלי ראש, כי אפילו בג' הפרצופין הראשונים דאצילות שיש ג"ר בהראשים שלהם, מ"מ אינן מושפעות מפה ולמטה שלהם, וכל הגופים הם ו"ק בלי ראש, וכ"ש בפרצופי ח בי"ע. ואפילו פרצופי א"ק, בערך המקיפים שלו, נבחנו ג"כ שהם חסרי ג"ר. והתבונן היטב לעיל באות ל"ב.

קסו ולפיכך, נוהגות ג' עליות כוללות, בכדי להשלים העולמות בג' הקומות, נשמה חיה יחידה, החסרות להם. ועליות האלו תלויות

בהעלאת מ"ן של התחתונים כנ"ל. העליה הא' היא, בעת שהתחתונים מעלים מ"ן מבחינת העוביות דבחי"ב, שאז נבררים האח"פ דקומת בינה ונשמה, מבחי' השלמת הע"ס דמין הב', דה"נו מהארת נקודת השורק, (כנ"ל באות קל"ה, עש"ה), אשר המוחין האלו מאירים גם לבחינת הז"ת והגופין, כמו בפרצופי א"ק, שכל הכמות שיש בהע"ס דראשי פרצופי א"ק, עוברת ומתפשטת גם להגופים.

קסז ונמצא, בעת שהמוחין אלו עוברים דרך פרצופי האצילות, מקבל כל אחד מה"פ אצילות, בחינת מוחין דבינה ונשמה הנק' מוחין דס"ג, המאירים ג"ר גם להפרצופין שלהם כמו בא"ק, וע"כ נבחן אז, שהם מתגדלים ועולים ומלבישים על פרצופי א"ק, כפי מדת המוחין שהשיגו.

קסח באופן, שבעת שפרצוף עתיק דאצילות השיג המוחין האלו דבינה, נמצא עולה ומלביש לפרצוף בינה דא"ק, המכוון נגד קומת ס"ג דפרצוף גלגלתא דא"ק, והוא מקבל משם בחינת נשמה דיחידה דא"ק, המאירה גם להז"ת שלו. וכשהמוחין באים לפרצוף א"א דאצילות, הוא עולה ומלביש על ראש דעתיק דקביעות, המכוון נגד קומת הס"ג דפרצוף ע"ב דא"ק, והוא מקבל משם בחינת נשמה דחיה דא"ק, המאירה לז"ת שלו. וכשהמוחין באים לפרצוף או"א דאצילות, הם עולים ומלבישים לג"ר דא"א דקביעות, המכוון נגד קומת בינה דס"ג דא"ק, והם מקבלים משם בחינת נשמה דנשמה דא"ק, המאירה גם להז"ת שלהם. וכשהמוחין האלו באים לישסו"ת וזו"ן דאצילות, הם עולים ומלבישים על או"א דקביעות, המכוון נגד קומת בינה דפרצוף ט מ"ה וב"ן דא"ק, ומקבלים משם בחינת נשמה דנפש רוח דא"ק. ואז מקבלים הנר"ן דצדיקים את המוחין דנשמה דאצילות. וכשהמוחין באים לפרצופי עולם הבריאה, עולה עולם הבריאה ומלביש את הנוקבא דאצילות, ומקבל ממנה בחינת נפש דאצילות. וכשבאים המוחין לעולם היצירה, הוא עולה ומלביש לעולם הבריאה דקביעות, ומקבל ממנו בחינת נשמה וג"ר דבריאה. וכשהמוחין באים לעולם העשיה, הוא עולה ומלביש על עולם היצירה, ומקבל משם בחינת מוחין דו"ק שביצירה. והנה נתבאר העליה הא' שהשיג כל פרצוף מאבי"ע, בסבת המ"ן דבחי"ב שהעלו התחתונים. (ועיין בהאילן הנדפס בסוף ספרי, בית שער לכוונות, ציור ז'). (וכן עיין כאן בהאילן בסוף הספר).

קסט העליה הב' היא, בעת שהתחתונים מעלין מ"ן מבחינת העוביות דבחי"ג, שאז נבררין האח"פ דקומת חכמה וחיה, מבחינת השלמת הע"ס דמין הב'. שהמוחין אלו מאירים גם לבחינת הז"ת והגופין כמו בפרצופי א"ק. כנ"ל. וכשהמוחין עוברים דרך הפרצופין דאבי"ע, נמצא כל פרצוף עולה ומתגדל על ידיהם כפי המוחין שהשיגו.

קע באופן, כשבאו המוחין לפרצוף עתיק דאצילות עולה ומלביש לגי' דפרצוף חכמה דא"ק, הנק' ע"ב דא"ק, המכוון נגד קומת ע"ב דגלגלתא דא"ק, ומקבל משם בחינת אור החיה דיחידה. וכשהמוחין מגיעים לפרצוף א"א דאצילות, הוא עולה ומלביש לגי' דס"ג דא"ק, המכוונים נגד קומת ע"ב דפרצוף ע"ב דא"ק, ומקבל משם בחי' אור החיה דחיה דא"ק. וכשהמוחין מגיעים לפרצופי או"א דאצילות, הם עולים ומלבישים לגי' דעתיק דקביעות, המכוונות נגד קומת ע"ב דפרצוף ס"ג דא"ק, ומקבל משם בחינת אור החיה דנשמה דא"ק, המאירה גם להז"ת והגופין. וכשהמוחין באים ליסודות דאצילות, הם עולים ומלבישים לגי' דא"א דקביעות, המכוונות נגד קומת ע"ב דמ"ה דא"ק, ומקבלות משם אור החיה דמ"ה דא"ק. וכשהמוחין באים לזו"ן דאצילות, הם עולים לגי' דאו"א, המכוונים נגד קומת ע"ב דב"ן דא"ק, ומקבלים משם בחינת אור החיה דב"ן דא"ק. ומהזו"ן מקבלים נשמת הצדיקים. וכשמגיעים המוחין לעולם הבריאה, הוא עולה ומלביש על הז"א דאצילות, ומקבל ממנו בחינת רוח דאצילות, וכשהמוחין באים לעולם היצירה, עולה היצירה ומלביש על הנוקבא דאצילות, ומקבל ממנה אור הנפש דאצילות. וכשבאים המוחין לעולם העשיה עולה ומלביש לעולם הבריאה ומקבל ממנו בחי' גי' ונשמה דבריאה, ואז נשלם עולם העשיה בכל הנר"ן דבי"ע. והנה נתבאר העליה הב' של כל פרצוף מפרצופי אבי"ע, שעלו ונתגדלו בסבת המי' דבחי"ג שהעלו הנר"ן דצדיקים. (ועיין בהאילן ציור ח').

קעא קעב) העליה הג' היא, בעת שהתחתונים מעלים מי' מעוביות דבחי"ד, שאז נבררים האח"פ דקומת כתר ויחידה, מבחינת השלמת הע"ס דמין הב', אשר המוחין אלו מאירים גם להז"ת והגופין שלהם כמו בפרצופי א"ק. וכשהמוחין אלו עוברים דרך פרצופי אבי"ע, הרי כל פרצוף עולה ומתגדל ומלביש לעליונו כפי מדת המוחין ההם. באופן, שבעת ביאת המוחין לפרצוף עתיק דאצילות, עולה ומלביש לגי' דפרצוף גלגלתא דא"ק, ומקבל משם בחינת אור היחידה דיחידה. וכשהמוחין מגיעים לפרצוף א"א דאצילות עולה ומלביש להגי' דפרצוף ע"ב דא"ק, ומקבל משם אור היחידה דחיה דא"ק. וכשהמוחין מגיעים לפרצוף או"א דאצילות, הם עולים ומלבישים לגי' דס"ג דא"ק, ומקבלים משם אור היחידה דנשמה דא"ק. וכשהמוחין מגיעים לפרצוף יסודות, הם עולים ומלבישים לגי' דב"ן דא"ק, ומקבלים משם אור היחידה דב"ן דא"ק. ואז מקבלים הנר"ן דצדיקים את אור היחידה מהזו"ן דאצילות. ובעת שהמוחין מגיעים לעולם הבריאה, עולה ומלביש לפרצוף יסודות דאצילות ומקבל משם נשמה דאצילות. וכשהמוחין מגיעים לעולם היצירה עולה ומלביש לפרצוף ז"א דאצילות, ומקבל ממנו בחינת רוח דאצילות. וכשהמוחין מגיעים לעולם העשיה, עולה ומלביש להנוקבא דאצילות, ומקבל ממנה בחינת אור הנפש דאצילות. (ועי' בהאילן ציור ט').

קעג ונמצא עתה בעת עליה הג', אשר ה"פ אצילות, נשלמו כל אחד בג' הקומות נשמה חיה יחידה מא"ק, שהיו חסרים להם מבחינת הקביעות. ונבחן, שה"פ אצילות עלו והלבישו את ה"פ א"ק, כל אחד להבחינה שנגדו בפרצופי א"ק. וגם הנר"ן דצדיקים קבלו בחינת הג"ר שהיה חסר להם, וגם ג' העולמות בי"ע שהיו נמצאים מתחת הפרסא דאצילות, שמבחינת הקביעות לא היה בהם אלא בחי' נר"ן דאור חסדים, הנפרשים מחכמה מכח הפרסא שעליהם, ועתה עלו למעלה מפרסא, והלבישו לישסו"ת וזו"ן דאצילות, ויש להם נר"ן דאצילות, שאור החכמה מאיר בהחסדים שלהם.

קעד ויש לדעת שהנר"ן דצדיקים מלבישים בקביעות רק לפרצופי בי"ע שמתחת הפרסא: הנפש מלביש לע"ס דעשיה, והרוח לע"ס דיצירה, והנשמה לע"ס דבריאה. ונמצא שהגם שהם מקבלים מזו"ן דאצילות, עכ"ז הוא מגיע אליהם רק דרך פרצופי בי"ע שמלבישים עליהם. באופן, שגם הנר"ן דצדיקים עולים בשוה עם עליות הג' עולמות בי"ע שנתבאר לעיל. ונמצא שגם עולמות בי"ע אינם מתגדלים, אלא לפי מדת קבלת השפע של הנר"ן דצדיקים, דה"נו ע"פ המ"ן הנבררים על ידיהם.

קעה והנה נתבאר, שמבחינת הקביעות אין בכל העולמות והפרצופים שבהם רק בחינת ו"ק בלי ראש, כל אחד כפי בחינתו, כי אפילו הנר"ן דצדיקים אינם אלא בחינת ו"ק, כי הגם שיש להם ג"ר דנשמה מעולם הבריאה, עכ"ז ג"ר אלו, נחשבים רק בבחינת ו"ק בערך עולם האצילות, מטעם שהם בחינת אור חסדים הנפרשים מחכמה כנ"ל. וכן פרצופי אצילות, אע"פ שיש ג"ר בהראשים שלהם, מ"מ כיון שאינם מאירים להגופין, הם נחשבים רק לבחינת ו"ק. וכל המוחין המגיעים להעולמות, שהם יותר מבחינת ו"ק, אינם אלא ע"י המ"ן שמעלים הצדיקים. אמנם המוחין האלו לא יוכלו להתקבל בהפרצופין, זולת דרך עלית התחתון למקום העליון, כמו שנתבאר. והוא מטעם, כי אע"פ שהם נחשבים לבחינת השלמת הע"ס דמין הב', מ"מ, כלפי הגופין והז"ת עצמם עוד הם נחשבים לבירורי אח"פ דמין הא', דהיינו שאינם נשלמים במקומם עצמם, אלא רק כשהם נמצאים במקום העליון. (כנ"ל באות קמ"ב). ולפיכך, לא יוכלו ה"פ אצילות לתבל נשמה חיה יחידה דא"ק, זולת בעת שהם עולים ומלבישים אותם. וכן הנר"ן וג' עולמות בי"ע, לא יוכלו לקבל נר"ן דאצילות, זולת רק בעת שהם עולים ומלבישים לישסו"ת וזו"ן דאצילות. עש"ה. כי אלו האח"פ דמין הב' השייכים להז"ת, שיש להם התפשטות ממעלה למטה, למקום הז"ת, לא יתבררו רק בגמר התיקון, כנ"ל. ולפיכך בעת שהג' עולמות בי"ע עולים ומלבישים לישסו"ת וזו"ן דאצילות, נמצא אז, שמקומם הקבוע מפרסא ולמטה, נשאר ריקן לגמרי מכל אור קדושה. ויש שם הפרש בין מחזה ולמעלה דעולם היצירה, לבין מחזה ולמטה שלו. כי נתבאר לעיל, שמחזה ולמטה דעולם היצירה, הוא מקום הקבוע רק לקליפות, (כנ"ל באות קמ"ט). אלא מסבת פגם חטאו

של אדה"ר, ירדו ד"ת דיצירה דקדושה וע"ס דעשיה דקדושה ונתלבשו שם. (כנ"ל באות קנ"ו). ולפיכך בעת, עליות ביי"ע לאצילות, נמצא שמחזה דיצירה ולמעלה, אין שם לא י קדושה ולא קליפות. אבל מחזה דיצירה ולמטה, יש שם קליפות. כי שם המדור שלהם.

קעו ולפי שהמוחין היתירים מקומת ו"ק, אינם באים רק ע"י מ"ן של התחתונים, אינם נמצאים משום זה בקביעות בהפרצופין, כי תלויים במעשי התחתונים, ובעת שהם מקלקלים מעשיהם נמצאים המוחין מסתלקים כנ"ל (באות קס"ב עש"ה). אמנם המוחין דתביעות שבהפרצופין שנתקנו מכח המאציל עצמו, לא יארע בהם שום שינוי לעולם, שהרי אינם מתגדלים ע"י התחתונים, ולכן אינם נפגמים על ידיהם. כנ"ל.

קעז ולא יקשה לך, הרי א"א דב"ן הוא נבחן לכתר דאצילות, ואו"א לע"ב, (כנ"ל באות ק"ל), כי א"א הוא מחצית הכתר התחתונה דב"ן ואו"א הם מחצית התחתונה דחו"ב דנקודים, וא"כ הבחינה שכנגדו דא"א בא"ק, היה צריך להיות פרצוף הכתר דא"ק, והבחינה שכנגדם דאו"א בא"ק היה צריך להיות ע"ב דא"ק. והתשובה היא, כי פרצופי הב"ן הן נוקבין, שאין להם שום קבלה מעצמם, אלא רק מה שהזכרים, שהם פרצופי המ"ה, משפיעים להם. ולפיכך, כל אלו ההבחנות שבהעליות, שפירושם, השגת מוחין מהעליון, נבחנים רק בהזכרים, שהם פרצופי המ"ה. וכיון שא"א דמ"ה אין לו מבחינת כתר כלום, אלא רק קומת חכמה בלבד, ואו"א דמ"ה אין להם מבחינת חכמה כלום, אלא קומת בינה בלבד, (כנ"ל קכ"ו) ע"כ נבחן הבחינה שכנגדם בא"ק: ע"ב דא"ק לא"א, וס"ג דא"ק לאו"א. ופרצוף הכתר דא"ק מתיחס רק לעתיק בלבד, שלקח כל הקומת כתר דמ"ה. כנ"ל.

קעח גם צריך שתבחין בהאמור, כי סולם המדרגות כפי שהם בהמוחין דקביעות, אינו משתנה לעולם בסבת כל העליות הנ"ל, שהרי נתבאר לעיל (באות קס"א). שסבת כל אלו העליות, הם מפאת שהנר"ן דצדיקים העומדים בבי"ע, אי אפשר להם לקבל משהו, מטרם שכל הפרצופין העליונים מעבירים אותה להם מא"ס ב"ה, שבשיעור הזה נמצאים העליונים עצמם, עד א"ס ב"ה, מתגדלים ועולים גם הם, כל אחד להעליון שלהם. (עש"ה כל ההמשך). ונמצא, שבשיעור התעלות מדרגה אחת, כן מחויבים להתעלות כל המדרגות כולן, עד א"ס ב"ה, כי למשל, בהתעלות הזו"ן ממצבם הקבוע, שהוא למטה מטבור דא"א, ומלביש מחזה ולמטה דא"א, הרי גם א"א נתעלה באותה העת במדרגה אחת ממצבו הקבוע, שהיה מפה דעתיק ולמטה, ומלביש להג"ר דעתיק, שאחריו מתעלים גם מדרגות הפרטיות שלו, כי החג"ת שלו, עלו למקום ג"ר הקבועות, והמחזה עד הטבור שלו, עלו למקום חג"ת הקבועים, והמטבור ולמטה שלו, עלו למקום המחזה עד הטבור. אשר לפי זה נמצא הזו"ן שעלה

למקום מחזה עד הטבור דא"א הקבוע, שהוא עדיין למטה מטבור דא"א, שהרי בעת הזאת כבר עלה גם הלמטה מטבור דא"א למקום המחזה עד הטבור. (עיי' בהאילן ציור ד' ששם תראה עליות הזו"ן בערך הקבוע דה"פ דאצילות, שעולה ומלביש בעת השגת נשמה, לגי"ר דישסו"ת, שעל גבי מפה ולמטה דא"א, שעל גבי מחזה ולמטה דא"א). אמנם גם כל פרצופי אצילות עולים בעת הזאת, (כמו שתראה בהאילן בציור ז' בעת השגת נשמה) לכן תמצא שם את הזו"ן עדי"י מלביש מפה ולמטה דישסו"ת, שעל גבי מחזה ולמטה דא"א, שעל גבי מטבור ולמטה דא"א, הרי שסולם המדרגות לא נשתנה כלום מחמת העליה. ועדי"ז בכל מיני העליות. (עיי' בהאילן בכל הציורים, מציור הג' עד סופו).

קעט גם יש לדעת, שגם אחר עליות הפרצופין הם משאירים כל מדרגתם במקום הקבוע או במקום שהיו שם מתחילה, כי אין העדר ברוחני. (כנ"ל באות צ"ו) באופן, שבעת שהגי"ר דא"א עולים להגי"ר דא"א, עוד נשארו הגי"ר דא"א במקום הקבוע מפה ולמטה דא"א, ונמצאים הישסו"ת, שעלו אז על גבי החגי"ת דא"א דעליה, שהם מקבלים מהגי"ר דא"א ממש, אשר היו שם מטרם העליה. ולא עוד, אלא שנבחן שיש שם ג' מדרגות ביחד, כי הגי"ר דא"א דעליה, העומדות במקום גי"ר דא"א דקביעות, נמצאות משפיעות למקומן הקבוע שמפה ולמטה דא"א, ששם נמצאים עתה ישסו"ת, הרי הגי"ר דא"א וא"א וישסו"ת מאירים בבת אחת במקום אחד. ועדי"ז נבחנו כל הפרצופים דא"ק ואבי"ע בעת העליות. ומטעם זה יש להבחין תמיד בעלית הפרצוף, את ערך העליה, כלפי העליונים במצבם הקבוע, ואת ערך שלו, כלפי העליונים, שגם הם עלו מדרגה אחת כמותו. (ועיי' כל זה באילן, כי בציור ג' תמצא מצב הפרצופין במצבם הקבוע. וג' עליות הז"א לפי ערכם של הי"פ אצילות הקבועים תמצא, בציור: ד' ה' ו'. וג' עליות של כל הי"פ אצילות לפי ערכם של הי"פ א"ק הקבועים, תמצא בציורים: ז' ח' ט', וג' עליות של כל הי"פ א"ק בערך קו א"ס ב"ה הקבוע, תמצא בהציורים י י"א

ענין התחלקות כל פרצוף לכתר ואבי"ע

קפ יש לדעת, שהכלל ופרט שוים זה לזה, וכל הנבחן בכלל כולו יחד, נמצא גם בפתוי פרטיות שבו ובפרט האחרון שאך אפשר להפרט. ולפיכך כיון שהמציאות בדרך כלל נבחן לה' עולמות א"ק ואבי"ע, שעולם הא"ק נבחן להכתר של העולמות, וד' עולמות אבי"ע, נבחנו לחו"ב וזו"ן, (כנ"ל, באות ג'). כמו כן אין לך פרט קטן בכל ד' העולמות אבי"ע, שאינו כלול מכל ה' האלו, כי הראש של כל פרצוף נבחן להכתר שבו, שהוא כנגד

עולם הא"ק, והגוף מפה עד החזה, נבחן לאצילות שבו, וממקום החזה עד הטבור, נבחו לבריאה שבו, כ ומטבוח ולמטה עד סיום רגליו, נבחן ליצירה ועשיה שלו.

קפא וצריך שתדע, שיש כינויים מרובים להעשר ספירות כח"ב חג"ת נהי"מ, כי פעמים נק' גוי"ע ואח"פ, או כח"ב זו"ן, או נרנח"י, או קוצו של יוד וד' אותיות י"ה ו"ה, או הוי"ה פשוטה וע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, שהם ד' מיני מילואים שבהוי"ה: מילוי ע"ב הוא יוד הי ויו הי, מילוי ס"ג הוא יוד הי ואו הי, מילוי מ"ה הוא יוד הא ואו הא, מילוי ב"ן הוא יוד הה וו הה. וכן הם הנק' א"א ואו"א וזו"ן, שא"א הוא כתר, ואבא הוא חכמה, ואמא היא בינה, וז"א הוא חג"ת נהי"י, והנוק' דז"א היא מלכות, וכן נק' א"ק ואבי"ע או כתר ואבי"ע, והמלכות דכתר נקרא פה, והמלכות דאצילות נקרא חזה, והמלכות דבריאה נק' טבור, והמלכות דיצירה נק' עטרת יסוד, והמלכות דכללות נק' סיום רגליו.

קפב ותדע שיש תמיד להבחין באלו שינוי השמות של הע"ס ב' הוראות: הא' הוא ענין השואתו להספירה שעל שמה הוא מתיחס, והב' הוא ענין השינוי שנו מאותו הספירה שמתיחס אחריה, שמסבה זו נשתנה שמו בהכינוי המיוחד. למשל, הכתר דע"ס דאו"י ה"ס א"ס ב"ה, וכל ראש של פרצוף נק' ג"ב כתר, וכן כל ה"פ א"ק נק' ג"כ כתר, וכן פרצוף עתיק נק' כתר, וכן א"א נק' כתר. וע"כ יש להתבונן אם הם כולם כתר, למה נשתנה שמם להקרא בהכינוים הללו. וכן אם הם מתיחסים כולם לכתר, הרי צריכים להשתוות להכתר. אמנם האמת הוא, שמבחינה אחת הם כולם שוים לכתר, שהם בחינת א"ס, כי זה הכלל, שכל עוד שאור העליון לא נתלבש בכלי, הוא בחינת א"ס, ולכן כל ה"פ א"ק, נחשב כלפי עולם התיקון שהם אור בלי כלי, כי אין לנו שום תפיסא בהכלים דצמצום א', ולכן נחשב אצלנו אורותיו לבחינת א"ס ב"ה. וכן עתיק וא"א דאצילות, הם שניהם מבחינת הכתר דנקודים, כנ"ל. אמנם מבחינה אחרת הם רחוקים זה מזה, כי הכתר דאו"י הוא ספירה אחת, אבל בא"ק יש בו ה"פ שלמים, שבכל אחד מהם רת"ס, (כנ"ל באות קמ"ב). וכן פרצוף עתיק הוא רק ממחצית הכתר העליון דנקודים, ופרצוף א"א הוא ממחצית הכתר התחתון דנקודים, (כנ"ל באות קכ"ט). ועל דרך זה צריכים להבחין בכל מיני הכינוים של הספירות אותם ב' ההוראות.

קפג ותדע שההוראה המיוחדת לעצמה שבאלו הכינוים דע"ס בשם כתר ואבי"ע, הוא להורות, שהכונה היא, על בחינת התחלקות הע"ס לכלים דפנים ולכלים דאחורים, שנעשו בסבת הצמצום ב'. כי נתבאר לעיל (באות ס') שאז עלתה מלכות המסיימת למקום בינה דגוף, הנק' ת"ת במקום החזה, וסיימה שם את המדרגה, ונעשה שם סיום חדש, הנק' פרסא שמתחת האצילות (כנ"ל באות ס"ח). והכלים שמחזה ולמטה יצאה לבר מאצילות ונק' בי"ע, שב"ש ת"ת, שמחזה עד הסיום נק'

בריאה, ונה"י נקי יצירה, והמלכות נקי עשיה, ע"ש. גם נתבאר שמטעם זה, נחלקה כל מדרגה לכלים דפנים וכלים דאחורים, שמחזה ולמעלה נקי כלים דפנים, ומחזה ולמטה נקי כלים דאחורים.

קפד ולפיכך, הבחן זה של הפרסא במקום החזה, מחלק המדרגה לד' בחינות מיוחדות הנק' אבי"ע כנ"ל: האצילות עד החזה, והבי"ע מחזה ולמטה. וראשית ההבחן הוא בא"ק עצמו, אלא בו ירדה הפרסא עד הטבור שלו (מטעם הנ"ל באות ס"ח). ונמצא בחי' אצילות שלו, הוא הע"ב ס"ג המסתיימים למעלה מטבורו, ומטבורו ולמטה הוא בי"ע שלו, ששם ב' הפרצופין מ"ה וב"ן שבו, כנ"ל. הרי איך ה"פ א"ק נחלקים על אבי"ע, מכח הסיום דצמצום ב' שנק' פרסא: שהגלגלתא הוא הראש, והע"ב ס"ג עד טבורו הוא אצילות, והמ"ה וב"ן שמטבורו ולמטה הוא בי"ע.

קפה ועד"ז, נחלקים ה"פ עולם האצילות בפ"ע, לכתר ואבי"ע: כי א"א הוא הראש דכללות אצילות, ואו"א עלאין שהם ע"ב המלבישים מפה ולמטה דא"א עד החזה, הם אצילות, ושם בנקודת החזה, עומדת הפרסא המסיימת בחי' האצילות של עולם האצילות. וישסו"ת שהם ס"ג, המלבישים מחזה דא"א עד טבורו, הם בריאה דאצילות. והזו"ן, שהם מ"ה וב"ן המלבישים מטבור דא"א עד סיום האצילות, הם יצירה ועשיה דאצילות. הרי שגם עולם האצילות, בכללות ה"פ שבו, מתחלק לראש ואבי"ע כמו ה"פ א"ק, אלא כאן עומדת הפרסא על מקומה, שהוא בחזה דא"א, ששם מקומה האמיתי. (כנ"ל באות קכ"ז).

קפו אמנם בכללות כל העולמות, נבחנים כל ג' הפרצופין גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק, לבחינת הראש דכללות, וה"פ עולם האצילות, המלבישים מטבור דא"ק ולמטה עד הפרסא דכללות, שהיא הפרסא שנעשתה בחזה דנקודות דס"ג, (כנ"ל באות ס"ו ע"ש). הנה שם הוא אצילות דכללות, מפרסא ולמטה, עומדים ג' העולמות בי"ע דכללות (כנ"ל באות ס"ז. ובאות ס"ח ואילך ע"ש).

קפז וממש על דרך הנ"ל, מתחלקת כל מדרגה דפרטי פרטיות שבכל עולם מאבי"ע, לראש ואבי"ע, ואפילו בחינת מלכות דמלכות שבעשיה: כי נבחן בו ראש וגוף, והגוף, נחלק לחזה וטבור וסיום רגלין, והפרסא שמתחת האצילות של אותו המדרגה, עומדת בהחזה שלו ומסיימת האצילות. ומחזה עד הטבור, הוא בחינת בריאה של המדרגה, שנקודת הטבור מסיימתה. ומטבור ולמטה עד סיום רגליו הוא בחינת יצירה ועשיה של המדרגה. ומבחינת הספירות, נבחנים החג"ת עד החזה לאצילות. וב"ש תתאין דת"ת, שמחזה עד הטבור לבריאה. ונה"י ליצירה. והמלכות לעשיה.

קפח ולכן הראש דכל מדרגה מיוחס לבחינת כתר או יחידה או לפרצוף גלגלתא. והאצילות שבו שמפה עד החזה, מיוחס לחכמה או לאור החיה או לפרצוף ע"ב. והבריאה שבו שמחזה עד הטבור, מיוחס לבינה או לאור הנשמה או לפוצוף ס"ג. והיצירה ועשיה שבו שמטבור ולמטה, מיוחס לזו"ן או לאורות דרוח נפש או לפרצוף מ"ה וב"ן. ועיי' בהאילן בהציורים: מציור ג' ואילך ותראה איך כל פרצוף מתחלק לפי הבחינות הנ"ל.